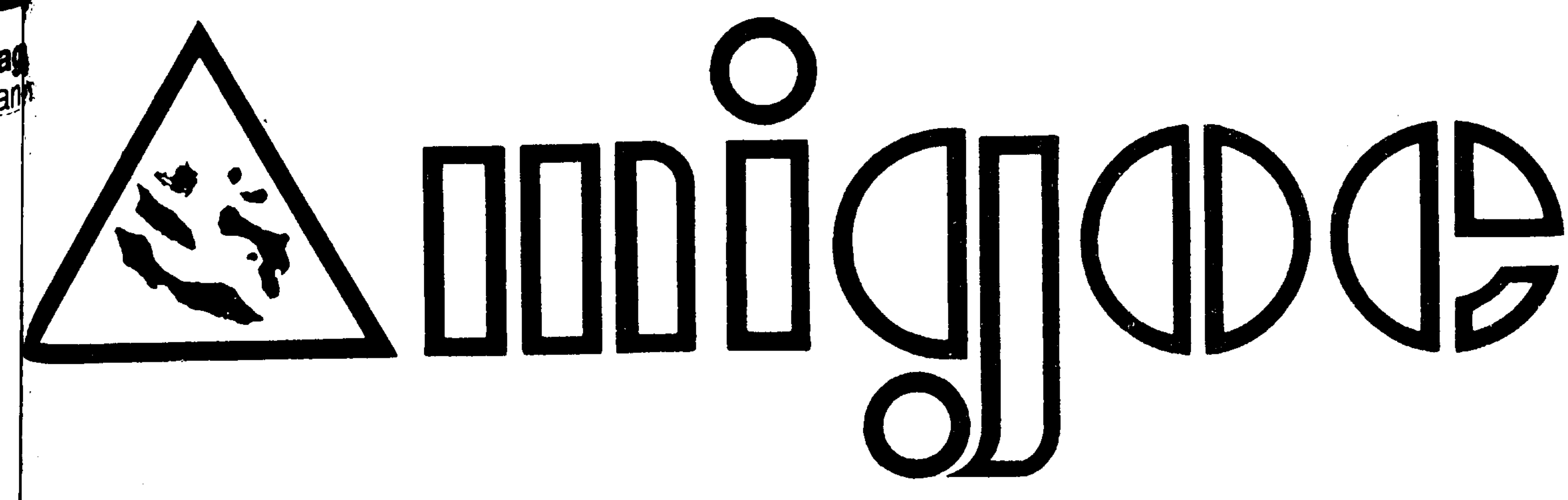

Vandaag

PEDRO KELLY
...geen bewijzen...

100STE JAARGANG — NO.: 214

VRIJDAG 16 SEPTEMBER 1983

Nieuws in vogelvlucht

BRUSSEL — Midden Amerika eft alleen tot 1990 om de inkomens het peil van 1980 te houden 23 mil- dollar nodig. De vijf landen heb- een totale schuld van 8,7 miljard lar aan het buitenland. Dit deelde directeur van de Costarikaanse trale bank Carlos Manuel Castil- ee. Men had in Brussel overleg leegd met de donor-landen en met banken, wat er toe leidde dat men amenlijk gaat proberen Midden erika uit de problemen te halen.

*****

BONN — De Westduitse minister n Buitenlandse zaken Genscher eft opnieuw een beroep gedaan op oskou om in Geneve de eis te laten llen dat de Britse en Franse rnwapens moeten worden meege- d. Deze eis blokkeert volgens hem t kernwapenoverleg.

*****

MONTREAL In de Internationale ganisatie van de burgerluchtvaart CAO is opgeroepen tot een onaf- nkelijk onderzoek naar het erschieten van de Zuidkoreaanse eing. Het VS-congres heeft onder- sen unaniem Reagans veroorde- g van de SU in deze zaak onder- und. Van conservatieve zijde had n echter wat meer scherpte daar- n willen geven, maar die opzet mis- te. Japan heeft Rusland geweerd n een internationale luchtvaar- positie. Twee luchthavens in New rk en New Yersey geven geen toes- mming om SU- minister Gromyko zijn gevolg er te laten landen.

*****

MOSKOU — De VS en de SU heb- n een samenwerkingsprotocol ge- end op het gebied van de water- cherming. Volgens Tass gaat het de planning van de bescherming het water van rivieren en meren e bestudering van het effect op o-organismen in zee van giftige alstoffen van chemische midde- en voor de landbouw die in het water echtkomen.

*****

ISTANBOEL — Een SU-leger- tuig heeft een noodlanding moe- n maken op de luchthaven van Is- nboel. Het was kennelijk op weg t wapens naar Angola en kampte t machinestoring.

*****

WASHINGTON — Het Huis van Afgevaardigden heeft ook zijn steun geven aan de Defensiebegroting welke een record betekent. De stem- verhouding was 266 stemmen voor n 152 tegen. Het neerschieten van de Boeing speelde hierbij mee. Eer- der was dit het geval ook in de senaat.

*****

WARSCHAU — In Polen is het ge- bruikers van telexapparatuur voort- aan verboden te citeren uit commu- niqués van Solidariteit en soortgelijk materiaal. De bepaling is ook aan journalisten toegestuurd. Inmiddels is Radio Solidariteit weer eens even in de lucht geweest.

*****

MANAGUA — De contra's in Nicaragua hebben naar eigen zeggen een belangrijk wapendepot vernie- tigd en wel op het eiland La Pelota, van waaruit de guerrilla in El Salva- dor bevoorraad zou worden. Frank- rijk heeft een Sandinistische delega- tie verzekerd dat men solidair blijft met Nicaragua in economisch en cul- tureel opzicht.

*****

MANILLA — Kantoorpersoneel is vandaag massaal de straat opgegaan in Manilla uit protest op de moord op oppositieleider Aquino. ER werden pamfletten verspreid waarin ook andere Filippijnse werknemers werd gevraagd de straat op te gaan. Het protest tegen het Marcos-bewind lijkt breder te worden.

PEKING — SU-onder-minister Kapitsa van Buitenlandse zaken heeft in Peking besprekingen ge- voerd met de Chinese minister Xue- qian over verbetering van de relaties tussen beide landen. Dit gebeurt na- dat men 20 jaar lang elkaar ideolo- gisch fel heeft bevochten. Een week eerder was een Chinese onder- minister in Rusland op bezoek ge- weest. Diplomaten geloven dat het bezoek van Kapitsa ook gezien moet worden als tegenwicht tegen het be- zoek van VS-Defensie-minister Weinberger volgende week. China gaat de beide supermogendheden steeds evenwichtiger benaderen.

*****

WASHINGTON — De VS willen dat de SU bij het overleg over de Euro-raketten een flexibele en ernstige houding inneemt. De recente verklaring van de Sovjet-onder-minister Kornienko over de raketkwestie is volgens Washington «star en niet tot een compromis geneigd».

*****

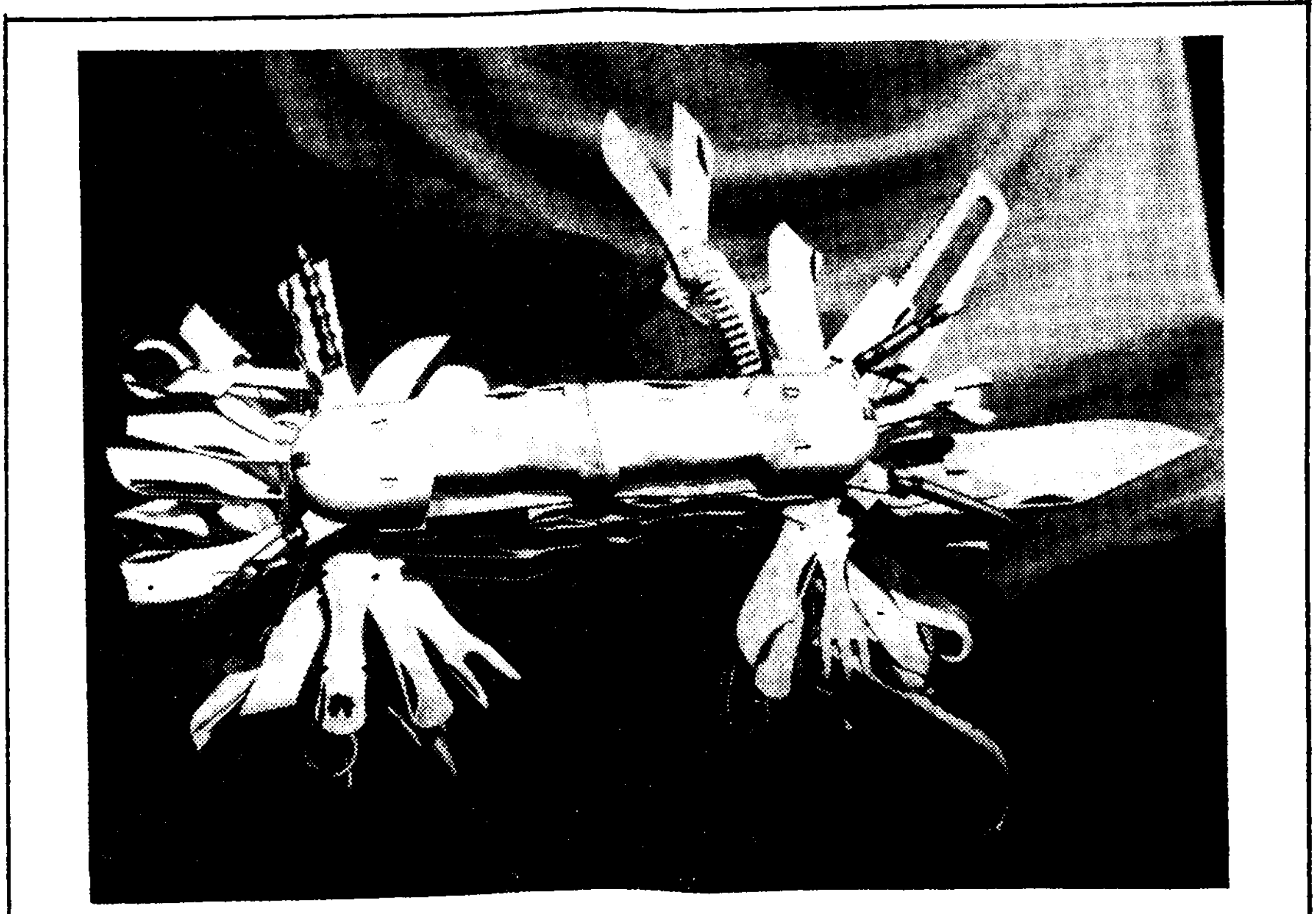
OAKLAND — Veertig dagen na het begin van hun hongerstaking zijn 3 Amerikanen met hun actie gestopt. Zij begonnen om op deze manier een «ingrijpende wijziging» te bereiken in de internationale wapenwedloop. De woordvoerder van de groep zei dat als men moest wachten op een antwoord van de VS-regering dit de actievoerders het leven zou hebben gekost. Vanuit andere landen was door prominente figuren met West Duitsland voorop, beloofd dat men zich zou inzetten voor het niet opstellen van nieuwe kernraketten. De hongerstakers waren een gepensioneerde hoogleraar, een musicus en een Boeddhistische monnik.

*****

In Argentinie al 10 partijen gemeld

BUENOS AIRES — Voor de op 30 oktober in Argentinie te houden verkiezingen hebben zich tot heden toe tien partijen gemeld. Het tiental werd volgemaakt door de rechtse partij Unie van het democratisch centrum. Kandidaat voor het presidentschap voor deze partij is ex-minister en ax-ambassadeur in de VS, Alvaro Alsogaray, met als kandidaat voor de functie van vice-president de advokaat Jorge Oria. De partij is voor de vrije onderneming. De partij wordt weinig aanhang toegedicht.

SANTIAGO — Chili kent geen stadsguerrilla, zo verzekerde de politie-chef generaal Cesar Mendoza van Chili. Wat er wel is, dat zijn rellen, welke georganiseerd worden door degenen die graag onrust willen kweken en chaos. Daarom moeten degenen die zich bedreigd voelen en aangevallen zich met alle mogelijke middelen verweren. De politiegeneraal verwees naar het begrip zelfverdediging, dat in de wet erkend wordt.

ZUERICH — Het is bijna niet te geloven, maar dit «zakmes» bevat precies 100 messen en hulpstukken. Het kost wel een dikke 3.000 gulden Ant.crt. Daar hij wordt geproduceerd door een klein fabriekje aan de Duits-Zwitserse grens, is de levertijd voor een dergelijk mes anderhalf jaar. Het is een zeer geliefd verzamelaarsobject.

Op hol geslagen politicus

HET IS NIET VAN GISTEREN of vandaag dat PDB-leider Jopie Abraham zich tracht te ontpoppen als de "Betico Croes" van Bonaire. Hij treedt in het voetspoor van zijn idool door dezelfde tactieken erop na te houden. Maar hij moet wel uitkijken, want de bevolking van Aruba is de bevolking van Bonaire niet. Het feit alleen dat hij met de PDB na lang en veelvuldig proberen de meerderheidspositie van de UPB heeft kunnen overnemen, is hem nu reeds in de bol geslagen. Want hij meent zich nou alles te kunnen veroorloven. Macht corrumpeert, nietwaar?

Abraham ging al meteen vanaf de start in de fout met zelfpatronage: hij creëerde voor zich zelf een nieuwe functie, die van «hoofd Stafbureau». Net als Croes draagt hij zo geen bestuursverantwoordelijkheid. Hij kan dan ook niet ter verantwoording worden geroepen en laat anderen voor hem de kastanjes uit het vuur halen. Hij heeft voorts tot grote ergernis van de gezaghebber afgedwongen dat hi bij alle BC-vergaderingen kan aanzitten en zelfs het woord voeren als hem dat als politiek leider uitkomt. Zo kan hij wel de vinger aan de pols van het eilandsbestuur houden, maar hij kan nimmer door de Eilandsraad op het matje geroepen worden. In de voetsporen van Croes denkt hij zich als een «godfather» te kunnen voortbewegen, omdat de bevolking van Bonaire pas in 1987 een kans krijgt zich over het PDB-beleid in het BC uit te spreken.

Abraham laat represaille-maatregelen nemen tegen UPB-gezinden. Hij doet uitspraken en kondigt maatregelen af. Dat zijn andere vege voortekenen van de dictatoriale neigingen die komen bovendrijven bij een politicus die meent dat een verkiezingsoverwinning hem de bevoegdheid geeft zich boven het officiele gezag te plaatsen; een zelfde ontwikkeling als op Aruba ontwaard wordt.

Abraham heeft zich - alweer in de lijn van Croes - de gewoonte eigen gemaakt om zich af te zetten tegen alles wat met Curacao van doen heeft. Temeer daar tegenvoeter UPB via de enige Bonaireaanse Statenzetel deel uitmaakt van de centrale regering die nu eenmaal — ongelukkigerwijs ? — in Willemstad zetelt. Hij klopt wel bij diezelfde centrale regering aan voor meer pecunia.

De PDB-leider is nu doorgeslagen en wil overplaatsing van een Curacaose agent die op zijn idool heeft geschoten. Hij meent dat hoe langer die agent op Bonaire blijft, de relaties tussen Aruba en Bonaire (bedoelt hij tussen Croes en hemzelf?) des te koeler worden. Hij vreest ook dat Croes niet naar het Flamingo-eiland komt vanwege de presentie van die ene agent. En het moet maar eens afgelopen zijn Bonaire als vuilstortplaats te gebruiken voor ongewenste Curacaoënaars. Hij schrikt er dus niet voor terug om een hele bevolking door het slijk te halen om zijn politieke aspiraties te botvieren. Mooi is dat.

Abraham laat hier de sociaal-democratie varen, ook al zijn voorbeeld nemend aan Croes, aangezien hij in plaats van solidariteit van de volkeren na te streven de polarisatie aanwakkert. Hij heeft de bevolking van Bonaire een rad voor de ogen gedraaid daardoor, aangezien hij vóór de verkiezingen anders verkondigde. Overigens lost hij, als hij zo doorgaat, wel een staatkundig probleem voor Curacao op. Die hoeft zich dan niet meer om Bonaire te bekommeren.

Gevolg van die uitspraak is wel dat het Curacaose BC als repercussie nu geen loods wil afstaan voor Bonaire, zolang die woorden niet zijn ingetrokken. Een begrijpelijke reactie, maar één die impulsief is genomen en de Bonaireaanse gemeenschap treft. Hij mist het gewenste effect en is zelfs koren op de molen van de PDB-leider die hieruit politieke munt zal slaan door een martelaarsrol te gaan spelen. Bovendien zal Betico Croes maar graag klaar staan om zijn «fan» bij te staan met een loods. Het is ook olie op het vuur.

In het kader daarvan is het beter om de genomen beslissing opnieuw te bezien en uit te kijken naar een andere ingreep die de PDB-leider directer treft. Het is in het algemeen niet verstandig om een hele gemeenschap te laten opdraaien voor een onbezonnen uitlating van één op hol geslagen politicus. Maar dat die uitlatingen van de heer Abraham in alle toonaarden veroordeeld moeten worden, daar valt niet aan te ontkomen.

BOMBARDEMENTEN DOOR LIBANESE LUCHTMACHT

VS-mariniers weer onder vuur genomen

Escalatie in Libanon

BEIROET — Voor het eerst in tien jaar is de Libanese luchtmacht in actie gekomen waarbij aanvallen werden uitgevoerd op stellingen van Druzen en Palestijnen buiten Beiroet. De met verouderde vliegtuigen werkende luchtmacht ondersteunde operaties van het landleger. De Amerikaanse mariniers in Beiroet werden in de hoogste staat van paraatheid gebracht nadat hun stellingen weer onder vuur waren genomen door Druzen en Palestijnen. De pogingen om tot een staakt het vuren te komen in Libanon hebben nog geen resultaat opgeleverd. De spanning over escalatie van het conflict door een mogelijke actievere deelname van de Verenigde Staten neemt steeds meer toe.

De Libanese luchtmacht is vanmorgen meteen een van zijn zes Hawker Hunter vliegtuigen kwijt geraakt, terwijl twee andere toestellen elders noodlandingen moesten uitvoeren. De luchtmacht concentreerde zijn aanval op de Palestijnse eenheden welke het strategisch gelegen Souk El Ghard op 13 km van Beiroet aanvallen. Het leger had eerder een groot offensief van de Palestijnen afgeslagen. De Palestijnen die zich een jaar geleden overeenkomstig een door de VS tot stand gebracht akkoord hadden teruggetrokken uit Beiroet staan nu weer op 15 km van de Libanese hoofdstad. Bij een inname van Souk El Gharb kunnen zij Beiroet overzien en gemakkelijker onder vuur nemen. Ook richten de Palestijnen zich op de plaats Chmoun waardoor zij toegang krijgen tot het noordelijker gelegen Druzen-dorp Schweifat, waarna zij zich kunnen aansluiten bij de goedbewapende Sj'itische strijders die al controle uitoefenen op de zuidelijke wijken van Beiroet.

De door Syrie en Palestijnen gesteunde Druzen hebben in reactie op het bombardement de noordelijke kustlijn onder vuur genomen op 13 km van Beiroet, vanwaar de vliegtuigen waren opgestegen. De VS-marine-infanteristen kwamen na de luchtaanval ook onder Druzisch vuur te liggen. Er vielen geen gewonden. Zij zijn nu in de hoogste staat van paraatheid. De beschieting op de Amerikanen volgt een paar dagen nadat president Ronald Reagan van de VS het licht op groen heeft gezet voor een actiever inzetten van de Amerikaanse troepen voor het geval de beschietingen door zouden gaan. Syrie heeft daarop meteen gewaarschuwd voor een escalatie van het conflict, maar ook de Israelische Druzen hebben met acties gedreigd. De mogelijkheid op escalatie lijkt volgens waarnemers steeds groter te worden.

Donderdagavond kwamen de VS-afgezant voor het Midden Oosten Robert McFarlane, de adviseur voor de Libanese president Gemayel, Wadih Haddad, en de Saoedische afgezant prins Bandar Bin Sultan vanuit Cyprus terug in Beiroet. Er blijken voor een staakt het vuren van Libanese kant nog steeds obstakels te bestaan. Gemayel blijft op zijn standpunt staan, dat het Libanese leger wordt gestationeerd in het Shoufgebergte, hetgeen wordt afgewezen door Syrie en de Druzen. De pogingen om tot een staakt het vuren te komen worden onder hoogspanning voortgezet.

Guatemala: Midden Amerikaanse markt moet terugkeren

GUATEMALASTAD — Staatshoofd generaal Oscar Mejia Victores van Guatemala heeft gepleit voor een opnieuw tot leven wekken van de gemeenschappelijke Middenamerikaanse markt. Hij deed dit bij gelegenheid van de 162e verjaardag van de onafhankelijkheid van zijn land van Spaanse overheersing. Ten aanzien van de situatie in Midden Amerika beklemtoonde hij het feit dat de landen van Midden Amerika zelf de oplossing moeten zien te vinden van hun problemen. Zij moeten ook de belangrijke beslissingen daartoe nemen. Hij prees overigens het werk van de Contadoragroep om de spanningen in de regio weg te nemen.

*****

BRUSSEL — De algemene staking van het Belgische overheidspersoneel welke donderdag begon is vandaag voortgezet. Treinen reden niet, het stadsvervoer lag plat en de radio zond alleen nieuwsbulletins uit met muziek.

*****

Overschakelen hoge rentes wreekt zich

Wereldbank: schuld stagneert ontwikkeling Latijns Amerika

WASHINGTON — Het werk van de twee decennia waarin Latijns Amerika van een agrarische maatschappij overschakelde naar een semi-industriele maatschappij, te vergelijken met de situatie waarin de Verenigde Staten in het begin van deze eeuw verkeerden, wordt abrupt afgesneden door de huidige financiele problemen op dit continent, zo stelt de Wereldbank vast in zijn op 30 juni gedateerd verslag voor de komende jaarvergadering in Washington, samen met het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De Wereldbank wijst op verschillende factoren welke aan deze stagnerende situatie hebben bijgedragen. Een daarvan is wel de rentelast, welke zwaar doordrukt doordat de rente in de loop der jaren aanzienlijk is toegenomen. Daarbij speelde ook een rol dat plotseling overgeschakeld werd op kredieten van particuliere banken, terwijl voordien de kredieten van regeringen afkwamen. Dit laatste onder aantrekkelijker voorwaarden.

Latijns Amerika, aldus de Wereldbank, heeft als gevolg van zijn enorme buitenlandse schuldenlast, moeten besluiten tot versoberingsmaatregelen, welke op hun beurt het genoemde proces vertraagden. De schulden bedragen samen 302 miljard dollar oftewel 57 procent van zijn totale export. Deze schulden stapelden zich op mede door de internationale recessie, maar ook doordat Latijns Amerika te biecht kwam bij het particuliere bankwezen en doordat de aflossingstermijnen korter werden met als toppunt het feit dat de rente op het verkregen kapitaal zeer hoog werd. Daarmee werd een proces dat sedert 1970 op gang kwam in Latijns Amerika in gevaar gebracht. Sedert 50 is de verandering welke dit werelddeel heeft ondergaan aanzienlijk geweest. De bevolking verdubbelde, het groeiritme nam toe, de verstedelijking eveneens maar er werd ook betekenisvolle vooruitgang geboekt op gebieden zoals van de volkshuisvesting, onderwijs, gezondheidszorg enz. aldus de Wereldbank. Deze vooruitgang vergde grote investeringen voor de sociale en economische infrastructuur in deze regio. Toen in het midden der zeventiger jaren de economische recessie in de industriele wereld begon in te zetten wendde Latijns Amerika zich voor kredieten naar het buitenland. Maar het meest wonderlijke hierbij is, zo meent de Wereldbank, dat men bij de particuliere banken terechtkwam, waar het regiem strenger is wat terugbetalen betreft met hoge rente over kortere termijnen. Die rente bedroeg indertijd drie procent van zijn buitenlandse schuld. Maar de gemiddelde rente is nu 14,2 procent. Overigens tekenen slechts een paar landen voor het overgrote deel van deze buitenlandse schuld en wel Brazilie, Chili, Mexico, Venezuela en Argentinie, welke nu moeten betalen voor de versnelde ontwikkeling in voorgaande jaren. Met zijn vijven nemen zij 75 procent van de buitenlandse schulden van heel Latijns Amerika voor hun rekening.

In het algemene deel van zijn jaarverslag voorziet de Wereldbank een groei in de industrielanden en een traag herstel in de Derde wereld. De groei van de ontwikkelingslanden werd ernstig belemmerd door het voortduren van de economische recessie in de geindustrialiseerde landen. Het ziet er naar uit dat de groei zich in laatstgenoemde landen dit jaar gaat herstellen. Voor de Derde wereld zal het echter uiterst moeilijk zijn zich aan de neergaande cyclus te ontworstelen. Aldus de Wereldbank. De vermindering van de vraag in de rijke landen heeft geleid tot een daling van de prijzen en vermindering van de omvang van de uitvoer van grondstoffen uit de ontwikkelingslanden. Doordat de rentetarieven op een hoog peil werden gehouden werden voor de ontwikkelingslanden de lasten van hun schulden aanzienlijk verzwaard. De flauwte op de oliemarkt veroorzaakte moeilijkheden voor de olie-exporterende ontwikkelingslanden. Zo stelt de Wereldbank vast, waarin 144 landen samenwerken en welke na de laatste Wereldoorlog werd opgericht voor de heropbouw van Europa. Later werd zijn doelstelling breder en betrof de ontwikkeling van de hele wereld.

Centrale banken in Caracas bijeen

CARACAS — In de Venezolaanse hoofdstad begint maandag een vergadering van de directeuren van de Centrale banken uit Latijns Amerika en Spanje. Belangrijkste punt van gesprek is de schuldenlast van dit continent tot een grootte van zo'n 300 miljard dollar. Ook wisselt men van gedachten over een mogelijke uitbreiding en versterking van de mechanismen van de internationale financiele samenwerking met het oog op de huidige economische crisis. Op de vergadering is ook uitgenodigd de directeur van de Amerikaanse Centrale bank, Paul Volcker.

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H.Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F.Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse) en Solange Isselt (opmaak).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N.Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondenten: Anna Hofstee, Minerva Pantophlet en Kenne Cuvelier, tel.: 2220.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl.80,15 per maand (luchtpost) of NAfl.24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur, zaterdag 09.00-13.00 uur.
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.
OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00 / 15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-11.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.
SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Hotel Bonaire.
BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.
KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.
KLACHTENBEZORGING: klachten kunnen dagelijks doorgegeven worden van 19.15-19.30 uur op tel.: 8627 (Fam. Linkels).

Klachten bezorging

Klachten over bezorging van de Amigoe moeten worden doorgegeven bij de distributiemaatschappij DISTRICO NV op de telefoonnummers 70503, 70504 of 70304.

Jopie Abraham (PDB-leider):

Presentie agent schaadt relaties

KRALENDIJK — De Partijleider van de Partido Democratico Bonairiano (PDB) Jopie Abraham is van mening dat de centrale regering en met name de minister van Justitie de agent die betrokken is geweest bij het incident op het Winstonveld te Aruba, zo snel mogelijk van Bonaire zal moeten overplaatsen. De aanwezigheid van deze agent, aldus Abraham, schaadt de betrekkingen tussen Bonaire en Aruba, die al te veel geleden hebben tijdens de periode dat de UPB het bestuur uitmaakte van het eiland.

Volgens Abraham is de aanwezigheid van de politie-agent Libier op Bonaire reden voor een aantal Arubanen te menen, dat ook Bonaire zich afzet tegen Betico Croes. Met nadruk wil Abraham stellen, dat hij tegen de agent geen persoonlijke bezwaren heeft, maar de relatie tussen Aruba en Bonaire weegt voor de PDB leider toch wel zwaarder. Tijdens het bezoek dat de PDB delegatie aan Aruba bracht om getuigen te zijn van de terugkeer van Croes uit Miami waar hij vanwege zijn verwondingen werd gehospitaliseerd, bleek duidelijk, aldus Abraham, dat de Arubaanse bevolking niet erg gelukkig was met het feit, dat de agent nu op Bonaire werkt.

Abraham bracht naar voren, dat hem was gebleken, dat het de laatste tijd een gewoonte was geworden om politie funtionarissen die het elders niet goed deden en in hun werk faalden naar Bonaire te sturen waar zij dan voor de Landsregering konden gaan werken. Dit is een ontwikkeling, aldus Abraham, waar de PDB absoluut tegen is en het BC zal dan ook de centrale regering er op wijzen, dat Bonaire geen dump-eiland mag worden voor deze problematische werknemers.

Bonaire, aldus Abraham, heeft totaal niets te maken met hetgeen zich heeft afgespeeld op Aruba. "Maar wij willen eveneens betrokken worden in de consequenties dat politie agent Libier op Bonaire verblijft". Tenslotte wijst Abraham erop, dat enige tijd geleden de betrokken agent op Bonaire ook moeilijkheden ondervond met een aantal Arubaanse bezoekers.

Stiwa redactie commissie

WILLEMSTAD — Het Antilliaanse maandblad voor Rotterdam en omgeving, Stiwa, heeft een redactieraad gekregen. Deze moet toezicht houden op de redactie en suggesties geven met betrekking tot de inhoud en vormgeving. Ook moet deze raad het blad evalueren en contact houden met het Antilliaanse lezerspubliek in het Rijnmondgebied en vrijwilligers werven voor de redactie. De redactieraad bestaat uit Malva Pattynama, Luise Reed, Julian Lynch en Eustace Archibald, voor de redactie Ignacio (Henkie) Willems, met als voorzitter Ed Hooker namens het bestuur en Fernades Mathew voor het welzijnswerk. Maar ondertussen zijn Hooker en Mathew al weer uitgetreden. Zo blijkt uit het met grote vertraging verschenen juli/augustusnummer. Ook het daaraan voorafgaande nummer liep een vertraging op. Zoals nu blijkt kwam dat door een conflict tussen het personeel van de SWA-drukkerij en het bestuur van de Stichting Welzijnsbevordering Antillianen (SWA) met als gevolg dat er tussen 18 mei en 5 juli geen werk werd verricht. Dit conflict is inmiddels bijgelegd, in die zin, zo meldt Stiwa voorzichtig, dat het bestuur een paar verbeteringen heeft aangebracht in de werkomstandigheden. Vrijwilligers van de Werkgroep 8 mei zorgden ervoor dat het daartoe aangekochte materiaal zoals afzuigkap en luchtcirculator geïnstalleerd werd.

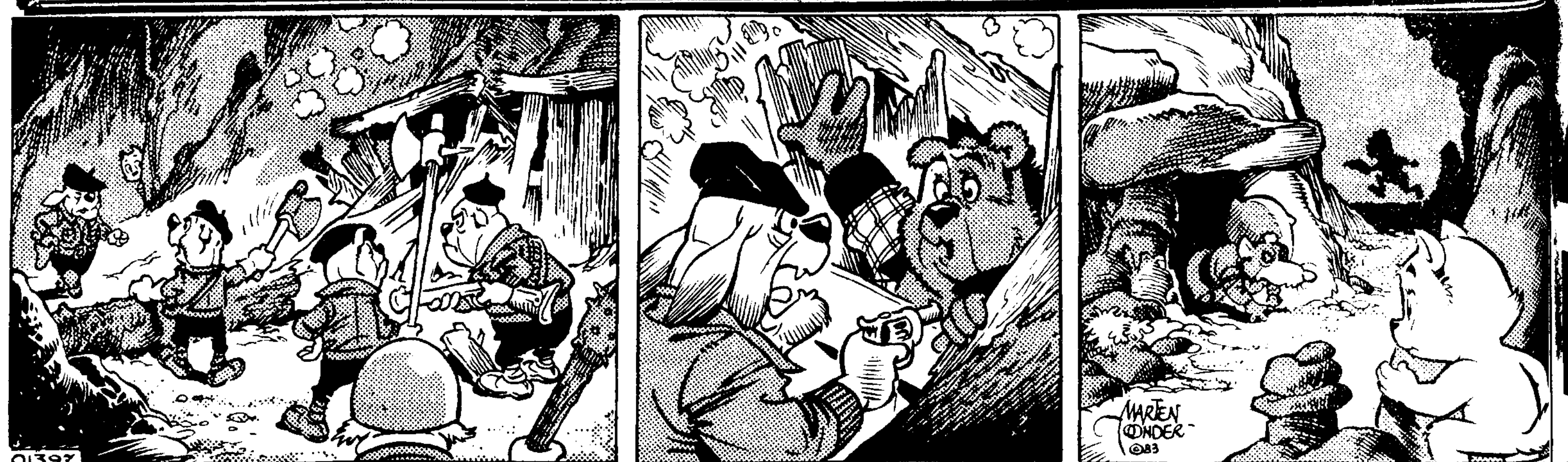
LOSSE NUMMERS van de "Amigoe" zijn verkrijgbaar bij:

Curacao Plaza hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing Caminada
Novo's Book and Gifshop
Moron, Salina
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Chu, Breedestraat (O)
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Majestic, Breedestraat (O)
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
La Estrella, Winston Churchilweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde.

Roken

LONDEN — De Britse schooljeugd besteedt jaarlijks zo'n 60 miljoen pond sterling aan sigaretten. Van de kinderen tussen 11 en 16 jaar rookt 19 procent, van wie 11 procent dit met regelmaat doet. In de leeftijdsgroep van 15 en 16 jaar rookt 27 procent regelmatig. Als het aan de jeugd ligt behouden de artsen voorlopig wel werk evenals in de wat latere toekomst ook de begrafenisondernemingen.

Heer Ollie en een bommelding

01397 — De klap met de stormram was zo hard aangekomen, dat de bouwvallige hut er ernstig onder geleden had. De voorkant was ingestort, en de rest hing ontredderd aan de steunbalken. Enige zwaar gewapende figuren stonden er voldaan naar te kijken, en één van hen zwaaide zijn bijl toen hij S vijf aan zag komen.

"We hebben hem, chef!" riep hij. "Hij zit daar onder het wrakhout. Ik hoor hem krabbelen".

"Mooi werk", prees de aangesprokene. "Ik ga hem er uit halen. Houdt hem in de gaten, want hij is tot alles in staat".

Zo sprekende trad hij op de beschadigde planken toe en schoof enige terzijde, zodat het gelaat van heer Bommel zichtbaar werd. Deze knipperde pijnlijk tegen het daglicht, en werkte zich wat verder omhoog.

"Ik b-ben B-bor", stamelde hij. "D-dat heb ik beloofd. Bar, bedoel ik".

"Goed, dat je het toegeeft", blafte de chef. "Balderik Bar, huh? Die moeten we hebben. Geef je over!"

"Balderik Bar?" herhaalde Tom Poes, die achter een rotsblok toekeek. "Daar deugt niets van. Hoe komt heer Ollie daarbij?"

Op dat moment werd zijn aandacht afgeleid door een gedaante, die schichtig uit een rotsspleet kroop. Het was de vluchteling die heer Bommel gevraagd had om zich Balderik Bar te noemen, en die daarna door een onderaardse vluchtgang de hut verlaten had. Dat wist Tom Poes natuurlijk niet, maar de bewegingen en het uiterlijk van de onbekende stonden hem tegen.

Schuldeisers laten 0,5 miljoen liggen

KRALENDIJK — De lokale schuldeisers van Flamingo Paradise laten vermoedelijk een half miljoen gulden liggen omdat zij niet hebben voldaan aan de door de bewindvoerders gestelde voorwaarde. Indiening van de schulden aan Flamingo Paradise bleek niet genoeg en in de zitting van 27 augustus waar surséance van betaling werd verleend, werd met nadruk gesteld, dat de schuldeisers hun vorderingen opnieuw moesten indienen bij bewindvoerder mr ir. Komdeur.

Op de griffie werd het totale schuldenpakket ter inzage gelegd en daaruit bleek, dat de totale schuld in drie verschillende valuta's werd uitgedrukt. Volgens mr ir Komdeur is er een schuld van 1.212.746,58 in guldens, terwijl er ook een schuld is van 1.894.873,79 in bolivars. Tenslotte is de grootste schuldeiser — tevens aandeelhouder van Flamingo Paradise — de Valle Ariba de Charallave (VAC) die een schuld opeist van 17.000.000 dollar.

Van de schuld in bolivars noch van de schuld in dollars wordt door Flamingo Paradise een cent betwist. Anders ligt het echter met de lokale schuldeisers, die wel een bedrag van ruim 1,2 miljoen gulden willen vorderen, maar waarvan er door Flamingo Paradise maar 204.635,12 gulden erkend wordt. Een bedrag van 507.280,11 gulden wordt door de Venezolanen betwist en dat wil dus zeggen, dat deze schulden niet zonder meer betaald worden. De erkende en betwiste bedragen zijn samen een bedrag van ongeveer 710.000 gulden, terwijl het resterende bedrag van 500.000 gulden om aan de 1,2 miljoen te komen niet is opgevorderd.

Zoals bekend zal er — indien er vandaag besloten wordt om de schuldeisers te betalen — een bedrag van 30 procent contant worden uitgekeerd, terwijl de overige schuld in aandelen van Flamingo Paradise wordt gegeven. Gezien de situatie, dat Flamingo Paradise al bijna een vol jaar niet voldoet aan de voorwaarden die gelden voor het verlenen van erfpacht, is het vrijwel zeker, dat het recht op erfpacht door het BC vervallen zal worden verklaard.

De aandelen in Flamingo Paradise zullen dus al waardeloos zijn nog voor de certificaten zijn uitgeschreven.

Mexicaanse vakbondsleider miljoenenfraudeur

MEXICOSTAD — De rechtbank heeft de aanhouding bevolen van de vroegere vakbondsleider Hector Garcia Hernandez van de vakbond van werknemers bij het staatsoliebedrijf Pemex van Mexico. Hij wordt verdacht van fraude ten nadele van zijn bond van 6,6 miljoen dollar. Carcia Hernandez was belast met het vormingswerk, maar trad daarnaast ook als onder-aannemer op.

Hij werd verleden week ontvoerd. De twee mannen die in verband met de ontvoering zijn aangehouden zijn op last van de rechtbank weer op vrije voeten gesteld. Zij het op borgtocht. Zij hadden de ontvoerde aan de politie overgeleverd. De ex-vakbondsleider werd uit zijn luxueuze woning in Texas ontvoerd door twee gewapende mannen. Zo deelde de politie van McAllen in Texas mee. Maar Garcia Hernandez heeft onder ede verklaard dat hij werd ontvoerd uit Matamoros in Mexico. De vormingsleider heeft drie dagen om in beroep te gaan, maar zit ondertussen wel vast.

HARARE — Drie van de 6 blanke luchtmachtofficieren die werden vrijgesproken van sabotage, moeten voor onbepaalde tijd toch in hechtenis blijven, zo heeft de regering van Zimbabwe meegedeeld. De 3 andere officieren mochten eerder het land verlaten.

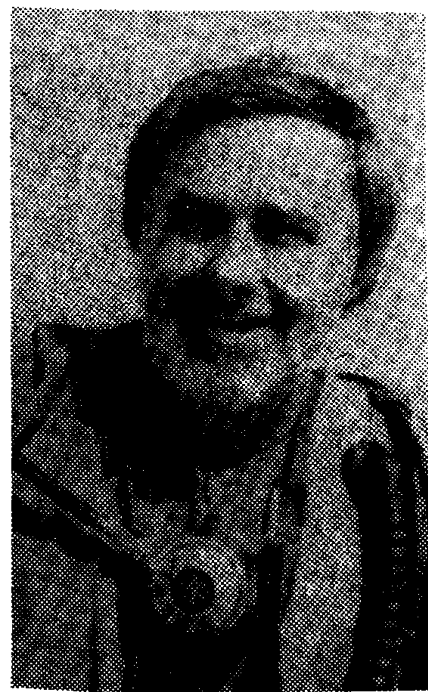
VS-onderminister Sanchez:

Communisme dreigt ook voor Antillen

WASHINGTON — De Antillen ontkomen niet aan het proces van het opdringen van het communisme vanuit het Caribisch gebied, voor het geval de pro-Sovjetbewegingen de overhand krijgen in Midden Amerika. Zo stelt de Amerikaanse onder-minister van Defensie voor kwesties van het Westelijke halfrond, Nestor D. Sanchez vast in een beschouwing in Foreign Affairs.

Op deze Antilliaanse eilanden staan al linkse elementen klaar om de macht over te nemen. De kleine eiland-naties van de kleine Antillen kunnen van de ene op de andere dag in hun handen vallen zoals dat gebeurde op Grenada. De andere onafhankelijke naties in deze zone zijn Antigua, Barbados, Dominica, Trinidad, St Lucia en St Vincent, zo schrijft de hoogste functionaris van Latijnsamerikaanse komaf in het kabinet van president Ronald Reagan van de VS. Sanchez gelooft dat Haiti, Jamaica en de Dominicaanse Republiek misschien minder kwetsbaar zijn, maar elk van hen kent zijn eigen structurele zwakheden en is in het verleden al eens het object geweest van Cubaanse acties.

Sanchez weet dat men degenen die deze opvattingen huldigen voor pessimisten uitmaakt. Maar voegt hij er meteen aan toe: de perspectieven voor een toekomstig onder communistische invloedssfeer komen van de Antillen zijn nu even ver verwijderd als twintig jaar geleden de aanwezigheid van vijandige strijdkrachten in Midden Amerika. Na de overwinning van de Sandinisten is nu El Salvador het belangrijkste mikpunt. Cuba speelt bij dit alles een uiterst belangrijke rol. Cuba kan het geld, de macht en de ideologie van Rusland in een effectief politiek instrument in Latijnns Amerika omzetten. De basis daarbij is niet een precies uitgedokterd meesterplan, aldus Sanchez, want het wezenlijke overheersende kenmerk van het Cubaans-Russisch streven is gewoon opportunisme. Daarom is wat er nu in El Salvador gebeurt, volgens deze Amerikaanse onder-minister zo belangrijk. Wat daar gebeurt zal op de een of andere manier, onvermijdelijk de toon zetten voor wat gaat komen.

KRALENDIJK — De afgelopen week verbleef Paul Tzimoulis, de journalist en uitgever van het duikblad Skin Diver, op Bonaire. Dit blad heeft een grote lezerskring in 109 landen en zal een gehele uitgave wijden aan het Flamingo eiland. Volgens Tzimoulis hebben artikelen over Bonaire grote invloed op de aantrekking van Amerikaanse en andere duiktoeristen en dat heeft dan weer een gunstige invloed op de economie van het eiland. Tzimoulis heeft veel waardering voor het werk van Stinapa en ook het onderwaterpark van Bonaire is reeds heel bekend in de duikwereld. Op dit moment zijn twee teams bezig om voor Paul Tzimoulis een reportage te maken van nachtduiken op Bonaire. Dat artikel zal in het december nummer verschijnen.

Werkgroep in Rotterdam:

Voor functioneren SWA en trefcentrum

WILLEMSTAD — Vanuit de Antillianen in het Rijnmondgebied is opgericht Werkgroep 8 mei. Deze wil zich inzetten voor een zo breed mogelijk gebruik van het Antilliaanse trefcentrum in Rotterdam en wil kennelijk ook wat leven brengen binnen de Stichting Welzijnsbevordering Antillianen (SWA) welke in Rotterdam en omstreken opereert.

Deze Antilliaanse werkgroep, genoemd naar de dag waarop hij officieel het leven zag en wel op Moederdag 1983, heeft zich gepresenteerd in het SWA-orgaan Stiwa. Onder de kop Groot nieuws stelt men vast dat de SWA en het trefcentrum in de ogen van de werkgroep erg lief zijn. Daarom ook wil men in actie komen. Men wil in groepsverband functioneren en naar buiten toe sterk optreden. De groep werd opgericht omdat veel Antillianen ontevreden zijn over de gang van zaken rond SWA en over de ontwikkelingen van de laatste tijd aldus de verklaring. Veel Antillianen blijven liever thuis dan een bezoek te brengen aan hun trefcentrum, dat toch eigenlijk een belangrijke rol moet spelen in het samenzijn van de Antillianen, aldus het door Steve L. Hoyer ondertekende artikel in Stiwa.

De werkgoep wil in deze situatie verandering brengen. SWA en trefcentrum moeten die functie van ontmoetingsplaats weer gaan vervullen. Daaraan wil men een steentje bijdragen. Men wil onder meer mee helpen denken op organisatorisch vlak. Ook wil men de klachten over de SWA en het trefcentrum verwerken. Het is de bedoeling via Stiwa de belangstellenden op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. In hetzelfde nummer van Stiwa wordt al melding gemaakt van een activiteit, namelijk rond de «staking» van het personeel van de SWA-drukkerij en het aanbrengen van de op deze manier verkregen faciliteiten om beter te kunnen werken. Het lijkt er ook op dat van het SWA-bestuur nog alleen voorzitter Clark Jansen is overgebleven. Verschillende bestuursleden hebben namelijk recentelijk bedankt.

Commissie voor Antilliaans trefcentrum Rotterdam

WILLEMSTAD — Vanuit de Stichting Welzijnsbevordering Antillianen (SWA) in Rotterdam is een Trefcentrum-commissie opgericht, welke zich vooral bezig houdt met het ontmoetingscentrum voor de Antillianen dat enige tijd geleden officieel in Rotterdam Zuid werd geopend. De commissie bestaat uit voorzitter Carlos Frans, en de leden Max Faulborn, James Lynch, Flash Pantophlet en Robby Martina.

Telefoondienst wordt omgezet in Telbo nv

KRALENDIJK — Binnenkort lijken de grootste ongemakken bij de telefoondienst tot het verleden te horen. Het BC heeft er alles aan gedaan om zo spoedig mogelijk enige verlichting te bieden in de précaire toestand en verwacht mag worden dat de werkzaamheden aan de aanbreiding van het telefoonnet niet lang meer op zich zullen laten wachten. Deze week nog richtte het BC zich in een brief aan de Eilandsraad om toestemming te vragen de telefoondienst te laten overgaan in handen van de naamloze vennootschap Telbo nv, zodat ook de noodzakelijke financien voor uitvoering van dit project geregeld kunnen worden.

Dit project dateert van 1979 en zou toen uitgevoerd worden met gelden uit het ontwikkelingsfonds. Door het wegvallen van dit fonds werden de uitbreidingswerkzaamheden echter gestagneerd. Door deze vier jaar durende periode werd het tekort aan lijnen voor een aansluiting op het telefoonnet steeds groter en momenteel wachten dan ook 400 aanvragers in de particuliere sector maar ook in het bedrijfsleven op een aansluiting.

Lands Radio Telecommunicatie Dienst (LRD) is de instantie die het toezicht heeft op de telefoondienst en deze dienst heeft vrijwel alle beschikbare personeel ingezet op St Maarten waar zich dezelfde problemen voordeden. Dit tekort aan personeel bleek voor het BC aanleiding bij Nepostel — een stichting die de Nederlandse P.T.T. van advies dient — te verzoeken om het project op Bonaire te onderzoeken en vervolgens uit te voeren.

Volgens Nepostel ligt het voor de hand om de Bonaireaanse telefooncentrale uit te breiden met dezelfde soort apparatuur die reeds gebruikt wordt en Nepostel kan daaraan wel medewerking verlenen en zelfs binnen enkele maanden de centrale uitbreiden met 800 extra nummers. Daarnaast zal Nespostel ook toezicht houden op de installatie van de apparatuur en tenslotte zal Nespotel ook het leggen van de noodzakelijke kabels onder toezicht laten uitvoeren.

Het BC, dat aandeelhouder is in de nieuwe nv Telbo, heeft inmiddels groen licht gegeven voor de door Nespostel geadviseerde werkzaamheden. De nieuwe apparatuur is overigens al sedert augustus op Bonaire, terwijl het personeel van de LRD voor de kabellegging zorgt. Dit gebeurt in twee fasen waarvan de eerste reeds klaar is. De tweede fase betreft het opvoeren van de capaciteit van de centrale tot 1093.

Het eerste gedeelte van deze telefoonuitbreiding moet uit eigen middelen worden betaald; de tweede fase zal uitgevoerd worden met geleend geld, waarvoor de centrale regering dan garant zal staan. De kosten gemoeid met de uitbreiding van het telefoonnet worden geschat op 7 tot 7,5 miljoen gulden.

Jeugdcentrum voor Cariben, Latijns Amerika in Caracas

CARACAS — Delegaties uit 22 landen hebben in de Venezolaanse hoofdstad besloten tot de oprichting van een Latijnsamerikaans en Caribisch centrum voor de jeugd. Doel daarvan is te bevorderen dat de jongeren meer gaan deelnemen aan de ontwikkeling in hun land. De bijeenkomst werd voorgezeten door de minister voor Jeugdzaken van Venezuela Guillermo Yepes Boscan. Ook werd besloten in 1985 een congres te houden van de jeugd uit Latijns Amerika en het Caribisch gebied.

*****

DAR ES SALAAM — Tanzanie is bereid tot herstel van de in 1977 uiteengevallen Oostafrikaanse gemeenschap, samen met Kenia en Oeganda. Waarnemers noemen dit het belangrijkste teken tot dusver van een normalisering van de politieke verhoudingen in Oost Afrika. De gemeenschap werd in 1967 opgericht, maar het verval begon al in '71 toen in Oeganda Amin president Obote aan de kant zette. Ook de ideologische tegenstellingen tussen Tanzanie en Kenia werden later steeds groter.

GED EISDEN: LANGE AFWIKKELING

Ook gesprek met adviseurs

AHU wil directe betrokkenheid in havenkwesties

WILLEMSTAD— De Algemene Haven Unie (AHU) wil een gesprek met de Rotterdamse adviseurs, die vandaag op Curacao aankomen. Daartoe verstuurt de bond een brief aan het bestuurscollege, zo maakte bonds-voorzitter Chaco Emerenciana vanmorgen aan de Amigoe bekend. Gedeputeerde Eisden van Havenzaken is het ermee eens dat de vakbond te lang aan het lijntje wordt gehouden in de afwikkeling van personeelszaken in het kader van de plannen voor een containerhaven op Curacao.

De bond is niet ingenomen met de houding die de Curacao Port Services (CPS) aangenomen heeft. Bij een vergadering met het Bestuurscollege, waarbij ook de SHB en de Curacao Port Authorities (CPA) aanwezig waren, zijn enkele akkoorden bereikt. De AHU vroeg een vervolg vergadering aan met de CPS, maar in plaats daarvan werd hun gisteren een vergadering met de SHB opgedrongen, die volgens Emerenciana volkomen nutteloos was.

Bij de eerdere vergadering in bijzijn van gedeputeerde Jules Eisden van de kant van het bestuurscollege, werden drie punten besproken: het sociaal plan voor de afvloeiing, de pensioensregeling en de cao-onderhandelingen. Op die vergadering is een akkoord bereikt over een financiele injectie van 1,8 miljoen gulden in het sociaal plan. Tevens is een injektie vereist in het pensioenfonds om te garanderen dat de tachtig man die straks ervan gebruik moeten maken minstens 1000 gulden per maand uitbetaald kunnen krijgen, legde de bondsvoorzitter uit. Over deze injectie zou het BC met Nederland spreken.

Emerenciana noemde de cao-besprekingen redelijk gevorderd en meent dat open spel de afhandeling heel soepel kan doen verlopen. Voor wat betreft gelden voor het afvloeiings-plan is door de SHB een bedrag van 824.000 gulden beschikbaar gesteld. Op grond van de minimaal 1000 gulden per maand waar de AHU op rekent, is berekent dat nog 1.044.000 ontbreekt om te komen tot de bijna 2 miljoen gulden (1.868.000) die nodig zijn. Dit zijn ramingenb want er zijn namelijk nog geen berekeningen gemaakt van het exacte bedrag dat de gepensioneerden per maand uitgekeerd moeten krijgen, legde Emerenciana uit.

Intussen heeft CPA zich bereid getoond een half miljoen gulden als zachte lening aan de SHB te willen overmaken, zodat er nog ruim 544.000 gulden tekortschiet. De CPS wil dit bedrag best beschikbaar stellen, maar onder de voorwaarde dat de tarieven verhoogd worden, zodat verzekerd is dat dit geld terug geïnd wordt. Tevens is als voorwaarde gesteld dat de betaling over vijf jaar verspreid wordt.

Het probleem dat nu echter rijst, is dat een loondeskundige gevraagd heeft of de CPS in staat is aan de betalingsregeling te voldoen. Die is namelijk vastgesteld op in het eerste jaar 227.000 gulden, in het tweede jaar 127.000 gulden en in het derde en vierde jaar minder dan 100.000. En juist over deze problematiek wil de AHU met CPS spreken.

In de vergadering met het bestuurscollege is beslist dat acties in de haven in elk geval opgeschort worden tot 1 october, de datum die vastgesteld is als ultimatum om tot een finaal akkoord te kunnen komen. Als er vóór die dag geen vergadering komt met de CPS, zijn "moeilijkheden" niet uit te sluiten, verklaarde de AHU-voorzitter. Die datum wachten de leden af, zowel degenen die met pensioen moeten gaan, als zij die betrokken zijn bij de cao-onderhandelingen. En juist omdat de CPS geen haast schijnt te hebben om door te willen praten over de akkoorden die in het bijzijn van de gedeputeerde bereikt zijn, wil de AHU betrokken worden bij de besprekingen met de Rotterdamse adviseurs over sanering van de situatie in de Curacaose haven.

In de begrotingsvergadering van de Eilandsraad zette ged Eisden gisteravond uiteen dat de constructie van SHB en CPS op zich al verwarrend werkt. Hoewel dezelfde instanties bij beiden betrokken zijn, spelen zij elkaar steeds de kaarten toe. De besprekingen over een afvloeiingsregeling voor de oudere havenarbeiders duren al anderhalf jaar. Dat werd de werknemers te gortig, zodat zij met acties dreigen. Die dreiging is voorlopig van de baan vanwege het bereikte akoord, aldus de heer Eisden.

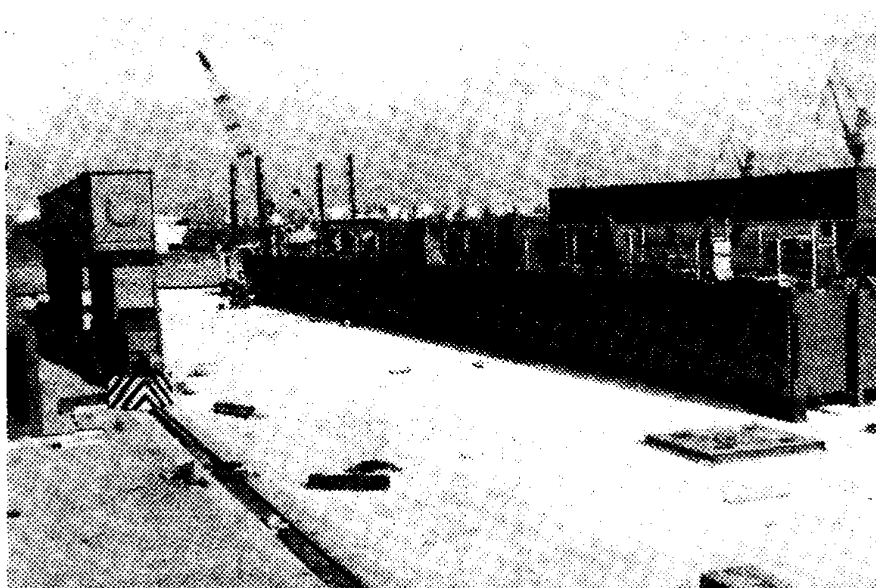
Maar het is simpel gedacht om naar de afwikkeling van zaken van de containerhaven op Aruba te kijken. Daar is snel een regeling te treffen geweest, omdat er niet zo'n haventraditie is als op Curacao. Nederland had steeds laten weten echter geen gelden beschikbaar te stellen voor een afvloeiingsregeling. Dat moest Curacvao zelf doen. Maar er was wel elf miljoen gulden besteed aan de aankoop van Curacaose werven. Daar profiteerden uiteindelijk twee Nederlandse bedrijven en een Curacaose van, zei Eisden. Dat betekent dat zeker drie kwart van die elf miljoen weer naar Nederland is teruggevloeid.

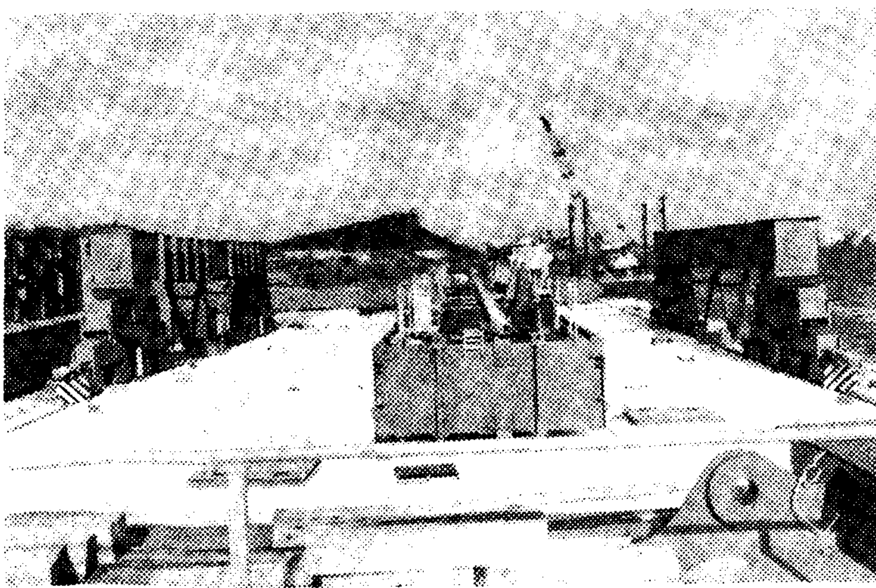
Bij het laatste bezoek van miniuster Jan de Koning aan Curacao is deze zaak opnieuw aangekaart. Hij toonde zich na verkregen uitleg minder afwerend. Afgesproken is dat de Curacao Port Authority, de eilandelijke overheidsinstantie die spoedig het beheer over het hele havengebeuren krijgt, deze zaak formeel aankaart in Nederland.

Hem was in de Eilandsraad hierover gevraagd door de leider van de DP-fractie Agustin Diaz. Het stak hem, aldus Eisden, dat nu net Diaz die jarenlang gedeputeerde voor havenzaken is geweest, hem hierover aan de tand wil voelen. In feite zou Diaz die vragen eerst aan zich zelf moeten stellen. Desalniettemin was hij bereid om bereid om te antwoorden. Eisden zei dat nu pas wat meer schot begon te komen in deze zaak voor de havenarbeiders, die jaren lang aan het lijntje waren gehouden.

Diaz zei in een gesprek met de Amigoe dat Eisden nu gedaan heeft alsof hij (Diaz - RED) al die tijd niets heeft gedaan en Eisden zelf in twee maanden tijd de zaak heeft losgetrokken. Hij zou er in de raadsvergadering op terugkomen.

Eisden zei ook dat hem was meegedeeld door de twee partijen dat nu er een regeling was voor de afvloeiing en gesproken zou worden met Nederland over storting van gelden in de fondsen, opdat die niet uitgeput raken, de verdere afwikkeling geen hoofdbrekens zou geven. Ze hadden laten weten dat er nog maar kleine zaken zjn af te handelen in de cao-besprekingen. Waarmee hij aannam dat de actie-dreiging ook van de baan was.

WILLEMSTAD— De werkzaamheden aan de Curacaose containerhaven vorderen met rasse schreden. Nu zijn de gigantische voetstukken voor de eveneens gigantische kraan geplaatst. Als men goed kijkt valt het op dat de voetstukken in rails geplaatst zijn, zodat de kraan straks als het geïnstalleerd is naar gelieven naar voren en achteren bewogen kan worden.

Dode vrouw uit water gehaald

WILLEMSTAD— Op Zeelandia werd in het water nabij de Erieweg vanochtend het levenloze lichaam van de 42-jarige dame L.D.C. Het stoffelijk overschot is voor sectie en nader onderzoek in beslag genomen.

Een politie-patrouille zag omstreeks tien voor één vanochtend een auto langs de weg staan. Er zat niemand in de auto; maar bij onderzoek bleek de contactsleutel er nog in te zitten. In de wagen werd een damestas gevonden, met een rijbewijs op naam van L.D.C.

Het onderzoek werd voortgezet en toen ontdekte de patrouille een lichaam in het water. Het bleek de dame te zijn; een dokter die ter plaatse geroepen werd constateerde de dood.

Berichten dat de drenkeling een afscheidsbrief aan haar concubine achterliet konden van officiële zijde niet bevestigd worden. Evenmin was het na te gaan of de dame als vermist opgegeven was.

DE KANS OP een enkele plaatselijke bui blijft ook tot zaterdagmiddag bestaan, maar dan wel voornamelijk in de nacht-en morgenuren. De wind blijft ook vrij krachtig waaien uit oostelijke richting en de hemel blijft naar verwachting licht tot half bewolkt. In het Caribische gebied zijn er nog steeds geen storingen welke van belang zijn voor de Benedenwinden. Vandaar.

Gedeputeerde Jules Eisden

Ambtenaren in dienst NV's moeten kiezen

WILLEMSTAD — Het personeel in dienst van het eilandgebied dat ter beschikking is gesteld van naamloze vennootschappen van de overheid, moet op redelijk korte termijn een beslissing nemen: óf het een, óf het ander. Dat verklaarde gedeputeerde Jules Eisden van Personeelszaken gisteravond in de begrotingsbehandeling.

Volgens Eisden willen die overheidsdienaren van twee walletjes eten: aan de ene kant meeprofiteren van bepaalde extraatjes die NV's kunnen verstrekken in voorkomende gevallen, maar anderzijds het Lands Materieel Ambtenarenrecht ook behouden zodat er geen ontslag kan volgen. Deze situatie duurt bij diverse overheids-NV's al jaren, wat bij die bedrijven tot veel problemen leidt; ook al omdat er een breed scala van vakbonden in het geding is. Volgens de gedeputeerde is de datum van 1 januari volgend jaar geen haalbare kaart om dit doorgevoerd te krijgen, maar het zal niet lang daarna toch rond moeten komen. Daarvoor heeft hij al de steun van het voltallige eilandsbestuur gekregen, verklaarde hij. Over overleg hierover met de betrokken vakbonden repte de heer Eisden gisteren niet.

Communiqué eerder sterk afgeraden

Shell zet overleg met PWFC op scherp

WILLEMSTAD — Als er niet uiterlijk eind deze maand een cao-akkoord wordt bereikt tussen de Shell en de vakbond PWFC zal de maatschappij alvast een aantal kostenbesparende maatregelen doorvoeren. De directie van de Shell acht het, gezien de zorgelijke financieel-economische situatie van de maatschappij, niet verantwoord langer te wachten met het nemen van maatregelen. Zulks maakte zij bekend in een onder de Shell-werknemers verspreid communiqué]

De bekendmaking van de Shell moet niet worden gezien als chantage, liet PR-functionaris van de Shell, Nils de Paula, naar aanleiding hiervan weten. Het communiqué werd uitgegeven om te voorkomen dat er onzekerheid bestaat over het standpunt van de maatschappij. Bovendien was genoegzaam bekend dat het voorstellenpakket van de Shell een kostenverlaging nastreefde.

Kostenverlaging kan moeilijk met terugwerkende kracht ingaan, vindt de Shell. "Stel dat iemand een bepaalde premie ontvangt", gaf De Paula als voorbeeld. "Als je die premie blijft betalen en een maand later blijkt de premie niet in een cao-akkoord te zitten, dan is het moeilijk de al betaalde premie met terugwerkende kracht in te trekken. Geef je daarentegen bijvoorbeeld geen premie en blijkt die wel in een akkoord opgenomen, dan is het een stuk gemakkelijker, die premie met terugwerkende kracht uit te betalen". De kostenbesparende maatregelen moeten derhalve dienen, tot dat een nieuwe cao wordt afgesloten. De strekking van de maatregelen kon hij overigens niet bekendmaken.

AFWACHTEND

De PWFC gaf ondertussen bij monde van haar voorzitter Roque Koeijers te kennen dat de vakbond een afwachtende houding zal aannemen. Zolang de bestaande situatie ongewijzigd blijft, zal de vakbond de besprekingen met de Landsbemiddelaar gewoon voortzetten. Dat neemt echter niet weg dat de PWFC zich heeft voorbereid op wat er dan ook komen kan, stelde Koeijers. Vanavond wordt in ieder geval in een algemene ledenvergadering informatie verstrekt over de laatste ontwikkelingen. Die leden werd evenwel gisteren in een vakbondscommunique al te verstaan gegeven dat indien de Shell zondermeer de arbeidsrechten van de werknemers aantastte, de maatschappij de consequenties van haar daden zou moeten aanvaarden.

INTERPRETATIES

Bij het bureau van de Landsbemiddelaar is men evenmin onverdeeld gelukkig met het Shell-communiqué. Een versnelling van de afwikkeling van de cao-onderhandelingen zal dit bericht waarschijnlijk niet teweegbrengen denkt waarnemend Landsbemiddelaar dr. Migda Schill - Maria. Het tegendeel ligt eerder voor de hand. Het communiqué heeft wellicht een averechtse werking. Temeer daar er hierin niets concreets over de te nemen maatregelen wordt vermeld. Het wordt bovendien betreurd dat een dergelijk bericht verspreid werd onder de werknemers. Het was wellicht raadzamer geweest dit eerst schriftelijk aan de vakbond bekend te maken. De vage inhoud maakt het tenslotte voor verschillende interpretaties vatbaar, waardoor het eerder een negatieve dan een positieve uitwerking zal hebben op de onderhandelingen, denkt de Landsbemiddelaar.

Miljoen gulden aan zakken

WILLEMSTAD — Op dit moment kost de kosteloze verstrekking van plastic vuilniszakken in diverse wijken op Curaçao de gemeenschap ruim één miljoen gulden. Dat viel op te maken uit verklaringen van gedeputeerde George Hueck van Financiën.

Dit jaar staat hiervoor een miljoen begroot, maar als de aanvragen aanhouden zoals tot nu toe, zal dat bedrag weldra overschreden worden, verwacht de gedeputeerde. Op grond daarvan zal het binnen niet al te lange tijd nodig zijn dat althans iets gevraagd gaat worden voor deze zakken als vergoeding in de aanschafkosten.

Over het gebruik van de zakken is de dienst Selikor wel te spreken. Ze zijn hygiënischer, minder zwaar, gemakkelijk handelbaar, bezorgen minder rug- en andere pijnen en garanderen een snellere ophaaldienst.

Volmachten keren niet weder

Ged Eisden:

WILLEMSTAD — Het volmacht-systeem komt niet terug. Deze stelling blijf ik verkondigen zolang ik in het eilandsbestuur zit, zei ged. Jules Eisden.

Hij reageerde op een suggestie uit de DP-hoek voor herinvoering van het systeem van stemmen bij volmacht, zodat zij die niet goed ter been zijn of ziek zijn toch van hun stemrecht gebruik kunnen maken. Eisden zei dat dit systeem echter in belangrijke mate toe heeft bijgedragen dat de politiek zo is gecorrumpeerd. Ondermeer werden bij de Volkskredietbank kredieten verstrekt om zo volmachten te kopen. Herinvoering staat gelijk aan het terugzetten van de klok en daar zal het BC niet aan meewerken, aldus de eilandsbestuurder.

Als reactie op uitlatingen DPB-leider

Curacao heeft Bonaire dienst loods geweigerd

WILLEMSTAD — Het Curaçaose Bestuurscollege heeft geweigerd een loods voor een maand ter beschikking te stellen aan Bonaire. De reden daarvoor is een denigrerende uitlating voor TeleCuraçao van DPB-leider Jopie Abraham over een Curaçaose politie-agent.

Naar gedeputeerde Jules Eisden gisteravond in de Eilandsraad verklaarde, heeft de heer Abraham van de centrale regering geëist dat de politie-agent Libier wordt overgeplaatst, iemand die al genoeg gekweld is omdat uit zijn dienstpistool de kogels kwamen die MEP-leider Betico Croes eerder dit jaar verwondden. Abraham wil dat Libier naar Curaçao wordt overgeplaatst. Ten eerste vreest hij dat de verhoudingen tussen Aruba en Bonaire vertroebeld worden door de aanwezigheid van Libier. Ten tweede heeft hij begrepen dat Betico Croes niet naar Bonaire komt zolang Libier er gestationeerd is. De regering moet namelijk volgens Abraham weten dat Bonaire geen "landfill" is waar allerlei ongewenste personen "gedumpt" kunnen worden.

TRAPPEN

Namens het BC van Curaçao verklaarde Eisden dit soort vernederingen aan het adres van Curaçao en Curaçaoënaars niet meer te kunnen accepteren. "Je kunt niet tegen Aruba willen aanleunen en dan op Curaçao trappen", zei hij.

Het toeval wil dat de heer Eisden die ochtend werd gebeld door de Bonaireaanse gedeputeerde Cicilia met het vezoek voor het beschikbaar stellen van een loods gdurende een maand. Normaal springt Curaçao probleemloos in. Ditmaal is na ampel beraad door het BC besloten daarvan af te zien. Eerst moet de DPB-leider zijn denigrerende opmerkingen tegen de Curaçaose politie-agent intrekken. "Met pijn in ons hart hebben wij die medewerking afgezegd, maar wij kunnen dit niet meer slikken", aldus ged. Eisden.

Minister Don Martina van Justitie had gistermorgen bij de installatie van enkele nieuwe agenten laten weten dat niet een politieke leider op een der eilanden (doelend op zowel MEP-leider Betico Croes, als op DPB-leider Jopie Abraham) kan uitmaken waar agenten geplaatst worden. Agenten kunnen niet door politici opgejaagd en veroordeeld worden in het Antilliaanse staatsbestel. Voor een eventuele veroordeling voorziet het rechtssysteem. De agenten zijn geen zigeuners, waren zijn gevleugelde woorden.

HEROVERWEGING

Inmiddels heeft het MAN-raadslid, geboortig van Bonaire, Harold Martis, laten weten minder gelukkig te zijn met de tegenmaatregel van het Curaçaose BC. Vanuit de vergadering van de Eilandsraad stuurde hij gisteravond een telex-bericht naar het eilandsbestuur met het verzoek om de maatregel in heroverweging te nemen. Martis veroordeelt evenzeer de uitlating van de DPB-leider, maar vindt niet dat de hele Bonaireaanse gemeenschap daarvoor moet boeten en dat de toch al wankele Bonaireaanse economie aan nog meer tegenspoed blootgesteld moet worden.

Ondertussen verstuurde de vakbond CFW vanmorgen een telegram naar gezaghebber van Curaçao Ronnie Casseres, waarin de bond zich solidair toont met de door het BC aangenomen houding.

Gezegd wordt dat de CFW de positie van het BC kompleet steunt, omdat het hier gaat om een verdediging van de Curaçaose werknemer. Het was correct om de Bonaireaanse leider te stoppen zijn beledigende en vernederende uitspraken tegen Curaçao te uiten, aldus het telegram. Curaçao heeft in het verleden teveel getolereerd; daarom denkt vandaag Jan en alleman te kunnen doorgaan met laatdunkende houdingen tegenover Curaçao. "U hebt onze steun", zo eindigt het telegram dat vanmorgen verstuurd is naar de gezaghebber, tijdens de eilandsraadsvergaderingen. Het is ondertekend door secretaris-generaal Ronchi Isenia.

Overigens hebben de andere raadsfracties in de wandelgangen laten blijken gebelgd te zijn over de boute beweringen van Abraham. Er is nog geen officiele reactie van de partijen geventileerd.

Het Statenlid Roy Markes van de MAN heeft vanochtend minister Martina gevraagd om na te gaan of het hele bestuurscollege van Bonaire de uitlatingen van partijleider Abraham deelt. Ook hij is erover gevallen dat op die manier zowel het politiecorps als de bevolking van Curacao zijn beledigd. Hij vraagt om op korte termijn een plan tegemoet te zien waaruit de overplaatsing blijkt van alle op Curacao geboren agenten van Bonaire naar Curacao. Hij voorziet dat de bevolking van Curacao en Curacaose agenten niet langer dit soort vernederingen zullen pikken. Mocht blijken dat het Bonaireaanse BC de krasse uitspraken van Abraham niet deelt, dan zouden die als een idioterie van Abraham persoonlijk worden opgevat.

Ged George Hueck:

Late indiening van begroting is geen crime

WILLEMSTAD — Er moet niet gedaan worden alsof een crime is begaan met een late indiening van de eilandsbegroting. Sedert 1967 is de eilandsbegroting niet meer op tijd ingediend op Curaçao en daar waren steeds steekhoudende argumenten voor. Aldus gedeputeerde George Hueck van Financiën.

Hij zei dat dit ook is voorgekomen in de jaren dat de DP de post Financiën beheerde. Hij hoopte met alle raadsleden dat er verbetering in komt. Bovendien beloofde hij dat verder gewerkt wordt aan de voornemens om met meerjaren-begrotingen te komen, zodat een lange termijnplanning mogelijk wordt.

In treffen om UEFA-beker

Mindere voetbal goden tonen inzet

DEN HAAG — In de openingswedstrijden van het UEFA-bekertoernooi zijn enkele gerenommeerde clubs geconfronteerd met het gevaar vroegtijdig uitgeschakeld te worden. Dinamo Kiev, Widzew Lodz, Werder Bremen, VFB Stuttgart en Bordeaux dienen in de return over veertien dagen goed voor de dag te komen om eliminatie te voorkomen.

Dinamo Kiev kwam op eigen veld tegen de Franse middenmotor Laval niet verder dan 0-0. Widzew Lodz, vorig seizoen nog halve finalist bij de landskampioenen, bereikte hetzelfde teleurstellende resultaat tegen het nietige Elfsborg Boras uit Zweden. Werder Bremen en VFB Stuttgart staan er nog slechter voor. Beide toonaangevende clubs uit de Bundesliga balanceren op de drempel van uitschakeling door tegen respectievelijk Malmo: Fe en Levski de punten te delen met 1-1. In beide wedstrijden werd drie maal geel getrokken.

Voor Bordeaux vormde de thuiswedstrijd tegen Lokomotive Leipzig een ware nachtmerrie. De Fransen kwamen tegen alle verwachtingen in met 0-2 achter, trokken in de tweede helft door Girard en Giresse de stand gelijk en verloren vier minuten alsnog door het tweede doelpunt van de Oostduitser Richter.

Bekerhouder Anderlecht deed het in Noorwegen rustig aan. Het speelde wat met Bryne IL en hield de score beperkt tot drie doelpunten door Vandereycken, Gudjohnsson en Vandenbergh. FC Antwerp verraste door in Zurich de plaatselijke FC op te rollen: 1-4. Oud-Feyenoorder Petursson was de grote man van de wedstrijd met drie doelpunten.

Real Madrid, met Metgod ondanks alle kritiek na de recente competitiewedstrijd als laatste man en zonder de geblesseerde Stieleke, beperkte in Praag de schade door tegen Spartak met 3-2 te verliezen. Celtic, eens de Schotse club van allure maar nu overtroefd door Aberdeen, pakte tegen Aarhus bescheiden uit: 1-0. Dezelfde uitslag behaalde Bayern Munchen, waarbij Lerby in de 68e minuut vervangen werd door Nachtweih, op Cyprus bij Anorthosis Famagusta. Een nederlaag met die score liep Europees bekerwinnaar Aston Villa in Portugal op bij Vitoria Guimaraes. De Britten krijgen over veertien dagen de kans de zaken recht te zetten.

Ruzie atleten Cram en Ovett met OS-comité

LONDEN — De Britse atletiekbond heeft problemen gekregen met de toplopers Steve Cram en Steve Ovett. De beide troeven op de 1500 meter willen nu al zekerheid over uitzending naar de Olympische Spelen van Los Angeles volgend jaar, zodat ze de voorbereidingen in de winter daarop kunnen richten.

De bond wees dat verzoek echter af. Secretaris Nigel Copper verklaarde geen eliteclub te willen worden. "We maken daarom ook voor wereldrecordhouder Ovett of wereldkampioen Cram geen uitzondering. Ons comité komt met de nominaties, als het zover is".

Alpinisten met slee door N-Groenland

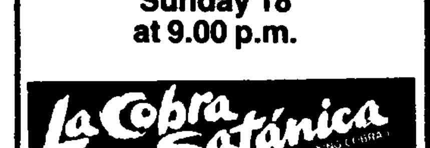
BOLZANO — Drie bergbeklimmers uit Alto Adige in het noorden van Italië — de 39-jarige Robert Peroni, de 35-jarige Wolfgang Thomaseth en de 32-jarige Josef Schrott — hebben het als eersten klaargespeeld zonder sledehonden, zonder steun vanuit de lucht en zonder radioverbinding met de buitenwereld skiënd Noord-Groenland over te steken.

Naar donderdag in Bolzano werd meegedeeld deden ze over de 1.400 kilometer 80 dagen bij temperaturen die voor een deel arctisch waren. Hun uitrusting en leeftocht van in totaal 360 kilo trokken ze op sleden achter zich aan. Doodop maar gezond en wel bereikte het drietal uit Bolzano een paar dagen geleden de kleine eskimonederzetting Kraulshavn op de westkust van het eiland. Hoe het de expeditie verging heeft de buitenwereld door het afzien van radioverbinding nooit geweten. De alpinisten hopen volgende week in Kopenhagen aan te komen.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresqueria Ingrid.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn drugstore en Van der Berg giftshop in Dr. Horacio Oduber hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 uur *Monsignor* (18 jr.); 24.00 uur *A Midsummer night sex comedy* (18 jr.).
Rialto: 20.00 uur *Triumphs of a man called Horse* (14 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *King Cobra* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 uur *Django against Sartana* (14 jr.); 24.00 uur *3 Swedish girls in Hamburg* (18 jr.).

***

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

***

BOTICA'S: Oranjestad: Oduber, tel.: 21780; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

***

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter A.S.Ridderstap, tel.: 28017.
San Nicolas en Savaneta: dokter M.Cheung, tel.: 48833.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

***

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informatie via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24.00 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

RODE KRUIS: 20.00 uur lessen Rode Kruis Colonne - Rode Kruisgebouw, Fergusonstraat.

SPORT
VOLLEYBAL: 19.30 uur CBTL vs Galeria II; 20.15 uur Rapid Wegenbouw vs CBN; 21.00 uur Toyota CCN vs Caiquetio - SCS.

BASEBAL (AA-kl.): 20.00 Richmond vs Coca Cola Rangers - MBP.

***

ZATERDAG
DIVERSEN
OPENBARE BILBIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdagavond de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

BIBLIOTHEEK ALLAINCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopnd van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.
STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel. 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

***

STICHTING SCHOOLZWEMMEN ARUBA: 17.00-18.30 uur zwemlessen - zwembad Hotel Americana.

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.00 Stuif es in; 18.00 Three Stooges; 18.30 News in Dutch; 18.45 Telenovela: Dancin' Days; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 The Jeffersons; 21.00 Wrestling; 22.00 Religious Program; 22.30 Movie of the Week; 24.00 Resumen di Noticias; 24.05 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 The Muppet show; 18.00 Little House on the Prairie; 19.00 Programa di RVD; 19.30 You asked for it; 20.00 Dukes of Hazzard; 21.00 60 Minutes; 22.00 Estreno; 23.30 Sluiting.

MEP-LEIDER CROES VERNEDERT BESTUURDERS

Gedeputeerden Kelly en Flanegin:

Niemand veroordelen zonder bewezen schuld

ORANJESTAD — Gedeputeerde tevens vice-voorzitter van de MEP, Pedro (Charro) Kelly, is gisteren niet naar de eilandsraadsvergadering gegaan, omdat hij zijn steun niet kan geven aan een motie van wantrouwen tegen een persoon wiens schuld niet bewezen is.

Op woensdag — daags voor de eilandsraadsvergadering — verzocht MEP-leider Betico Croes hem de partijraadsvergadering te verlaten omdat de partijraad een strategie ging bepalen voor de eilandsraadsvergadering en hij (Betico) geen dolksteek in de rug wilde krijgen. Wat moest ik op de eilandsraadsvergadering gaan doen? De mooie strategie die zij gepland hebben in de war gooien? aldus Pedro Kelly. Zijn collega Felix Flanegin liet verstek gaan omdat ook hij niemand kan veroordelen als niet vaststaat dat hij schuldig is.

Hoe het staat met zijn verdere politieke loopbaan?, daarover zei de heer Kelly gistermiddag nog geen evaluatie hiervan te hebben gemaakt. Welke invloed dit alles zou kunnen hebben op zijn gedeputeerdeschap? Hiervoor verklaarde Pedro Kelly dat welke invloed ook hierop volgt deze voor hem van mindere waarde zal zijn dan zijn principe dat hij iemand niet kan veroordelen zonder bewijzen. Zijn geweten laat dat niet toe. Een beslissing over zijn gedeputeerdeschap moet dan ook door de partijraad worden genomen. Tevens moet de partijraad beoordelen of er sprake is van een crisis in de partij. Voor mij is van meer waarde om burger met een rustig geweten te blijven dan gedeputeerde met een onrustig geweten. Ik ben niet de persoon die, om een politieke dood te ontsnappen, een beslissing tegen zijn geweten neemt, aldus gedeputeerde Kelly.

Pedro Kelly verhaalde dat vorige week donderdag een partijraadsvergadering plaatsvond, waarbij gediscussieerd werd over een motie van wantrouwen tegen Pedro Bislip. Kelly liet de partijraad weten dat hij bereid was welke motie ook te ondersteunen, zolang deze iedereen veroordeelt die schuldig is aan de schietpartij op 24 april. Niet alleen de betrokken politieman, maar — in geval er sprake is van een complot — eenieder die daarbij betrokken is, inbegrepen zijn vriend Pedro Bislip als mocht blijken dat deze schuldig is. Nadat Kelly zijn standpunt had gegeven, kwam het verzoekschrift voor oproeping van de eilandsraadsvergadering ter sprake. Betico Croes — aldus Kelly — gaf mij te kennen dat ik het verzoekschrift niet mocht tekenen omdat ik de motie niet ondersteunde.

Zaterdagavond was Pedro Kelly bij de nachtwake voor zijn overleden vader toen twee overheidsfunctionarissen namens Betico Croes hem het verzoekschrift kwamen aanbieden om te tekenen. Het tweetal kreeg als antwoord om Betico eraan te herinneren dat hijzelf bepaald had dat Pedro Kelly niet mocht tekenen. Woensdagmiddag bij aankomst op de partijraadsvergadering, vroeg Betico Croes aan Pedro Kelly of hij bereid was de volgende dag de presentielijst voor de eilandsraadsvergadering te tekenen, welke vraag Kelly bevestigend beantwoordde. Betico verzocht Kelly toen de vergadering te verlaten daar de partij de strategie voor de eilandsraadsvergadering ging bepalen en hij (Betico) de volgende dag geen dolksteek in de rug wilde krijgen. Deze vernedering was voor Kelly onaanvaardbaar. Om de strategie niet in de war te gooien, besloot hij niet naar de eilandsraadsvergadering te gaan.

Desgevraagd verklaarde Pedro Kelly gistermiddag dat hij bewust op 24 april aan de MEP-autoparade deelnam, wetende dat deze illegaal was. Hij verklaarde ook niet het gevoel te hebben gehad dat de politie op die dag tolerant was. Voorts dat alle gedeputeerden verklaarden niet te hebben gehoord dat gezaghebber Bislip de woorden gebezigd had dat de politie tolerant zou zijn. Verder zei Kelly nog niet te hebben geëvalueerd welke beslissing hij zal nemen voor de volgende eilandsraadsvergadering. Zijn collega Felix Flanegin kon gisteren wel verklaren dat hij consequent zal blijven en ook volgende week niet zal verschijnen.

Gedeputeerde Kelly verklaarde tot slot het te betreuren dat in plaats dat de krachten verenigd worden met het oog op de status aparte er onenigheid heerst, hetgeen de bevolking niet ten goede zal komen.

Motie van wantrouwen

ORANJESTAD — Als reactie op het geen gisteren in de Arubaanse eilandsraad geschiedde, waarbij de MEP tekort kwam aan quorum, alsmede op de verklaring van gedeputeerde Pedro Kelly, zei MEP-leider Betico Croes onder meer dat het niet wenselijk is dat Kelly de partij verlaat. Echter, het feit dat hij de partij niet steunde zal zijn consequenties hebben. Ik hoop — aldus Croes — dat Kelly spijt zal krijgen en zal besluiten terug te keren.

AVP-leider Henny Eman, wilde kort blijven over deze toestand in de MEP. Blijkbaar zijn er in die partij twee groepen, de een voor Betico en de andere voor Bislip, die voor hij gezaghebber werd een van de grote strijders van de MEP was. Maar wederom is bewezen — aldus Eman — dat Betico coûte que coûte een persoon zoekt om op hem de schuld te gooien.

PDA-leider Leonard Berlinski vond dat de motie van wantrouwen toch iets goeds met zich meebracht. Zij veranderde namelijk in een motie van wantrouwen tegen de MEP-leider zelf.

Rozekruisers herdenking

SAVANETA — Rozekruizers over de hele wereld — ook op Aruba — zullen op zondag 25 september het bouwen van de Grote Pyramide van Egypte herdenken. Van mevrouw Marguerite Oei-Westerink, meesteres van het Aruba Amorc Chapter, wordt vernomen dat de Rozekruizers op 25 september om vijf uur 's middags in het Amorcgebouw te Savaneta 202 bijeen zullen komen om het bouwen van de pyramide van Cheops weer op te voeren. Ook het publiek wordt uitgenodigd dit ritueel bij te wonen.

Actiegroep achter Kelly en Flanegin en Pedro Bislip

ORANJESTAD — De actiegroep Pro-Pedro Kelly en Felix Flanegin en de campagnevoerders van deze twee politici, zonden gisteren telegrammen aan de partijraad van de MEP. Hierin wordt adhesie betuigd voor de houding van Kelly en Flanegin door niet naar de eilandsraadsvergadering te gaan en te stemmen tegen het beleid van gezaghebber Pedro Bislip.

De actiegroep zegt verder volkomen te staan achter de verklaringen van de heren Kelly en Flanegin. In het telegram van de campagnevoerders wordt democratische behandeling geëist voor vertegenwoordigers van het volk. Voorts dat zij het optreden van de MEP-leider en de ondemocratische beslissing in de partijraad op 14 september ten zeerste afkeuren en veroordelen. Volgens de campagnevoerders kan dit alles leiden tot een breuk in de partij MEP. Zij geven aan de door Kelly en Flanegin genomen beslissing hun volledige goedkeuring en ondersteuning.

Raadsvergadering voortzetting interpellatie

Betico Croes erkent problemen in MEP

ORANJESTAD — Er zijn problemen in de MEP. Dit gaf Betico Croes voor het eerst toe gistermiddag, nadat de MEP in de strijd tegen Pedro Bislip de eerste slag had verloren. De meerderheidspartij kon namelijk geen quorum op de been brengen voor de eilandsraadsvergadering waarin moties gepresenteerd zouden worden tegen Bislip, de politieleiding, de politieman Libier en het Openbaar Ministerie.

Niet aanwezig om de meerderheid van 13 MEP-leden te vormen, waren: de gedeputeerden en raadsleden Pedro Kelly, Felix Flanegin en Remie Zaandam. Laatstgenoemde besloot op vakantie in Costa Rica te gaan. Betico Croes verklaarde dat Kelly en Flanegin van tevoren hadden laten weten niet aanwezig te zullen zijn, daar zij zich met de gang van zaken niet konden verenigen. Kelly en Flanegin moeten nu voor het volk gaan verantwoorden waarom zij verstek lieten gaan, aldus verklaarde een diep teleurgestelde Betico Croes. Pas hierna kan de MEP-leider dieper op de problemen ingaan.

Wel gaf hij nog te kennen dat de afwezigheid van Kelly en Flanegin ten zeerste wordt afgekeurd, aangezien het in de bedoeling lag de gebeurtenissen op en rond 24 april uitvoerig te behandelen, nu hij (Betico Croes) die als kroongetuige mag worden beschouwd in de zaak van de schietpartij op het Winstonveld en levensgevaarlijk werd gewond, op Aruba is teruggekeerd. De eilandsraadsvergadering beschouwde de heer Croes als een voortzetting van de interpellatie van de minister van Justitie, aangezien de minister vele onbeantwoorde vragen in de schoenen van de gezaghebber heeft geschoven. En bovendien zijn er vragen die slechts door de MEP-leider kunnen worden beantwoord. Voor Croes is het een historische fout als deze zaak niet in de eilandsraad behandeld wordt.

De vier MEP-moties, die ingediend zouden worden, moeten nu wachten tot volgende week weer een nieuwe vergadering bijeengeroepen wordt, indien het quorum gevormd kan worden. Deze moties houden in dat:
— Het beleid van de gezaghebber dient te worden afgekeurd, aangezien hij nagelaten heeft de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen, zoals het een verantwoordelijke functionaris betaamt.
— De politieleiding op 24 april op grove wijze heeft gefaald, aangezien de optocht door topfunctionarissen van de politie aanvankelijk in een bepaalde richting is gedirigeerd die later abrupt werd onderbroken met alle gevolgen vandien.
— Het feit dat de politie-agent Libier, die het bijna fatale schot had gelost, nog op vrije voeten is, grote verontwaardiging heeft veroorzaakt onder de Arubaanse bevolking en het als onbegrijpelijk wordt ervaren waarom er geen stappen tegen hem worden ondernomen, hangende het justitieel onderzoek.
— Het afkeurenswaardig is, dat het onderzoek in meergenoemde zaak na 5 maanden nog niet is afgerond.

Ennia-Marlboro bij gelijke stand gestaakt

ORANJESTAD — De basebalwedstrijd van gisteravond tussen Ennia Athletics en Marlboro is na het verstrijken van de reglementaire 9 innings en de time-limit gestaakt met de gelijke stand 6-6

Hoewel de ABBA een reglement schijnt te hebben dat in een dergelijk geval nog maximaal een uur doorgespeeld wordt, scheen chief-umpire Philip Freedom hiervan niet op de hoogte te zijn. Hij hield zich aan het oude systeem dat na half twaalf geen nieuwe inning geopend kan worden en staakte de wedstrijd, die nu in een later stadium uitgespeeld zal moeten worden.

Marlboro kon gisteravond tot twee keer toe zijn voorsprong niet handhaven. Aanvankelijk leidde de sigarettenploeg met 4-0, maar Ennia wist tot 3-4 in te halen. Met 2 nieuwe runs nam Marlboro hierna een 6-3 voorsprong. Ennia ging de laatste slagbeurt in met een achterstand van 3-6 en praktisch kansloos om een gelijke stand of overwinning te behalen. De verzekeringsploeg wist echter alle drie honken te bezetten zonder out. Op een vrije loop kon hierna de 4e Ennia-run worden gescoord. Even later volgde de 5e run op een opofferingsslag naar het middenbuitenveld. De stand werd gelijk getrokken toen hierna een Ennia-batter deadball kreeg. Met de stand 6-6 gelijk, en 1 out, probeerde Ennia-batter Winston Janga een "squeeze play" te plaatsen. Hij faalde en omdat hij al 2 strikes had op zijn kerfstok, betekende dat strikeout (2 outs). Hierna werd ook de Ennia-speler, die zich vanwege de squeeze play van het derde honk had verwijderd, voor de derde out uitgetikt.

Marlboro noteerde gisteravond 6 runs, 11 hits, 2 errors en Ennia 6 runs, 4 hits, 5 errors. Voor Marlboro werd het pitcherswerk verricht door Frank Kock, Elias Kock en Eddy Tromp, en van Ennia zijde door Glenroy Patterson en Marcelo Maduro. Aan slag blonken uit: Guillermo Raymond (Ennia) met 1 hit in 1 keer aan slag, en Eddy Tromp (Marlboro) met 4 hits in 5 slagbeurten.

De basebalcompetitie gaat vanavond in het Marlboro Ballpark verder met de ontmoeting tussen nummer twee Richmond en nummer drie Coca Cola Rangers.

BRUSSEL — De uitslagen van de wedstrijden op de zesde speeldag in de Belgische competitie zijn: Molenbeek - Waregem 2-3; Kortrijk - Gent 0-3; Seraing - Anderlecht 1-1; Club Brugge - Beerschot 1-1; Beveren - Lierse; KV Mechelen - Waterschei 2-1; Antwerp - Cercle Brugge 0-1; Standard Luik - Lokeren 1-1.

Accedomar bij biljart ongeslagen

ORANJESTAD — In het biljarttoernooi voor overheidsdiensten behaalde Accedomar een 4-0 overwinning op Bibliotheek. Accedomar is hierdoor ongeslagen finalist geworden en wacht nu op de finalist van de verliezersronde. Aanstaande woensdag om half acht wordt het toernooi als volgt voortgezet: TAV tegen DOW (in Douaneclub) en WEB tegen Bibliotheek (in Bucuti Yachtclub).

ORANJESTAD — De heer C. Berkhouwer, van het T.N.O. (2e van rechts) overhandigt aan LVV-gedeputeerde Daniel Leo het Project-dossier over het kweken van zeewier op Aruba. Dit project houdt in het kweken van zeewier op efficiente wijze om als voeding te dienen voor de verschillende zeedieren, zoals garnalen, ansjovis en anderen.

Dit project zal maandag besturdeerd worden tijdens de vergadering van de LVV-gedeputeerden van de ABC-eilanden, en zal daarna doorgestuurd worden naar de EEG voor financiering. Gedurende drie jaar zullen experimenten worden uitgevoerd, terwijl de heren Baay en De Krenk van het T.N.O. op Aruba verwacht worden om hun bijdrage te leveren aan de realisering van dit project.

Mexico regelt auto-industrie

MEXICOSTAD — De Mexicaanse regering heeft een programma opgesteld om de autoindustrie te herstructureren. Daarbij gaat de regering uit van het idee, dat er een einde moet komen aan het systeem van subsidieren, terwijl ook de typen auto welke veel benzine gebruiken aan banden gelegd worden. Ook luxe accessoires kunnen geen genade vinden in de ogen van de regering. Deze nieuwe regels gaan deze maand nog in. De bedoeling is dat men in de eerstkomende jaren het aantal modellen gaat verminderen zodat men in 1987 slechts een model per merk fabriceert. Bij de autoindustrie toonde men zich niet verrast over de maatregelen.

Tennistoernooi van Palermo

PALERMO — Jimmy Arias en José Luis Clerc zijn, volgens verwachting, op weg naar de finale van het toernooi in Palermo, waar het prijzengeld 300.000 dollar is. De Argentijn Clerc stond in de achtste finales geen game af aan de Spanjaard Aguilera, Arias won donderdag met meer moeite van Orantes.

De uitslagen van de partijen van donderdag zijn: Arias (VSt) — Orantes (Spa) 6-4; 7-5, Clerc (Arg) — Aguilera (Spa) 6-0; 6-0; Barazutti: (Ita) — Bedel (Fra) 6-3; 1-6; 6-3; Arraya (Per) — Rebolledo (Chi) 2-6; 6-2; 6-0; Canmcelotti (Ita) — Velasco (Col) 6-4; 7-5.

A-tennis begint op 4 oktober

ORANJESTAD — De Aruba Lawn Tennis Bond is voornemens de A-klasse seniorencompetitie 1983 op 4 oktober te laten aanvangen. Gespeeld zal worden in heren- en damesenkel, heren-, en damesdubbel en gemengd dubbel. Sluitingsdatum voor inschrijving is 29 september. De inschrijfformulieren liggen bij het Marlboro Tennispark, terwijl het wedstrijdschema kan worden opgehaald op 30 september en 1 oktober in genoemd park.

Washington: economie Managua holt achteruit

WASHINGTON — De economie van Nicaragua holt achteruit, ondanks de internationale hulp welke zonder precedent is, zo verklaarde onder-minister Kenneth Dam van Buitenlandse zaken in Washington. Volgens hem kreeg Nicaragua tussen 1980 en 1983 jaarlijks zo'n half miljard dollar aan hulp. Een klein deel daarvan echter is aangewend voor productieve doeleinden. De afhankelijkheid van de buitenlandse hulp is ontzaglijk groot geworden terwijl de snel toenemende controle van de overheid op de economie de zaak ook geen goed doet. In de genationaliseerde sectoren is de productiviteit op desastreuze manier gedaald, aldus Dam.

Vertraging met stembiljetten door dollar-schaarste

CARACAS — Het gebrek aan dollars gaat ook de Venezolaanse verkiezingen beinvloeden. Het aanmaken van elf miljoen stembiljetten ligt stil omdat er geen dollars zijn om daarmee de speciale kleuren-drukinkt voor dit biljet te kunnen aanschaffen. Het bedrijf dat de stembiljetten moet drukken heeft namelijk nog geen groen licht gekregen van de Deviezendienst dat de dertigduizend dollar er is om de inkt aan te schaffen. Het wordt intussen dringend, want volgens het contract tussen het bedrijf en het hoofdstembureau moet deze instantie de stembiljetten op 30 september in zijn bezit hebben. De onderneming heeft al laten weten dat deze datum niet haalbaar is. De verkiezingen zijn op 4 december.

Beloning uitgeloofd bij ontvoering Bolivia

LA PAZ — Familieleden van de Boliviaanse industrieel Widen Razuk Abrene die ruim een week geleden werd ontvoerd hebben via een advertentie 100.000 dollar beloofd als de ontvoerde gezond en wel terugkeert. Acties van de politie waarbij hele wijken werden uitgekamd hebben geen resultaat opgeleverd. Volgens de familie heeft de ontvoering politieke achtergronden. Razuk Abrene is in het verleden ook gouverneur geweest en was een vriend van expresident en dictator Hugo Banzer.

Officier van Justitie:

"Wij moeten met harde hand optreden"

WILLEMSTAD— 'Er moet met ijzeren hand opgetreden worden, er is geen ander alternatief.' Dit zei de officier van Justitie woensdag tijdens de rechtzaak van verdachte G.M., die voor moest komen in verband met twee diefstallen.

De 22-jarige G.M. had op respectievelijk 29 april en 5 juni kleding en sportartikelen uit winkels in de binnenstad gestolen. Ook had hij nog enkele andere diefstallen op zijn naam staan waar hij die dag niet voor berecht werd.

De officier van Justitie was van mening dat hij wel streng op moest treden aangezien G.M. beslist geen schone strafkaart heeft en ook nog enkele maanden voorwaardelijke invrijheidstelling, V.I., boven zijn hoofd had hangen. Ondanks het feit dat de verdachte gisteren de diefstallen ontkende, achtte de officier van Justitie beide feiten bewezen. G.M. had tijdens het verhoor bij de politie en de Rechter Comissaris de diefstallen wel toegegeven en bovendien wezen de verklaringen van de medeplegers er ook op. De officer van Justitie eistte 18 maanden gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest vanaf 5 juni.

Advocaat Hernandez pleitte voor vermindering van de straf aangezien G.M. volgens hem al vanaf zijn geboorte in een moeilijke situatie leeft. De ouders hebben hun plichten tegenover de jongen verzuimd en hij kan amper lezen en schrijven, aldus advocaat Hernandez. Deze jongen weet niet dat hij hulp bij verschillende instanties kan krijgen zoals Ayudo Social en staat onder invloed van een slechte vriendenkring die hem dit ook niet vertellen. Bovendien, zo besloot de advocaat, schuiven de medeplegers de schuld op elkaar af.

De uitspraak is op 28 september om half negen s'morgens.

WILLEMSTAD— De Curacaose Kamer van Koophandel en de Vereniging Bedrijfsleven Curacao vergaderden gisteren met de heer M. Herbenar van de Kamer van Koophandel van Jacksonville. De twee Curacaose organisaties hebben een hechte samenwerkingsverband met de Kamer van Vakbonden van Jacksonville.

Herbenar is van de afdeling economische ontwikkeling van de kamer van Jacksonville en komt de Curacaose kamer en de VBC advies geven op dit gebied. Bij de besprekingen is onder meer gesproken over de wijze waarop Curacao aan de komende Miami Conference on the Caribbean deelneemt. Van links naar rechts op de foto: de heren Wardekker, Römere, Wymenga, Salas, Herbenar, Willems, Pinedo en Jonkhout.

Moenir Alam: verdachte laat zich meeslepen

20 Maanden geëist voor overval nummerkantoor

WILLEMSTAD— Twintig maanden met aftrek. Dat was woensdag de eis van de officier van Justitie inzake een overval op een nummerkantoor onder bedreiging en op subsidair afpersing door de 20-jarige S.T. en de 24-jarige R.B.

Op 28 april hadden de twee mannen een overval gepleegd op een nummerkantoor onder bedreiging van een vuurwapen. Het vuurwapen was het bezit van R.B., deze ontkende dat het een vuurwapen was en noemde het een klappertjespistool, onschuldig speelgoed. Hij had het wapen geruild voor een motorfiets en na de overval heeft hij het wapen weer geruild, ditmaal voor 500 gram marihuana. Aangezien het een motorfiets van 400 gulden betrof trok de rechter het in twijfel dat het inderdaad een onschuldig speelgoed wapen was.

S.T. verklaarde gisteren dat hij bedreigd was door R.B. om aan de overval mee te doen. R.B. ontkende dit en verklaarde zelfs dat hij juist door S.T. was meegesleurd in het hele gebeuren.

De Officier van Justitie zei gisteren in zijn requisitoir dat beide beklaagden geen onbekenden zijn van de politie. Aangezien S.T. zelfs al een eerdere overval op zijn straf kaart heeft staan was de Officier van mening dat er onmogelijk van bedreiging door R.B. sprake kon zijn. Voor beide mannen is de actieve deelname aan de overval duidelijk bewezen door getuigenverklaringen en hun eigen verklaringen aan de politie en de rechter-commissaris. Hij eiste daarom voor beiden 20 maanden met aftrek van hun voorarrest.

Advocaat Herding pleitte voor ontslag van rechtsvervolging voor S.T. omdat hij geheel onder dwang van R.B. heeft gehandeld en er volgens de advocaat dus geen sprake is van vrije wil. S.T. is meegegaan omdat hij bang was voor R.B. aangezien die bekend staat als een zware jongen en op dat moment in het bezit was van een vuurwapen.

Advocaat Moenir Alam die een pleidooi hield voor beklaagde R.B., zei dat uit de strafkaart blijkt dat deze jongen nooit iets zelfstandig gedaan heeft en altijd door andere meegetroond werd. Bovendien kon er volgens de advocaat geen sprake zijn van diefstal met geweld omdat het om een speelgoedpistool ging; en de schade die het nummerkantoor heeft geleden is slechts 200 gulden. Moenir Alam meende dan ook dat een straf van 20 maanden buiten alle proporties is. Daar komt nog bij, zo vervolgde hij, dat R.B. een vriendin heeft die op het punt staat te bevallen. Een lagere voorwaardelijke straf zou, naar zijn zeggen, in dit geval veel effectiever zijn.

De uitspraak van de rechter is over twee weken.

Ingezonden

Werkelijkheid

MET DIEPE DROEFHEID geeft het bestuur van de FAVI kennis van de mislukking van haar nu reeds tien jaar durende streven naar de integratie van visueel gehandicapten. Deze mislukking werd ons duidelijk, toen er op zaterdag 10 september een "open brief" verscheen in de AMIGOE. Enkele ouders van kinderen zonder handicap, gaven daarin blijk van het feit dat zij niet in staat zijn verder te denken dan hun pure, individualistische eigenbelang. Met hun protest tegen de integratie van een visueel gehandicapt kind in de klas van hun eigen kinderen, hebben zij er duidelijk blijk van gegeven dat zij niet de minste notie hebben van wat ze ouders van gehandicapte kinderen met hun uitspraken hebben aangedaan en dat het woord "integratie" in hun vocabulaire niet voorkomt.

Om hun ware bedoelingen een beetje te verhullen, voegden de open brief schrijvers aan hun protest een quasi vooruitstrevende oproep toe, aan het adres van de minister van Onderwijs om speciale aparte voorzieningen te treffen voor visueel gehandicapte kinderen. Wij vragen ons wanhopig af, wat we toch moeten doen, afgezien van alle informatie die wij de laatste tien jaar hebben verspreid, en afgezien van alle congressen die vooral de laatste jaren op Curaçao, maar ook op Aruba hebben plaats gehad, om door te dringen in de mentaliteit van het volk?

Het is al meer dan een halve eeuw, dat er in kringen van gehandicapten een strijd wordt gevoerd om af te komen van de uitsluiting uit of segregatie van de normale maatschappij en het reguliere onderwijs van gehandicapte kinderen. Ten aanzien van blinden en slechtzienden is men er in vele landen, zij het vaak slechts ten dele, in geslaagd tot een doorbraak te komen. In de Verenigde Staten bestaat reeds sinds 1977 een federale wet, die alle openbare scholen verplicht gehandicapte kinderen in het normale onderwijssysteem op te nemen en voor de daarvoor benodigde speciale faciliteiten zorg te dragen, zodat gehandicapte kinderen dezelfde kansen hebben als hun niet-gehandicapte klasgenoten. In Scandinavië, vooral in Denemarken, is de beweging voor geïntegreerd onderwijs al meer dan twintig jaar geleden gestart. Zelfs in Colombia is het "instituto Nacional para Ciegos" (INCI) – dat regionale afdelingen in het hele land heeft – al vijftien jaar geleden begonnen met een krachtige bevordering van geïntegreerd onderwijs aan visueel gehandicapte kinderen met behulp van zogenaamde "itinerant teachers" ("maestros itinerantes") die met grote regelmaat de scholen bezoeken waar visueel gehandicapte kinderen zijn geïntegreerd.

Op Aruba is, begin 1979, met behulp van de eilandelijke overheid, door de FAVI het projekt "Geïntegreerd onderwijs" gestart. Thans heeft de FAVI twee "itinerant teachers" in dienst (betaald door het eilandgebied), die zich bezighouden met de begeleiding van zes visueel gehandicapte kinderen, die op normale scholen zijn geïntegreerd. Daarnaast wordt ook begeleiding gegeven aan zeven kinderen, die behalve visueel ook geestelijk gehandicapt zijn en die geïntegreerd zijn op het dagverblijf Bibito Pin.

Het spreekt vanzelf, dat deze dienstverlening van zogenaamde "itinerant teachers", die daartoe speciaal zijn opgeleid, een grondvoorwaarde is voor het welslagen van geïntegreerd onderwijs. Het spreekt ook vanzelf, dat de normale klasse onderwijzer(es), die een visueel gehandicapt kind in zijn of haar klas krijgt, aan dit kind bijzondere aandacht moet kunnen besteden. Daartoe is het nodig dat hij of zij over speciale voorzieningen kan beschikken zoals, op de eerste plaats, een kleiner aantal leerlingen dan normaal en op dit en andere punten, moet de overheid de mogelijkheden scheppen met speciale regelingen èn met de hulpmiddelen die het gehandicapte kind nodig heeft om met succes de lessen te kunnen volgen.

Wat de ouders, die hun open brief hebben gepubliceerd, eigenlijk willen, is dat de klok van de geschiedenis wordt teruggedraaid en visueel gehandicapte kinderen zonder meer weer naar instituten worden gestuurd, hetgeen in de Antilliaanse situatie niets meer of minder betekent dan de kinderen naar het buitenland (Nederland) verbannen. En dat op een zo jeugdige leeftijd, dat dit, wat ons betreft, gelijk staat aan een misdaad, want men rukt de kinderen weg van hun ouders, hun gezin, hun familie, hun omgeving, hun kultuur. Laten we maar eens een heel triest verhaaltje vertellen, dat een paar jaar geleden echt gebeurd is. Een Nederlander, die goed papiaments spreekt, bezocht een blindeninstituut in Nederland. Daar zag hij een klein meisje met bruine huidskleur en hij informeerde waar het kind vandaan kwam. "Uit Curaçao", antwoordde men hem - en men voegde eraan toe dat het een autistisch kind was, waar men geen kontakt mee kon krijgen. Hij wendde zich daarop tot het meisje en zei in het papiaments: "Kon ta bai, dushi?" waarop het kind sprong, en in zijn armen vloog en wild begon te huilen en hem niet meer los wilde laten. Een triest verhaal? Ja, zeker! Maar wel de zuivere waarheid. En we vertellen het niet om medelijden en sentiment op te wekken, want daar schieten we niets mee op. We vertellen het, omdat er kennelijk lieden zijn, die in al hun zogenaamde nuchterheid en zucht om hun eigenbelang veilig te stellen, niet begrijpen wat ze doen en wat ze eigenlijk propageren.

Het is helaas in sommige gevallen onmogelijk te voorkomen dat een kind wordt opgenomen in een instituut met name als het gaat om handicaps die een extreem gespecialiseerde behandeling en zorg eisen, zoals bij dubbel en meervoudig gehandicapten maar in alle gevallen, geeft de hoofdformulering van de genoemde Amerikaanse wet een goede vuistregel voor de juiste keuze, namelijk, dat er altijd gekozen moet worden voor de "least restrictive environment" dat wil zeggen "de omgeving die de minste beperkingen inhoudt" voor het kind. In bepaalde ernstige gevallen betekent dat inderdaad een instituut en het spreekt vanzelf dat de overheid de verantwoordelijkheid draagt voor het beschikbaar stellen van de middelen die nodig zijn om dit soort instellingen van de grond te krijgen en in stand te houden.

In vele andere gevallen betekent die omschrijving: integratie. Ook daarbij is het de taak van de overheid die integratie zo optimaal mogelijk te bevorderen.

Tot op zekere hoogte zijn wij blij met het protest van het groepje ouders tegen de integratie van een visueel gehandicapt kind in de klas van hun kinderen, want dat protest heeft ons weer met de neus gedrukt op de trieste werkelijkheid: namelijk dat wij nog een zeer lange weg te gaan hebben om ons doel te bereiken, te weten, de integratie van alle gehandicapten in het normale maatschappelijke leven.

Het bestuur van de FAVI,
ROLY SINT JAGO (voorzitter)
(HENK DE BEIJER) secretaris

Ingezonden

Vervreemding

REAGEREN OP DE inhoud van een rede na een krantenverslag is accepteren van een handicap. Dit vraagt om voorzichtigheid en reserve bij het formuleren van een reactie. Bovendien nog toegeven aan een eigen interpretatie van de inhoud, maakt de reactie suggestief en haar kwaliteit bedenkelijk. Toch kan ir. Wilfrido Monzon dit in zijn reactie op de dienstrede bij de opening van het academisch jaar van de UNA, niet laten.

Allereerst, in de rede is nergens sprake van overschatting van de invloed van professionals op de machtsstructuren die het bouwcircus op de Antillen beheersen. Integendeel. Een stukje tekst uit de rede: "Op de Antillen is het Bushiri hotel op Aruba een voorbeeld van door Westerse financiële voorwaarden geconditioneerde architectuur. Het gaat hierbij om machtsverhoudingen die buiten het bereik liggen van architecten en bouwers".

Ten tweede: er zijn ook lokaal gefinancierde projecten waar de vervreemding vanaf straalt. Toch roept ir. Monzon dat "lokale architecten en ingenieurs eerst als deskundigen bij uitstek erkend moeten worden, willen zij hun ideeën manifesteren". Inderdaad, de vrijheid van opdrachtgevers om hierin naar eigen goeddunken te handelen, is lastig en onterecht. Anderszijds, erkenning kan je niet zomaar opeisen, erkenning moet je verwerven. Het heeft te maken met kwaliteit, geloofwaardigheid en overtuigingskracht. Dit zijn misschien wel de enige factoren die indruk maken en verandering kunnen brengen in de gebonden, vaak politieke besluitvorming die opdrachtve[...] strekking bepaalt. In hoeve[...] lokale architecten en ingenieu[...] hieraan voldoen, kan ir. Monzo[...] het beste zelf oordelen. Dat e[...] kenning schoorvoetend en d[...] nog maar incidenteel op gan[...] komt, geeft wel te denken.

Tenslotte: ir. Monzon schakel[...] Rietveld gelijk met andere, zoal[...] hij zegt, "jojo's" die hem zake[...] over zijn eigen vak moesten ko[...] men bijbrengen. Hij lijkt in zij[...] oordeel over Rietveld duidelij[...] last te hebben van dit trauma. Dat hij frustraties mee laat spe[...] len, maakt zijn kritiek wederom bedenkelijk en onwetenschappe[...] lijk. Om zijn eigen terminologie te gebruiken; aan de door lokale architecten ontworpen uitbrei[...] ding en toevoegingen aan Riet[...] veld's werk is niet te zien dat zij als kenners van klimaat en cul[...] tuur van Curaçao te werk zijn ge[...] gaan. Dat Rietveld middels een enkel bezoek toch lokaal ty[...] pische kwaliteit heeft weten te bereiken, zegt erg veel. Van wie dan wel, vraag ik mij af. Van Rietveld of van de lokale archi[...] tecten? Ir. Wilfrido Monzon ma[...] het zeggen.

IR. RONALD GILL

Vals dollarbiljet is onderschept

WILLEMSTAD — Door de re[...] cherche werd de Jamaicaans[...] vrouw N.D. (38) aangehouden, omdat zij een vals biljet van 50 dollar wilde wisselen bij een lo[...] kale bank. Bij verhoor verklaar[...] de zij niet te weten dat het biljet vals was; na verhoor werd ze weer vrij gelaten.

Burgerlijke stand

WILLEMSTAD — GEBO[...] REN: 2 sept.: Miraisa Clemen[...] cia-Barby; 3 sept.: Mandy Vla[...] veld-Develing; 1 sept.: Gwend[...] line Flaneur; 2 sept.: Shugayl[...] Balentien-Seintje; 4 sept.: Ca[...] sandra Zinhagel-Francis; 2[...] aug.: Suzette Sporkslede-Jong[...] 28 aug.: Shurela Susann[...] Balootje; 1 sept.: Frythasa Em[...] rencia, Wernelly Boutisma; [...] aug.: Albertico Vlijt; 1 sept.: D[...] sirée Nicholas-Paulina, Euge[...] Bernadina-Martina; 31 aug.: G[...] ovanka Maal; 26 aug.: Quin[...] Hansen-Job; 1 sept.: Rucien[...] Caupain; 2 sept.: Marlyn Galm[...] ijer-Calvo, Omer Vicento; sept.: Cigmar Profas-Fullinck; sept.: Jurendy Louis-Phillip; 2[...] aug.: Hadassa Thodé; 2 sept.: Roella Ortela-Anthony, Ger[...] son Justina; 3 sept.: Shurain[...] Mauricia-Hanse; 5 sept.: Rodu[...] fo Marques de Sousa-Catanha d[...] Silva; 24 aug.: Stefanie Won[...] Chung-Kalkman; 21 aug.: Elg[...] erau Alberto; 28 aug.: Naomi d[...] Hooi; 1 sept.: Brian Ignaci[...] Martina; 6 sept.: Gigliola Ang[...] la-Ramos; 29 juni: Carlo[...] Rombley; 5 sept.: Jesse St. Clair Grant; 3 sept.: Chaurlandin[...] Jansen; 7 sept.: Jeanette Samb[...] 4 sept.: Rachealui Hanson; sept.: Noraline Chacuto Margaritha; 5 sept.: Arnel He[...] riquez; 3 sept.: Ramsley Sebast[...] ana-Herrera; 1 sept.: Elliot P[...] keur; 3 sept.: Humbert Peloz-D[...] Rosario, Rumanov Hellemun[...] Clarinda; 5 sept.: Quency De[...] mas; 6 sept.: Airissona Kirnon; sept.: Merel Lendering Hermsen; 4 sept.: Suheidy D[...] ran-Marchena; 6 sept.: Denne[...] her Eustacia; 5 sept.: Gianin[...] Sillé.

WILLEMSTAD — ONDER[...] TROUWD: 7 sept.: Cornelis Ja[...] cobs en Elise van Heulen, Grego[...] ry Fraites en Dejanira Lichten[...] berg, Wilhelmus Langeveld en Maria Isebia, Edsel Mogen en Li[...] sette Samboe, Ronald Lourens en Nidia Valdez Carillo, Donald Balentina en Esther Rosaria, Elfried Valerianus en Shareen Reenis, Clinton Maduro en Edli[...] ne Sambo, Nelson Hart en Jac[...] queline Betrian, Svetlen Merc[...] lina en Sheila Juan Pedro, Ed[...] ward Eduardo en Jaqueline Vru[...] tal, Frank Timmers en Louisa Nebrus, George Römmer en Li[...] gia Barend, Ronald Martis en Astrid Antonia, Etienne Silie en Angela Francisco Garcia, Elvis Geferts en Sharine Martha, Christiaan Martina en Rinelma Selassa, Igmar Samboe en Wil[...] helmina Ralf, Francel Job en Si[...] lyn Reina, Oscar Suares en Enid Mackay.

OVERLEDEN: Bernardo Priva[...] nia (39 jr.), Aminta wed. Muskus geb. Carolie (67 jr.), Rignald Dijkhoff (25 jr.), Eduardus van Bommel (78 jr.), Paulina wed. Smit geb. Bernadina (72 jr.), Julio Gijsbertha (94 jr.), Maria Duggan geb. Morars (70 jr.), Eusebio Rearda (78 jr.), Pieternella wed. Ignacia geb. Cathalina (83 jr.), Rayzinho Statie (1 week), Raymen Hooi (8 mnd.), Alberta Cummings geb. Adams (63 jr.), Ronald Nuboer (37 jr.), Maria wed. Martina geb. Postina (8[...] jr.), Eulogio Celestijn (72 jr.), Jason Barton (61 jr.).

Curacao houdt bepaling feestdagen eilanden op

WILLEMSTAD — Zolang het eilandgebied Curaçao geen datum voorstelt waarop zij bij voorkeur haar officiële eilandsdag wil vieren, zal door de regering waarschijnlijk geen beslissing worden genomen over de vervanging van 15 december (Statuutdag) als officiële feestdag. Curaçao is het enige Antilliaanse eiland dat hieromtrent nog geen uitspraak deed.

De diverse eilandgebieden gaven reeds geruime tijd geleden de wens te kennen 15 december als officiële feestdag te willen wijzigen naar een andere dag. Regelmatig werd door hen dan ook verzocht hun eilandsdag te mogen vieren en deze viering te mogen verrekenen met de vrije dag in december. De regering besloot daarop de mogelijkheid na te gaan voor elk der eilandgebieden een eilandsdag als feestdag te erkennen in ruil voor 15 december. Een officieële beslissing zijdens de regering werd terzake overigens nog niet genomen.

De dagen die door de eilanden werden aangegeven zijn voor St. Maarten 11 november, voor St. Eustatius 16 november, voor Saba de laatste vrijdag in december, voor Bonaire 6 september en voor Aruba 18 maart. Slechts van het eilandgebied Curaçao werd geen datum vernomen. Naar de Amigoe vernam werd dit punt door het Bestuurscollege tot nog toe ook niet behandeld. Dit onderwerp werd weliswaar enkele malen door het BC op de agenda geplaatst, maar werd zij door overbelasting van de agenda ook telkens weer afgevoerd.

Geen verzoek van gezaghebber

Corpsleiding plaatst agent Libier niet over

WILLEMSTAD — Hoofdcommissaris van politie, Johan Oldenboom, is niet van zins om de politie-agent Libier over te plaatsen van Bonaire naar Curaçao, zoals is gesuggereerd door DPB-leider Jopie Abraham. Dat verklaarde de politie-topman vanochtend in een gesprek met de Amigoe.

Overplaatsing van een politieman kan plaatsvinden indien daartoe een verzoek wordt ingediend door de gezaghebber. Het kan eveneens geschieden wanneer blijkt dat het beter is indien de betrokken agent zich niet op dat eiland ophoudt. In dat geval kan de Hoofdcommmissaris van politie een voorstel tot overplaatsing indienen. Hoofdcommissaris Johan Oldenboom is dat evenwel in het geval van de agent Libier niet van plan. Deze agent was zoals bekend betrokken bij de schietpartij in april op Aruba waarbij MEP-leider Betico Croes zwaargewond raakte. De agent werd overgeplaatst naar Bonaire.

Van de kant van de gezaghebber van Bonaire werd geen verzoek tot overplaatsing van de poltieman ontvangen, aldus Oldenboom. Een dergelijk verzoek was hem althans niet onder ogen gekomen. Zelf was hij op het moment geenszins van plan zo'n voorstel te doen. Indien overigens de Bonaireaanse gezagsdrager zulk een verzoek zou indienen, is het niet gezegd dat dit verzoek ook wordt ingewilligd, voegde hij hier aan toe. Dat hangt helemaal van de argumentatie af.

Hoofdcommissaris Oldenboom verklaarde het zeer te betreuren dat er kennelijk personen zijn, die uitdrukkingen bezigen waaruit blijkt dat het algemeen welzijn en menselijke belangen niet altijd de hoogste prioriteit bezitten. Die mensen moeten beter weten, meent hij. Het politiekorps, stelde hij met nadruk, zou in ieder geval in alle omstandigheden haar kalmte bewaren en haar taak uitvoeren volgens de wettelijke bepalingen.

Cultuurmiddag in Hubentut 70

WILLEMSTAD — Op zondag 18 september zal er een culturele middag voor de jeugd georganiseerd worden met folkloristische groepen, een goochelaar, poëzievoordrachten en een karateshow. Deze culturele middag zal gehouden worden in het gebouw van Sede di Hubentut 70 in de Penstraat 55 en begint om 3 uur tot 7 uur in de middag.

Eerbetoon aan Shon Cola Susana

WILLEMSTAD — Als huldiging aan de 50-jarige loopbaan van de heer Nicolaas Susana, Shon Colá, als Tambú-zanger wordt er op 30 september een programma georganiseerd dat getiteld is "Homenahe na Shon Colá". Het geheel is georganiseerd door de afdeling Cultuur van het eilandgebied Curaçao en zal gehouden worden in hôffi di Popo Hoyer op Barber van half negen tot elf uur 's avonds.

103 Pv's voor door rood licht rijden

WILLEMSTAD — Ook gisteren werd er door verkeerspolitie "Raspa" controle gehouden op automobilisten die door rood licht rijden. Er werden in totaal 103 proces-verbaals uitgereikt.

WILLEMSTAD — Er vonden in de afgelopen 24 uur veertien aanrijdingen plaats waarbij drie gewonden vielen. De totale materiële schade bedroeg 10.450 gulden.

Straf

ROME — Twintig procent van degenen die wegens «gewone delicten» in de cel zitten in Rome is afkomstig uit het buitenland en dan met name uit de Derde wereld. Er zijn er bij uit Uruguay, Chili, Paraguay en ook uit Venezuela. Het meerendeel zit een straf uit wegens diefstal. Een groot deel van deze gevangenen geeft er de voorkeur aan in de Romeinse «bak» te blijven zitten. Een Nigeriaan vatte zijn mening als volgt samen: «Ik zou het liefst hier blijven zitten, in de gevangenis. Wat ik hier in een maand verdien in de gevangenis krijg ik met veel harder werk niet in een jaar in mijn vaderland bij elkaar». Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de gevangenisbewakers vaak aangeklampt worden door hun «clienten» met de vraag of zij nog niet een tijdje kunnen blijven zitten.

Reeks diefstallen

WILLEMSTAD — De eigenaar van een kledingzaak in de Breedestraat Otrobanda deed aangifte van diefstal met braak. Na vernieling van de winkelruit hadden onbevoegden een grote hoeveelheid kleding meegenomen.

In een toko aan de Cabo Verdeweg werd door het verwijderen van een glazen ruit uit een raam ingebroken. De dieven gingen naar huis met een grote hoeveelheid snoep en sloffen sigaretten. De recherche stelt een onderzoek in.

Vanuit een auto die aan de Schouwburgweg geparkeerd stond, werd een koffer met kleding, toiletartikelen en een calculator ter waarde van 279 gulden gestolen.

itanenstrijd in Olympisch stadion

Ajax - Feyenoord is topper in eredivisie

DEN HAAG — De belangstelling van voetbalminnend Nederland zal zondag voornamelijk gericht zijn op het treffen tussen de grootmachten Ajax en Feyenoord in Amsterdam. Eens te meer de absolute topper in de eredivisie, omdat beide teams de ranglijst na zes speeldagen aanvoeren met elf punten. Het betekent echter ook de eenmalige terugkeer van Johan Cruijff in Amsterdam tegen zijn oude club, die hem aan het einde van het vorige seizoen niet probeerde te behouden. Uitgerekend de traditionele rivaal Feyenoord lijfde de oud-international in, tot groot ongenoegen van de Amsterdamse supporters.

Het optreden van beide teams in Europees niveau biedt evenens voldoende stof voor bespiegelingen. Het vernieuwde en jeugdige Ajax slaagde er woensdag tegen Olympiakos Piraeus geen moment in te imponeren. De doorgaans speelse technici uit de hoofdstad ontbrak het geheel aan de inspiratie om de opgetrokken Griekse muur te slechten. Een troosteloos gelijkspel was het resultaat (0-0). Feyenoord verging het weinig beter in Schotland tegen St. Mirren. Hoewel de generale repetitie voor het belangrijke treffen van zondag de Rotterdammers vrijwel zeker in de volgende ronde van het toernooi om de UEFA-beker brengt, was het spel niet om over naar huis te schrijven. Feyenoord presteerde matig en produceerde tegen de zwakke Schotten slechts één doelpunt.

In de schaduw van deze wedstrijd staat er evenwel nog meer interessants op het programma. Sparta, dat woensdag gemakkelijk won van Coleraine uit Noord-Ierland, krijgt bezoek van FC Utrecht, waar tegenwoordig Barry Hughes als oefenmeester de scepter zwaait. Hughes was tijdens het Europa Cup-duel tegen Coleraine uiteraard aanwezig. In eerse instantie, zei hij, als spion, maar toch ook uit trots, dat Sparta het onder zijn leiding tot Europees voetbal heeft gebracht. Hij kan als geen ander de confrontatie tussen de subtoppers inschatten en tekende voorraf voor een puntendeling.

PSV kan het beschadigde zelfvertrouwen enigszins opvijzelen tegen Volendam. De Eindhovenaren kwamen woensdag niet geheel gerust uit de wedstrijd tegen het Hongaarse Ferencvaros (4-2), maar weten de van Volendammers onderaan de ranglijst. Al mag niet worden vergeten dat nieuwkomer in de eredivisie vorige week AZ'67 afdroogde (4-0). De Alkmaarders krijgen op eigen terrein de kans het geschonden imago enigszins op te poetsen tegen een andere zwakke broeder Helmond Sport, die uit zes wedstrijden slechts twee punen heeft verzameld. Het naar de top geslopen Roda JC ontvangt zondag PEC Zwolle, dat vooraf dankzij spectaculaire aankopen (Van Kooten, Rep en Schrijvers) al een hoge klassering was toegedicht, maar voorlopig nog niet meer is dan een goede middenmoter.

Go Ahead Eagles, dat het dit seizoen verrassend goed doet, krijgt zaterdag al bezoek van Fortuna Sittard. In de strijd om de bezetting van de onderste plaatsen is het duel tussen de debutanten DS'79 en Den Bosch in Dordrecht van groot belang. Terwijl ook Excelsior en Willem II, zondag elkaars tegenstander in Rotterdam, uit moeten kijken om niet in de onderste regionen te belanden. Het ambitieuze FC Groningen tenslotte krijgt in eigen huis met Haarlem te maken. De Groningers zijn niet geheel ongeschonden uit de Europese strijd tegen Atletico Madrid te voorschijn gekomen. Behalve de mentale dreun (2-1 verlies in de laatste minuten) kan trainer Han Berger zondag ook niet beschikken over Erwin Koeman, die tien dagen rust kreeg voorgeschreven om een voetblessure te laten genezen. Als gevolg van de blessure mist Koeman ook de interlandwedstrijd tegen België, die de volgende week woensdag in Brussel wordt gespeeld.

Surfwedstrijden aan de Sint Jorisbaai

WILLEMSTAD — De .W.A. organiseert zaterdag 24 september een windsurfwedstrijd op de St. Jorisbaai. Er zal worden gevaren in drie verschillende klassen: de A-klasse voor de beste wedstrijdsurfers, de B-klasse voor de goede wedstrijdsurfers, de B-klasse voor de bijna-goede surfers voor de dames en de C-klasse voor de beginnende surfers de jeugd. Het inschrijven moet op de dag zelf gebeuren om 9.30 tot 10 uur. De eerste start zal zijn om 10.30 uur. De prijsuitreiking is om ongeveer 5 uur.

Zoals gewoonlijk worden er 4 manches gevaren. Inschrijfgeld voor de A- en B-klasse bedraagt f 7,50, voor de C-klasse fl 5,00. Zeilnummers zijn verplicht voor A- en B-klasse, de C-klasse krijgt met rugnummers waar fl 10,00 statiegeld moet worden betaald, wat bij inlevering het eind van de dag weer wordt terugbetaald aan de deelnemers.

Belangrijk voor de surfers om te weten, is dat deze wedstrijd meetelt voor de Curacaose kampioenschappen. Er is dit jaar voor een andere opzet gekozen dan vorig jaar. De Curacaose kampioenschappen zullen dit jaar op 4 verschillende wedstrijddagen worden gevaren. De wedstrijd te St. Jorisbaai van 24 september is de eerste van deze serie, de andere data zijn: 12 januari en 10 maart.

Voor deze Curacaose kampioenschappen gelden enkele bijzondere regels: — Er geldt voor deze serie van 4 wedstrijden een aftrekregeling. Dat houdt in, dat deelnemers één volledige wedstrijddag van hun eindresultaat mogen aftrekken, en bovendien van de andere 3 wedstrijddagen nog de 2 slechtst gevaren manches. Het eindresultaat wordt dus berekend over 10 manches; — Er zal geen aparte rondbodemklasse zijn; — Er zal wel een aparte dameskiasse zijn, de dames zullen meevaren met de B-klasse. Als er dames zijn die graag met de A-klasse mee willen varen, dan is dit uiteraard toegestaan maar zij komen dan niet in aanmerking voor het Curacaose dameskampioenschap. — De C-klasse kent geen Curacaos kampioenschap maar zal wel gewoon gevaren worden.

Het is niet zo, dat iemand die niet voor de Curacaose kampioenschappen mee wil of kan doen, dan helemaal geen wedstrijd zou kunnen varen. Men kan altijd aan één of twee wedstrijden meedoen, want elk van de 4 wedstrijddagen geldt ook als afzonderlijke wedstrijd en op elke wedstrijddag zijn ook net als anders prijzen voor de winnaars beschikbaar.

a di dos viktoria den un siman di tempu

Stakamahakchie ta firme den vòlibòl

WILLEMSTAD — Stakamahakchie/Richmond tin intenshon di sede ni un tereno den su marcha firme pe titulo di e kategoria maskulino superior di vòlibol. Bariendo ayeranochi for tereno e ekipo di Red Mayo Productions "Staka" a optesu di dos triunfo di e siman ya ku djadumingu último a superá The Birds tambe. "Staka" no sa kiko ta derota aínda den e kampaña 1983 yegando ya na mitar di e di dos buelta. Nan tin 10 viktoria riba nan nòmber.

Red Mayo Productions, manera por a spera tambe konsiderando e posishon di e ekipo riba e tabla no a representá ni'un sorto di problema pa "Staka". E liderman a pasa riba nan kontrinkante den e mínimo di tres sets. E skorman tabata 15-7, 15-5 i 15-4. Masha kumbiniente tabata pa "Staka" ademas e derota ku Sithoc/Heineken, e number dos riba e tabla, a sufri djarasonanochi na man di Warwarú. Sithoc a kai vensí ku e siguiente skornan: 15-7, 15-10 i 15-13.

E programa di ayeranochi a konsisti di tres partido mas. Den klase A maskulino (poule B) Zjuntan a logra viktoria di 2-0 riba Bahamas. E sètnan a terminá ku e siguiente skornan: 15-11, 15-8. Den poule A di e mesun kategoria aki tabatin wega djarason entre Olympia i Off Dam. E último ekipo a bai ku e puntonan ganando dos biaha ku skor di 15-10.

Shwatanari, puntero den klase A femenino poule A, no tabatin masha problema ayeranochi ku Xaverianen. E setnan a bai ku diferensha amplio (15-8, 15-4) pa Shwatanari. Den poule B di e divishon aki Divi Divi a derotá Warwarú ku skor di 2-1. E promé sèt a bai pa Divi Divi ku skor di 15-7, Warwarú a bini bèk pa gana ku skor di 15-11, pero mester a laga e triunfo tòg pa nan kontrinkante perdiendo e di tres ku skor di 15-10. Den kategoria femenino tambe Excalibur a gana di UNA djarasonanochi (2-0), mientras ku Xaverianen no a topa masha resistensha den Green Socks loke a keda ilustrá pa un triunfo di 3-0 ku sifranan konvinsente (15-5, 15-2 i 15-8).

E kampeonato ta kontinua djadumingu anochi na SDK ku e siguiente partidonan: Flamboyant-Olympia (femenino A); Amstel Volley Gents-Golden Eagles (maskulino A), Flying Six-Mea Bèrdè (femenino superior); Warwarú-Red Mayo Productions (maskulino superior); The Birds-Sithoc (maskulino superior).

Returns lastig voor favorieten

Gelijkspel Ajax verrast in EC-duels

DEN HAAG — De eerste ontmoetingen voor de eerste ronde van het toernooi om de belangrijkste Europese voetbalbeker, voor landskampioenen, hebben woensdag gewoonlijks verrassende resultaten opgeleverd. Alleen Ajax liep zich in Amsterdam te pletter tegen de muur, die Olympiakos Piraeus had opgeworpen (0-0). In de meeste gevallen kreeg een sterk geachte ploeg te maken met een zwakke broeder, hetgeen in de uitslagen vrijwel zonder uitzondering tot uiting kwam. De thuiswedstrijden wat verder dan in de uitduels.

Zo bracht Standard Luik een kleine overwinning van 3-2 uit Dublin mee naar huis. In de laatste minuut gaf de Westduitser Hrubesch Standard de leiding. Het was zijn 22e doelpunt in een Europese bekerwedstrijd. Verdersmissen en Plessers, uit strafschop na een overtreding tegen Hrubesch, zorgden voor de andere Belgische treffers.

Ook Dynamo Boekarest (1-0 in Lahti), Bohemians (1-0 in Istanboel) en Liverpool (1-0 in Odense) kunnen met een gerust hart de thuiswedstrijd tegemoet zien. Dundee United deed het op Malta wat ruimer (3-0).

Enkele beter geachte clubs zullen het in de return nog lastig krijgen. Zo kwam Dynamo Minsk op eigen veld niet verder dan 1-0 tegen Grasshoppers uit Zuerich. De Zwitsers wisten woensdagavond overigens wegens de alom verbreide boycot van vluchten met Aeroflot nog niet of ze wel volgens plan naar huin land konden terugkeren. Raba Eto Gyoer slaagde er niet in eigen stadion een grote score tegen het zwak geachte Vikingur uit IJsland te bereiken (2-1). En Athletic de Bilboa zal het in Spanje niet gemakkelijk krijgen tegen Lech Poznan, die niet zonder slag of stoot de voorsprong van 2-0 uit handen zal geven.

Parijs belegerd

PARIJS — In slagorde trekken zij op naar Parijs, nadat men de nodige verwoestingen aan papier, hout, textiel en andere cellulose-producten heeft achtergelaten in de provincie. In veertien stadswijken hebben zij zich al genesteld. Ze zijn niet van plan de terugtocht te aanvaarden. Hun opzet is heel Parijs te veroveren, want dan denken zij voorlopig vooruit te kunnen. Dat de Sorbonne, een centrum van westerse geleerdheid op hun weg ligt interesseert hen niet. Papier is papier en een bibliotheek is ook niet te versmaden. Men zit inderdaad met zijn handen in het haar. Niet de indringers, maar de mensen. Want dan mag je wel in de twintigste eeuw leven, voor termieten moet je uitkijken. Zij melden zich niet, houden zich stil en als je niet uitkijkt heb je zo een balk op je hoofd. Er zijn wel chemische middelen ter bestrijding, maar dan moet men er wel tijdig bij zijn.

Bridge-rondes om Berendschild afgerond

WILLEMSTAD — Op dinsdag werden zowel 's morgens als 's avonds de wedstrijden om het Ewald Berend-schild besloten. De winnaars 's morgens waren de dames Ophey/G. Henriquez; 's avonds gingen de heren Beerman/Vos als eerste over de denkbeeldige finish.

De uitslagen luiden:

's morgens, 5e ronde

1. dames Winkel/Van Beek 67.46%; 2.dames Bustraan/V.d. Net 62.70%; 3.echtpaar Van Meyeren 59.52%; 4.dames Offers/De Paus 58.33%; 5.dames Kooy/Wansink 57.82%; 6.dames V.d. Plank/Senior 55.10%; 7.dames Schouten/Bos 54.42%.

's avonds, 5e ronde

1.dames Siemens/Schouten 57.37%; 2.echtpaar Van Krimpen 56.47%; 3.heren Serphos/V.d. Pol 56.03%; 4.echtpaar Schnog en heren V.d. Ende/Moenir Alam 54.91%; 6.heren Berend/Koper 54.02%; 7.echtpaar Van Bochoven 53.79%; 8.heren Bok/Kroeger 53.57%; 9.heren Voorbraak/V.d. Burg 53.35%; 10.dames Kooy/Wansink 51.79%. De overige paren scoorden minder dan 50%.

De eindstand luidt:

's morgens

1.dames Ophey/G. Henriquez, 2.dames Kooy/Wansink, 3.echtpaar Van Meyeren, 4.dames Craane/V.d. Jagt, 5.dames V.d. Plank/Senior, 6.dames Winkel/Van Beek, 7.dames Schouten/Bos, 8.dames Timmerman/Plantz, 9.mevrouw Offers.

's avonds

1.heren Beerman/Vos, 2.heren V.d. Ende/Moenir Alam, 3.mevrouw Geenen, 4.heren Berend/Koper, 5.mevrouw Van Krimpen, 6.mevrouw V.d. Ende, 7.mevrouw De Vries, 8.heren Serphos/V.d. Pol, 9.heren Voorbraak/V.d. Burg, 10.echtpaar Schnog, 11.dames Kooy/Wansink, 12.heren Larsen/Host.

PSV overtuigt niet tegen Ferencvaros

EINDHOVEN — PSV gaat over veertien dagen met winst naar Boedapest zij het dat het voordeel aanmerkelijk krapper uitviel dan werd gehoopt en ook verwacht. In het eerste duel voor de openingsronde van het UEFA-Cup-toernooi werd Ferencvaros in Eindhoven met 4-2 verslagen, na een ruststand van 3-1.

Jan Reker had duidelijk voor de aanval gekozen. Niet Poortvliet kwam in de ploeg voor de geblesseerde verdediger Landsbergen, doch de aanvallend ingestelde middenvelder Lokhoff. Versterking van de aanval verwachtte de Brabantse trainer ook van Haan. De Belgische Nederlander maakte dit echter woensdagavond in het geheel niet waar. Hij remde het spel en was duidelijk een zwakke schakel in de Eindhovense ploeg. Valke daarentegen vormde voortdurend een bedreiging voor de Hongaren. Hij maakte dat Koolhof en Thoresen, die door het tegenvallende spel van Haan eenzame spitsen waren geworden, toch nog werden aangespeeld.

Het zag er aanvankelijk zelfs niet zo ongunstig uit voor PSV. De verdedigers tastten steeds weer mis bij snelle, verrassende acties van de tegenstanders. De snel opkomende Pogany, Tokacs en vooral de uitstekend spelende Koch brachtten de toch al niet indrukwekkende Eindhovense defensie in de beginfase grote moeilijkheden. De PSV-ers besloten te vaak tot alles-of-niets-acties. En als die dan mislukten, wat vaak het geval was, werden ze moeiteloos uitgespeeld. Daarbij kwam dat de Brabanders, die steeds weer de bal van man naar man schoven, zelf amper tot goede aanvallende acties kwamen. En toch leek het er na de beginfase op dat PSV ruim afstand zou nemen van de tegenstander. Binnen twee minuten gaven Koolhof en Thoresen PSV een voorsprong van 2-0, die veel goeds deed vermoeden.

Na een van de weinige goede acties van Haan kreeg in de 19e minuut Lokhoff de bal op de vleugel. Koolhof liet, na de voorzet die volgde, doelman Zsiboras kansloos. Het karwei leek even later geklaard toen Willy van de Kerkhof, die in de tweede helft tot een van de beste PSV-ers zou uitgroeien, Thoresen bereikte. Zsiboras werd volkomen verrast door het afstandsschot dat volgde.

PSV zou het echter lang niet zo gemakkelijk krijgen als toen werd verwacht. Koch zorgde voor de inleiding van de treffer, die de Hongaren weer dichtbij bracht. Zijn diagonale pass sneed door de verdediging, werd opgepakt door de sterk spelende Ebedli, die beheerst scoorde.

Met een snelle combinatie Willy van de Kerkhof-Koolhof-Thorensen werd nog vóór rust de marge van twee treffers hersteld. Maar ook dat verheelde niet dat PSV als ploeg matig speelde. Het klopte allerminst in de verdediging. Aanvallend moest het komen van individuele acties. Daardoor bleef PSV uiterst kwetsbaar. Zo kwetsbaar zelfs dat Kwaszta Ferencvaros zelfs halverwege de tweede helft nieuwe hoop gaf. Koch zag het gat dat de PSV-defensie liet ontstaan. Hij stuurde Kwaszta de ruimte in. Die ontweek wanhopige slidings van Brandts, en Van Aerle om dan, oog in oog met Stevens staande, te scoren.

PSV kreeg, vooral door Willy van de Kerkhof en Valke, in de slotfase een duidelijk overwicht. Dat resulteerde tien minuten voor tijd in een verdiende treffer van Koolhof. De blonde aanvaller maakte dat PSV over 14 dagen niet al te ongerust aan de reis naar de Hongaarse hoofdstad kan beginnen. Hoewel, het zou niet voor de eerste keer zijn dat PSV in een Europa Cup-toernooi de voorsprong, behaald in een eerste wedstrijd, in de return uit handen gaf. St. Etienne weet daar alles van.

***

MONTREAL — De terugkeer van Franz Beckenbauer heeft New York Cosmos geen geluk gebracht. Door twee nederlagen van 2-4 tegen Montreal Manic zijn de "cosmonauten" al in de kwartfinales van de strijd om de Noordamerikaanse titel uitgeschakeld. Cosmos diende nog wel een protest in omdat Gray voor Montreal bij de zogenoemde shoot-out langer dan de reglementaire vijf seconden gewacht zou hebben voordat hij inschoot.

Jacinto Martina kampeon di Kòrsou di pistol liber

WILLEMSTAD — Diadomingo tabatin kontinuashon di kampeonato di Kòrsou riba e spesialidat pistol liber. E kompetensia aki meskos ku esun di siman pasá a tuma lugá riba e kancha di tiru na Vaersenbaai.

Diasabra, bispu di e kampeonato basta tiradó a hiba nan praktiko masha na serio. Jacinto Martina ku siman pasá no a tuma parti na e kampeonato di Kòrsou riba pistol standard (komo ku e tabata ku vakashon na Hulanda, unda ela hiba su praktikonan pisá y porsierto ta un maestro riba e spesialidat di pistol liber), lo no duna ningun chèns na ningun tiradó i spesialmente na un tirado di "rifle". Diadomingo pa maso menos dies'or di mainta e kompetensia a inisia. For di promé salida e toro aya ku ta tira "rifle a pika dilanti pero ku un puntuashon masha chikitu.

Tantu Jacinto Martina komo Siro Bonofacio ku ta dos rival di otro riba e spesialidat aki a tuma bon nota ku Jesus (Chu) v.d. Pool a pika dilanti den e promé serie, a sabi den e sinku serienan despues di bin fuerte pa saka tur kos di loko for di Chu su kabes. Ta di lamentá ku Jan Clara ni Louis Blanken no a partisipa na e kampeonato. Sin embargo diasabra nan a entrena fuerte pa kompeti diadomingo.

Tin indikashon fuerte ku nan no a partisipa pa no sufri un derota atrobe serka Chu. Resultadonan di e tres promé luganan tabata komo sigiente: Na promér lugá Jacinto Martina ku 507 punto. Na segundo lugá Siro Bonofacio, mientras ku Jesus (Chu) v.d. Pool mester a konforme ku e di terser lugá. Diadomingo na dos siman, esta dia 24 sèptèmber, kampeonato di Kòrsou lo continuá riba e spesialidat di pistol di aire komprimí ku lo tumá lugá na Shell Werknemers Recreatie Centrum.

Federashon di Tiru a risibi un invitashon di "Club de Tiro de San José" di Costa Rica pa un partisipashon na un torneo di tiru ku nan ta organisa en komemorashon di Dia de la Raza for di 8 oktober te ku 15 oktober riba kuater spesialidat nan: Pistol aire komprimí, pistol liber, rifle aire komprimí y rifle match ingles (posishon drumí). Esaki lo ta otro preparashon riba nivel internacional pa Weganan Centro Americano y del Caribe di 1986.

Grootste winst (8-0) voor rekening Schotten

DEN HAAG — De grootste overwinning in de eerste ronde van het toernooi om de Europese voetbalbeker voor bekerwinnaars kwam op naam van Glasgow Rangers, een van de twee Schotse vertegenwoordigers. Rangers zegevierde in Valletta op Malta met 8-0 over La Valletta. McPherson trof vier keer doel en dat was opmerkelijk, omdat hij in de Schotse competitie gedurende het afgelopen seizoen slechts één keer raak schoot. Aberdeen, de Europese bekerhoeder, won in IJsland met 2-1 van Akranes en zal met Glasgow Rangers de tweede club in de tweede ronde van de Europacup 2 zijn. De grootste verrassing creeerde evenwel Dukla Praag. De Tsjechoslowaken hielden Manchester United in Engeland op 1-1.

Met de Westduitse vertegenwoordiger, FC Koln, blijft het sukkelen. Na de zwakke competitiestart in de Bundesliga en het ontslag van Rinus Michels als trainer, maakte de Westduitse bekerwinnaar in Innsbruck tegen Wacker een povere indruk. De Oostenrijkers, met de net op tijd fitte Hovenkamp als laatste man, zegevierde door een doelpunt van Gross met 1-0. CF Barcelona, dat evenals Keulen in de nationale competitie zwak begon, begon het Europacuptoernooi wel goed. Onder leiding van de uitstekend spelende buitenlanders Maradona en Schuster won de Spaanse bekerhouder op vijandelijk terrein met 5-1 van FC Magdeburg.

De Argentijnse vedette scoorde drie keer. Schuster en Alonso maakten het vijftal vol. Pommerenke redde voor de gastheren de eer. De Belgische bekerwinnaar Beveren, dat momenteel in de competitie de ranglijst aanvoert, deed het beter dan NEC.

Beveren won, zonder overigens qua spel tot grote hoogte te stijgen, met 4-2 van het nietige Paralimni Famagusta uit Cyprus. De hoge temperatuur van dertig graden celsius speelde de Belgen vermoedelijk parten, want de tegenstand van Paralimni was te verwaarlozen. Bij Hasmmarby tegen Nentori Ritana was de Zweed Wahlberg de pechvogel. Nadat hij 3-0 had gescoord kwam hij in botsing met een Albanees, waarbij hij een beenbreuk opliep. Manchester United, dat in de Engelse league goed begon, kon de 40.000 toeschouwers op Old Trafford niet trakteren op een overwinning. Sterker nog, de Mancunians wisten via een benutte strafschop van Wilkins pas in de voorlaatste minuut tegen Dukla Praag een nederlaag af te wenden. De Tsjechoslowaken waren in de 60e minuut door Kriz op 1-0 gekomen. De ploeg van Arnold Muhren begon aan een wanhoopsoffensief, maar kwam niet verder dan de gelijkmaker.

Volgende ronde schaken Curacao

WILLEMSTAD — De schaakvereniging Curaçao is alweer toe aan de derde ronde van de voorbereidende ronden voor een groots schaakevenement medio volgend jaar met schaakmeesters.

De uitslagen uit de tweede ronde zijn: P.Bregitha - B.Cathalina 1-0; R.Dudink - F.Heytel 0-1; G.Mirza - S.Kleinmoedig 1-0; A.Leito - Q.Richardson 1-0; A.Versteeg - P.Maharaj 1-0; N.Nicastia - A.Rudolf 1-0; O.Meriën - C.Smith 1-0; B.Bito - C.Plaate 1/2-1/2; I.Overman - D.Curiel 0-1; L.Christina - A.Rosaria 0-1; S.de Jong - L.Abad 0-1; H. van Leon - C.Maharaj 1-0; L.Renaud - R.Bito 1-0; R.Sipkema - E.Overman 1-0; K.de Vries - M.Sophia 1-0; D.Niemel - J.Silberstein 0-1; S.Moesker - A.Pinto 0-1.

Voor de vereniging worden loten verkocht à tien gulden. Als prijzen zijn er drie auto's. De trekking is op 4 november.

"Boom Boom" behoudt titel

NEW YORK — De Amerikaan Ray „Boom Boom" Mancini heeft woensdag in New York zijn wereldtitel boksen in het lichtgewicht (WBA-versie) behouden. Tijdens het gevecht in Madison Square Garden sloeg Mancini zijn uitdager, de Peruaan Orlando Romero, in de negende knock out.

Baseball uitslagen

NEW YORK — De resultaten van de donderdag gespeelde wedstrijden in de Amerikaanse Major League:

AMERICAN LEAGUE

Boston Red Sox-Baltimore Orioles 7-1; Boston Red Sox-Oakland Athletics 6-5; Texas Rangers-Toronto Blue Jays 6-2; Chicago White Sox-Seattle Mariners 12-0.

NATIONAL LEAGUE

Montreal Expos-Philadelphia Phillies 4-1; Los Angeles Dodgers-Houston Astros 6-0; New York Mets-St. Louis Cardinals 6-4; Pittsburgh Pirates-Chicago Cubs 8-4.

Restauratie vroeger woonhuis van Reagans

DIXON — Binnenkort zal men met de restauratiewerkzaamheden aan het vroegere woonhuis van Ronald Reagan beginnen. Het huis waarin Ronald Reagan zijn jeugd heeft doorgebracht zal tegen het einde van de herfst helemaal tot de oude staat zijn teruggebracht.

Met de restauratie zal een bedrag van een half miljoen dollar gemoeid zijn. Het project bevat ook de bouw van een parkeerplaats en de bouw van een kantoor voor de administratie en de directie.

Het gaat uit van een organisatie die zichzelf de "Ronald Reagan Home Preservation Foundation" noemt. Harry Harper, woordvoerder van deze organisatie zei dat het aantonen van het gewone milieu waarin Ronald opgroeide de belangrijkste reden is voor de restauratie van het vroegere woonhuis van Reagan. "Hij krijgt momenteel zoveel steun van mensen zoals Tip O'Neill, dat hij een vriend van de rijke mensen geworden is, terwijl hij begon als de armste van de armen".

De restauratie is het resultaat van een twee-jaar durende inspanning van inwoners van Dixon en aanhangers van Reagan uit de staat Illinois. De restauratieplannen zijn voorgelegd aan Ronald en zijn broer Neil Reagan aangezien men het woonhuis precies hetzelfde wil maken als in de tijd dat zij daar opgroeiden. Er zullen toch wel een paar verschillen zijn, zo gaf woordvoerder Harper toe. "Neil vertelde ons dat als het regende Ronald en hij rond renden met pannen en emmers; dat is een detail dat we achterwege laten", aldus Harper.

Het oude herleeft

MOSKOU — Sovjetgeleerden op de Zuidpool zijn erin geslaagd organismen tot leven te brengen welke ongeveer 12.000 jaar geleden zijn bevroren. De onderzoekers ontdekten microscopische sporen in ijsmonsters die op een diepte van 400 meter waren genomen. Nadat zij waren ontdooid en op een voedingsbodem waren uitgezet, begonnen de sporen te ontkiemen. De onderzoekers hebben nu een nieuwe boorput geslagen in de ijskap en wel tot 2000 meter. Zij hebben daar micro-organismen gevonden die ongeveer 50.000 jaar oud zijn en hopen ook deze tot leven te wekken.

Steun voor hongerstakende vakbondsleider

SANTIAGO — De Chileense vakbondsleider Rodolfo Seguel heeft bij zijn een week geleden begonnen hongerstaking versterking gekregen, niet alleen van zijn echtgenote, maar ook van een groep mijnwerkers. Seguel is voorzitter van hun bond, maar zit vast in afwachting van zijn rechtszaak terzake beschuldiging van het staatshoofd Augusto Pinochet. Seguel voert zijn actie in een cel, zijn vrouw Griselda en een tiental mijnwerkers deden het in een katholieke kerk. Hun actie is slechts van beperkte duur.

Plan voor aankoop raketinstallaties

Costa Rica plaatst luchtafweergeschut

SAN JOSE — Op drie punten in Costa Rica is luchtafweergeschut geplaatst als voorzorgsmaatregel. Ook overweegt dit land het aanschaffen van raketten. Volgens San Jose gebeurt het ook dat Nicaraguaanse schepen door zijn territoriale wateren varen.

Bij de Juan Santamaria luchthaven van San Jose heeft men mitrailleurs geplaatst evenals bij de Costarikaanse olieraffinaderij te Limon en bij het waterkrachtproject van Arenal te Guanacasta. Dit gebeurde, zo verklaarde de minister van Openbare veiligheid Angel Edmundo Solano uit voorzorg. De mogelijkheid moet helaas niet worden uitgesloten dat een of andere groepering, inclusief degenen die elkaar bestrijden in Nicaragua, besluit zijn activiteiten te verplaatsen naar hier, aldus de minister.

De onder-minister van hetzelfde departement Johnny Campos heeft bevestigd dat Costa Rica in het buitenland uitgekeken heeft naar de mogelijkheid om enige lanceerinstallaties voor raketten aan te schaffen, waarbij men denkt aan raketten welke zich laten leiden door warmtegolven. Daartoe heeft men bevriende naties in de arm genomen, maar Campos wilde geen namen noemen.

De directeur-generaal voor de burgerwacht van Costa Rica, Oscar Vidal, heeft meegedeeld dat gewapende Nicaraguaanse boten gebruik hebben gemaakt van de territoriale wateren van Costa Rica, waarbij zij zich voordeden als vissersboten. Dit is geconstateerd door de politie in de grensplaats Agua Buena, zo'n 13 km van de grens van Nicaragua. Deze gewapende boten van Nicaragua willen kennelijk de bevoorrading van de anti-Sandinistische guerrilla verhinderen. Het ministerie van openbare veiligeid stelt een onderzoek in, aldus Vidal.

FAILLISSEMENT

Bij vonnis d.d. 9 september 1983 van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Curacao, is de op Curacao gevestigde Naamloze Vennootschap

ITAL-ANTILLEAN (FREEZONE) N.V.

in staat van faillissement verklaard

Rechter Commissaris	**MR. D.J. VAN DIJK**
Curator	**MR. A. HUIZING**

Voorts is door de E.A. Heer Rechter-Commissaris bij beschikking van 12 september 1983 bepaald:

1. **dat de schuldvordering uiterlijk op 15 oktober 1983 moeten worden ingediend bij de Curator en,**
2. **dat de Verificatie-Vergadering zal worden gehouden op vrijdag 4 november 1983 om 08.00 uur in één der zalen van het Gerechtsgebouw aan het Wilhelminaplein op Curacao.**

De Curator,
Mr. A. Huizing
Pietermaai 1-7
Curacao.

FAILLISSEMENT

Bij vonnis d.d. 9 september 1983 van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Curacao, is de op Curacao gevestigde Naamloze Vennootschap

GOLDEN CARIBBEAN (FREEZONE) N.V.

in staat van faillissement verklaard

Rechter Commissaris	**MR. D.J. VAN DIJK**
Curator	**MR. A. HUIZING**

Voorts is door de E.A. Heer Rechter-Commissaris bij beschikking van 12 september 1983 bepaald:

1. **dat de schuldvordering uiterlijk op 15 oktober 1983 moeten worden ingediend bij de Curator en,**
2. **dat de Verificatie-Vergadering zal worden gehouden op vrijdag 4 november 1983 om 8.00 uur in één der zalen van het Gerechtsgebouw aan het Wilhelminaplein op Curacao.**

De Curator,
Mr. A. Huizing
Pietermaai 1-7
Curacao.

UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

De Faculteit der Technische Wetenschappen van de Universiteit van[illegible] Nederlandse Antillen leidt op tot de graad van Bachelor in de Technis[illegible] Wetenschappen.
In 1984 zal een aantal docenten bij de Technische Faculteit het cont[illegible] beëindigen. Voor Antilliaanse kandidaten bestaat de mogelijkheid om[illegible] eventueel samen met de huidige docent op zijn / haar functie voor te be[illegible] den als counterpart.
Het betreft de volgende functies

a. Bij de afdeling Bouwkunde en Civiele Techniek

1. **EEN DOCENT CIVIELE TECHNIEK**
   voor het verzorgen van onderwijs in o.a. de vakken waterbouwk[illegible] de, hydrologie, evt. milieutechniek en in een deel van de constr[illegible] tievakken.
   Vakature per 1-8-'84
2. **EEN DOCENT CIVIELE TECHNIEK**
   voor het verzorgen van onderwijs in de vakken verkeerskunde[illegible] wegbouwkunde en in een deel van de constructievakken.
   Vakature per 1-8-'84.
3. **EEN LABORATORIUMDOCENT CIVIELE TECHNIEK**
   voor het verzorgen van onderwijs in waterbouwkundig tekene[illegible] het geven van instructie voor de civiel-technische practica.
   Vakature per 1-8-'84.
4. **EEN LABORATORIUMDOCENT BOUWKUNDE**
   voor het verzorgen van onderwijs in het bouwkundig tekenen e[illegible] geven van instructie voor de bouwkundige practica.
   Vakature per 1-8-'84.

b. Bij de afdeling Elektrotechniek

1. **EEN DOCENT ELEKTRISCHE INFORMATIETECHNIEK**
   voor het verzorgen van onderwijs op het gebied van de telecom[illegible] nicatie en elektrische meettechniek.
   Vakature per 1-1-'84.
2. **EEN DOCENT ELEKTRISCHE ENERGIETECHNIEK**
   voor het verzorgen van onderwijs op het gebied van de elektris[illegible] machines, vermogenselektronika en elektriciteitsvoorziening.
   Vakature per 1-8-'84.

Voor de vakatures van docent wordt vereist een [illegible] academis[illegible] opleiding (ir of gelijkwaardig) in het betreffende vakgebied, voor die v[illegible] laboratoriumdocent opleiding ing. of gelijkwaardig; een ruime praktijkerv[illegible] ring strekt tot aanbeveling.

Tot de taak van de docent behoort, naast het verzorgen van onderwijs, o[illegible]
— het leiden van het laboratorium in samenwerking met de laboratori[illegible] docent resp. laboratoriumassistent;
— het begeleiden van afstudeerprojecten;
— het onderhouden en tot stand brengen van contacten met overheid[illegible] bedrijfsleven;
— het entameren van toegepast onderzoek;
— het bijdragen tot de verdere ontwikkeling van het studieprogram[illegible]
— het eventueel uitoefenen van bestuurlijke taken.

Tot de taak van de laboratoriumdocent behoort:
— de dagelijkse leiding over het laboratorium in samenwerking met [illegible] laboratoriumassistent;
— het mede-begeleiden van afstudeerprojecten;
— het onderhouden en tot stand brengen van contacten met overheid[illegible] bedrijfsleven;
— het verrichten van toegepast onderzoek;
— het eventueel uitoefenen van bestuurlijke taken.

Geboden wordt een aanstelling in één van de schalen van het w[illegible] tenschappelijk rangenstelsel afhankelijk van leeftijd en ervaring voorlo[illegible] op tijdelijke basis. Na 3 jaar is aanstelling in vaste dienst met opname in [illegible] Algemeen Pensioenfonds Nederlandse Antillen mogelijk per datum [illegible] de indiensttreding.

Schriftelijke sollicitaties, vergezeld van een curriculum vitae, binne[illegible] dagen na verschijnen van dit blad zenden aan:
De dekaan van de Faculteit der Technische Wetenschappen van de [illegible] versiteit van de Nederlandse Antillen, de heer ir. R.M. Libier, Jan No[illegible] uynweg 111, Curacao N.A.

WEEKEND HIGHLIGHTS

weekendvertier

CURAÇAO AGENDA

...T eilandgeneeskundige ... tel.: 641666 ... antwoordapparaat af te ... [illegible]

[illegible] ... Oost: ... Montan... ...: 11.00-12... ...: tel.: 671...

... van 18.00 uur t/m 19 ... uur.
... West: dokter L.D.P.N... ...weg z/n, Brievengat, ...; spreekuren: 11.00-... uur; spoedgevallen:

...andabao: dokter R.Botero, ...to, tel.: 641790; spreekuren ... /16.00-18.00 uur; spoed- ...1790, 641998, 641946.

***

...S (wijkverpleging): kantoor ..., tel.: 82947; geopend van ...rijdag van 07.00-16.00 uur; ...n; de wacht heeft zuster ...: 648169 en zuster Deal.

***

...DIGE KLINIEK: woensdag 14.00-16.00 uur ... behandeling.

...: 14.00-16.00 uur ...

ZUIGELINGENBUREAU: maandag ... van 12.30-15.30 uur; donderdag ... 07.15-10.30 uur ...

GEZINSVERZORGING (Kuido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 ... Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst)
[illegible]

VERLOF [illegible]
[illegible] 27.
[illegible] ... Kaya Corn... 22.

DIVERSEN
CURAÇAOSCH MUSEUM: expositie werken van Anton Marinus Monsanto t/m 16 sept. 1983).

ZATERDAG
DIVERSEN

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur

BRIDGECLUB CURAÇAO: ... vond om 20.00 uur bridgen - Huize Scharpenheuvel.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-16.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden ... 10.00-12.00/14.00-17.00 uur ... zondag en laatste zondag van de maand).

OPENBARE BIBLIOTHEEK ... [illegible] ... 10.00-12.00 ... woensdag ... vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur ... [illegible]

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 08.00-12.00 uur; ... 14.00-18.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Conscientiesteeg, Plaza Brion):
Maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

LANDHUIS BRIEVENGAT: open voor bezichtiging op werkdagen van 09.30-12.00/15.00-18.00 uur; elke laatste zondag van de maand: 09.00-12.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curaval en Landhuis Brievengat).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

TELECURAÇAO

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Big Bomber* (actiefilm, Engels, alle leeft., *f*.5,-); 24.00 uur *48 Hours* (actiefilm, Engels, 18 jaar, *f*.5,-).

***

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Little House on the Prairie; 17.45 The Century of Surgeons; 18.15 Agedrea na pleka child; 18.45 Telenovela: Sandy' Days; 19.30 Challenge to Marlene; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Here is Lucy; 21.00 Magnum P.I.; 22.00 Show di Jojo 23.00 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Three stooges + Cartoons; 17.30 Telefiesta; 18.00 Chips; 19.00 Mans infame; 19.30 The Pink Panther show; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikesa Universal; 21.00 Estreno; 23.05 Sluiting.

SCHOOLADVIESDIENST (elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 14.00-17.00 uur,

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel. 26388): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uiteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrekt 14:00 uur vanaf de White Gate (Porta Blenou).

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-16.30 uur.

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling: van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 15.00/19.00 uur).

Reagan-adviseur:

SU-passagierstoestellen voor spionage gebruikt

WASHINGTON — De adviseur van president Ronald Reagan van de VS voor zaken met betrekking tot de nationale veiligheid, William P. Clark, heeft Rusland ervan beschuldigd regelmatig het Amerikaanse luchtruim te schenden. Maar onze regering noch enige andere regering welke respect heeft voor het menselijke leven komt op de gedachte een massamoord te plegen om daarmee een einde te maken aan deze schendingen. Hij zei dit tot de jaarvergadering van de organisatie van het personeel van de Amerikaanse luchtmacht. Clark treedt bijna nooit in het openbaar op. Daarom trok zijn uitval wel de aandacht. Het zijn de Russen en hun bondgenoten, die passagiersvliegtuigen gebruiken voor spionage-doeleinden bij het overvliegen van Amerikaans grondgebied. Een officiele bron, die niet met name genoemd wilde worden, maakte duidelijk dat Clark hierbij doelde op een Cubaans passagiersvliegtuig dat op weg was van Havana naar Canada en daarbij van zijn route zodanig afweek, dat het vliegtuig over een marinebasis in Connecticut vloog. Dit gebeurde «toevallig» bij de tewaterlating van een nieuw type duikboot met atoomaandrijving.

Vesco's imperium loopt ook via Cuba

CHICAGO — De miljonair en financier Robert Vesco, die een drugsimperium op de Bahama's zou hebben, werkt volgens een krant van de Chicago Tribune ook samen met hoge Cubaanse functionarissen om cocaine naar de Verenigde Staten te verschepen. Het gaat hier om één van de grootste operaties in de [illegible] voorziening van de Amerikaanse markt.

Vorige week meldde een Amerikaans televisiestation dat Vesco op één van de Bahama-eilanden een drugsimperium heeft en bescherming geniet van topfunctionarissen op de Bahama's.

Amerikaanse functionarissen zeggen dat Vesco samenwerkt met Carlos Lehder, een leider van één van de grootste cocaine mafia bewegingen in Zuid Amerika. De contacten met Cubaanse functionarissen worden gebruikt voor het terugkrijgen van inbeslaggenomen drugs op de routes van Bolivia en Colombia naar de Verenigde Staten.

Het Bahama-eiland Norman Cay, waar een landingsbaan is aangelegd en koelruimtes zijn voor het opslaan van cocaine, is door Vesco en Lehder voor meer dan 5 miljoen dollar gekocht.

De reden dat Vesco nog niet gearresteerd is, is volgens DEA functionarissen het gebrek aan voldoende bewijs.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

NIVA, BEIGE, bouwjaar 1981, financiering mogelijk, tel.: 77451, 7.30 tot 12.30 uur.

LADA TYPE 1200, bouwjr. 1980, km.st. 80.000, prijs f.2.700,-. Adres: Zwaluwweg 2.

AUDI 80LS 1981, km. 39.000, aantrekkelijke prijs, tel.: 615583 (na 18 uur).

ELEKTRONISCH ORGEL "Eminent" met vol pedaal, klassieke zetting; boorstandaard; zaagmachine, Janwéstraat 22, tel.: 615970.

NIEUWBOUW WOONHUIS, 3 sl.-kamers, 2 badkamers, op ±1.000 m2 eigen grond, kavel 120, Jan Thiel Oost, vaste prijs f.225.000,-, tevens een pracht bouwterrein, opp. ±850 m2 te Cas Grandi op de heuvel in de bocht naar Jan Sofat, prijs f.47,50 p. m2, Jan Thiel Oost, kavel 120.

GRANDIOZE PORCHSALE zondag 18 september o.a. porchset; kinderbedden; leren tv-stoel; antiek buffetje; gordijnen, dual turntable; boeken; lampen; planten; toaster; fondue-stellen; div. huishoudelijke artikelen, etc., etc., Noord Zapateerstraat B63.

TWEE GROTE aluminium draairamen, zo goed als nieuw, f.150,- per stuk, Van Eyck van Voorthuyzenweg 28, tel.: 23796.

PRINDLE 18, top-conditie, NAf.4.500,-, tel.: 672621 na 19.00 uur.

PUPPIES "Pit Bull Terrier", 8 weken oud, Kaya Kiwa 23, Schelpwijk.

FORD TAUNUS, bouwjaar 1978, vraagprijs f.3.500,-, tel.: 53812, Poseidonstraat 6.

PONY STATIONWAGON 1400cc, bwj. '82, Af.5.000,-, financiering mogelijk, tel.: 673261.

PHILIPS WASHING machine; Hotpoint no-frost, 18 cuft. refrigerator; HooverMatic floor conditioning machine; GE airco, appr. 90 m drip irrigation, Phoenixweg 3, tel.: 76000/79942.

2 BEDS AND mattresses; cupboard; 4-piece all leather settee set (bankstel); chairs, Phoenixweg 3, tel.: 76000/79942.

MAZDA 929 hardtop, 61.000 km, perfect condition, tel.: 76000/79942.

MAZDA 929 1975, f.3.000,-, Janwéstraat 11, tel.: 615934.

LANCER 1979, Pietermaai 93, tel.: 613113/613721.

ANTIEKE MUURTAFEL; stoelen: antiek, rotan, canvas, hout; driezitsbank ribcord; gordijnen; lampen; boekenplanken; bureautje; haardroger; trailerhaken, etc., etc., Parallelweg 23, J.D.

MOOI LEREN bankstel, 7 zitplaatsen, z.g.a.n. (nieuwprijs f.8.000,-), f.3.500,-; 2 bedden + matras (was een stapelbed) f.100,- p. stuk, tel.: 43750/671287.

WEGENS VERTREK: Simca 1508 GT 1979, stoffen bekleding, airco, power-windows, motor in prima staat, klein defect aan versnellingsbak, vraagprijs f.2.100,-. Inf.: Brokopondostraat 50, Muizenberg (Oud).

VERHUISKIST 26 m3, vraagprijs f.500,-; airco 5.000 BTU, nieuwe compressor f.300,-; Daf-55 met reserve-onderdelen f.500,-; electr. waterpomp, 1.6 amp., f.170,-, tel.: 70411 tsl. 321, Kaya Jongbloed kv. 45.

PARTIJ SHUTTERGLAZEN (±300 stuks), f.295,-; glas pa sunsèsh (±300 glas), f.295,- pa tur huntu, tel.: 82476

HOUTEN BOX; babybuggy; bad + standaard, tel.: 672785.

WINDSURFER I.Z.G.S. + groot zeil + all-round, f.350,-, Maskokiweg 6A.

IJSKAST GENERAL Electric, automatic icemaker/crusher/cold water, 24 cuft., tel.: 34443, Jasmijnweg 1.

CHEVY NOVA 1977; airco 14.500 BTU, Uranusstraat 6, tel.: 35102.

Z.G.A.N. herenracefiets, 10 versnellingen, merk Windsor, tel.: 79475 na 6 uur.

UN AUTO of piesa Pony '79, tel.: 80136.

LADA 1981 Stationwagon, f.2.400,-, i.z.g.st., Puerto Ricoweg 133.

LADA STATIONWAGON, bj. '80, f.2.750,-, tel.: 26354.

JEEP DAIHATSU, bj. '83, softtop, t.e.a.b., tel.: 26354.

WEGENS VERTREK: woonhuis in rustige buurt, 3 slaapkamers, badkamer, ruime eetkamer, 2 eetzalen, washok, bergplaats en garage, eigendomsgrond 255 m2, f.70.000,-. Inf.: tel.: 44254.

WEGENS VERTREK: bankstel (2 + 3 zits), z.g.s., vraagprijs f.600,-, tel.: 77272.

GARAGE SALE zaterdag en zondag, 17, 18 sept. 8-12 uur: huisraad etc., Andromedaweg 6.

WEGENS VERTREK: Saporro, oct. 1981, f.10.000,-; windsurfer Ten Cate + 3 div. zeilen + imperiaal, f.800,-; 4 Herslag stoelen + kussens + tafel, f.750,- en diversen o.a. schermerlamp f.100,- en keukenapparatuur, tel.: 76663.

ANTIEKE RONDE salontafel; schommelstoel; lampetstel; kleine chandelier; Queen Anne salon/bureaustoel; caféstoelen; oude keukenspullen; melkbus; koper; glas; porselein, Ficusweg 17 (J'Dorp), tel.; 82383.

PONY, 4-drs, bj. '79, i.z.g.s., tel.: 612535 na 6.00 uur pm.

CELESTE '78, San Souci 41, f.3.500,-, tel.: 83941.

SALONTAFEL f.400,-; leren zitbank f.500,-; eettafel met 5 stoelen f.400,-; kamferkisten f.400,- en f.200,-, bbq f.40,-, meisjesfiets f.150,-, tel.: 36685 's avonds.

MALIBU CLASSIC, bouwjr. '78, in zeer goede staat. Te bez.: Pueblowег 12.

DRESSOIR; toilettafel; eettafel en kloostertafeltje, Rheastraat 4 na 6 uur.

WEGENS VERTREK: Peugeot 305 GLS, 2 1/2 jaar oud, 47.000 km, f.6.000,-; Lada 1600, 20.500 km, f.3.000,-, tel.: 78892.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

ELECTR. WATERPOMP, ca. 400 Watt-vermogen, tel.: 70411 tsl. 321, Kaya Yongblut kv. 45.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

VOLL. GEMEUBILEERD appartemente met 2 sl.-kamers, f.700,- per maand excl. electra, water en telefoon, tel.; 54311.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS MET 3 of 4 slaapkamers, ongemeubileerd, huurprijs ±f.400,-, f.600,-, tel.; 671747.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

SUZUKI JEEP 1982, i.z.g.s., f.8.500,-, Macuarima 94 tussen 8-12 pm.

DATSUN STATION 1.8., wit, 1982, 30.000 km, NAf.9.800,- of $5475 cash, leverbaar 1e week van oktober, tel.: 26055 na 17.00 uur.

OUDE GRENEN kast, 2.50 m. hoog, NAf.1.800,-; lundiakasten; salontafeltje; schrijfmachine; moderne plafondlampen; nieuwe wasmachine; bijlen; pikhouweel; keukenstoelen; huistrafo; schuur- en boormachine; nieuwe tv-antenne, tel.: 26055 na 17.00 uur.

PROFESSIONELE 3-de'lige aluminium ladder, 10 à 12 m lang, tel.: 26055 na 17.00 uur.

TWEE ZEER mooie antieke kasten; een Hollandse kussenkast; een jachtkast en een antieke dekenkist anno 1764 oud, alles massief eiken, tel.: 25463 bellen na 7 uur 's avonds.

2 GO-KARTS met 4 motoren Parrella, 2 helms, tel.: 25463 bellen na 7 uur 's avonds.

MOTOR HONDA 125cc XR, Off the Road, bj. 1983, NAf.2.000,-. Te bevragen: O.E. van der Ploeg, Savaneta Marn. kamp.

HUIS, Wilhelminastraat 47. Inf.: tel.: 21265.

RIANT WOONHUIS te Ponton: 4 slaapkamers, 2 badkamers, garage en mooie tuin. Inlichtingen: tel.: 24728.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

NIEUWE 3 slaapkamerwoning bij kerk v. Noord, NAf.800,- per maand per 1 oktober a.s., tel.; 26055 na 17.00 uur.

KAS CU 4 kamber, 3 baño, 1 washok na Ponton 68G. Pa inf. tel.: 21018 of pasa na Papilon 48A.

COMPLEET INGERICHTE woning met één slaapkamer en telefoon, rustige omgeving. Inf.: tel.: 27485.

Door het
Departement van Onderwijs
is onlangs uitgegeven een publikatie getiteld:

"De Taalsituatie in de Nederlandse Antillen ten tijde van de Eerste Algemene Volks- en Woningtelling".

Deze publikatie bevat interessante gegevens over de talen die er doorgaans thuis gesproken werden en over het bereikte opleidingsnivo van de bevolking binnen elke taalgemeenschap.
De publikatie is te bestellen a f.16,00 per exemplaar bij het Departement van Onderwijs,
op Curacao:
Afd. SOTA - Sta. Rosa 48 - tel. 674466
op Aruba:
Dept. van Onderwijs - Frankrijkstraat 3, tel. 23360
op Bonaire:
Dept. van Onderwijs - Bestuurskantoor, tel. 8330
op St. Maarten:
Dept. van Onderwijs - Backstreet 30, tel. 3296.

ORLD IN A NUTSHELL

NAI — Both Soviet els are searching the the South Korean jet- shot down. The US Narragansett is re- king for the plane's der, while Soviet ves- ding a small sub- searching nearby for dy of the plane.

— Two members of peacekeeping troops nded in a grenade day while Lebanese jets thundered over Saudi Arabia prop- ase-fire plan to halt vil war. Though the my said its Souk El- ison shook off repe- by Syrian-backed gents, state and pri- d radio stations re- army units in Souk re engaged in fierce Druse militiamen two-pronged attack s stronghold.

LÉM — Israel's ster Menachem Be- resigned on Thurs- ignation set in mo- of legal procedures tinue for weeks be- vernment is formed. Chaim Herzog took when he accepted r of resignation. The onsequently must eaders of eight par- parties and two inde- embers to decide ld have the first to establish a government to effectively command the support of the 61-set majority in Israel's 120-seat Parliament.

WASHINGTON — The US Senate on Thursday brushed aside a conservative drive to pressure President Ronald Reagan into tougher sanctions against the Soviet Union and joined the House of Representatives in unanimously condemning the destruction of Korean air lines flight 007. The vote was 95-0 for the resolution, which now goes to the White House for Reagan's signature. "The world will have heard this nation speaking with one voice", said US Senator Daniel P. Moynihan, a Democrat.

MONTREAL — Speaking before the governing Council of the UN International Civil Aviation Organization, the top US Civil Aviation official called Thursday for an international investigation of the South Korean plane incident. US Aviation Administrator J.Lynn Helms said those responsible for shooting down the Jumbo Jet should be condemned.

UNITED NATIONS — US President Ronald Reagan will be among the world leaders to address the UN General Assembly on Sept. 26, the United Nations said Thursday. The list of other speakers included Indian Prime Minister Indira Gandhi, French President François Mitterrand, Ethiopia's President Mengistu Haile Mariam, and Prince Norodom Sihanouk, President of a government trying to rid Cambodia of Vietnamese occupation.

OSLO — A statement in Oslo said the 1983 Nobel Peace Prize winner will be announced Oct. 5. Among the approximately 75 candidates are said to be Polish Solidarity figure Lech Walesa, former US Mideast Peace Envoy Philip Habib and the International Salvation Army.

ISLAMABAD — A Pakistani army General, formerly a close associate of President Gen. Mohammed Zia Ul-Haq, on Thursday demanded that human rights be restored in the country. Lt. Gen. Faiz Ali Chishti, a former corps Commander and Minister for Labor, manpower and overseas Pakistanis under Zia, told reporters he supports "restoration of basic civil and fundamental rights, and for revival of the democratic process in Pakistan".

WASHINGTON — The World Bank said Thursday the developing countries of East Asia and the Pacific region — with the exception of China — have been hit by the full force of the world recession. "Their economic prospects have been dominated by the poor performance of the world economy, and their economic policies have been preoccupied with the search for appropriate means to deal with the changing economic situation", the World Bank said in its annual report.

John Verberne

and

Marcilla Irausquin

h to announce, on behalf of their respective parents, their forthcoming marriage on day, September the 23rd, 1983 at half past two o'clock in the Town Hall in St. Odilienberg.

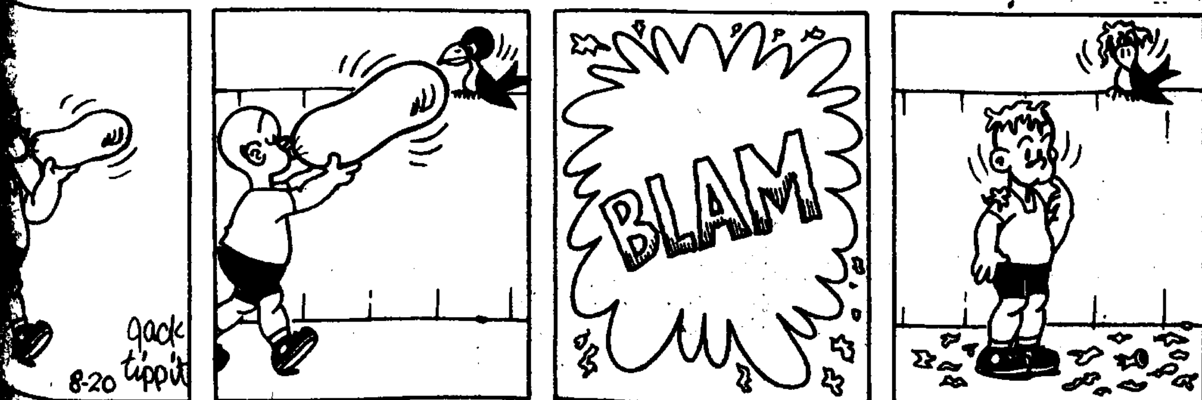
Vedding mass will be celebrated at three o'clock in the Basilica in St. Odiliënberg.

ception will be held from seven o'clock until half past eight o'clock in Café Roerzicht, olestraat 36, Vlodrop.

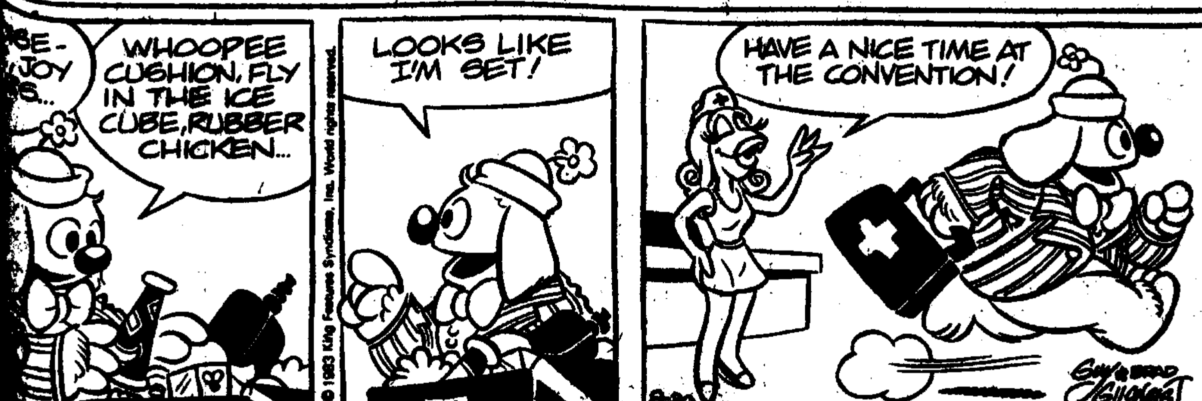
ress:
merstraat 18, 6075 AK Herkenbosch.

nglish Companion

RY ® By Jack Tippit

Jim Henson's™ MUPPETS

LE BAILEY ® By Mort Walker

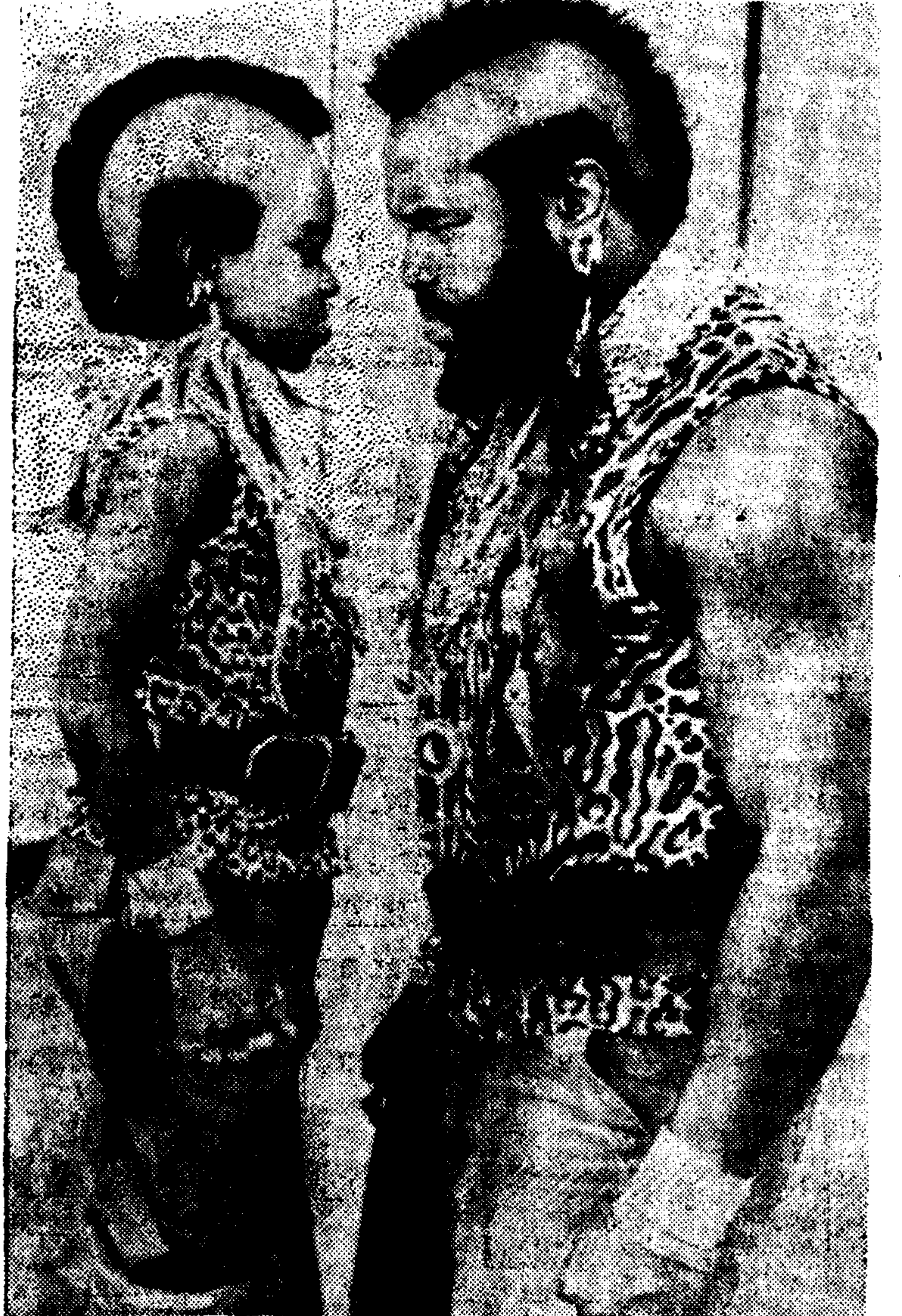

CY ® By Ted Shearer

Ondanks alle wilde verhalen die meermalen de ronde deden over de kleine GARY «What are you talking about» COLEMAN, gaat het hem nog altijd goed. De opnamen van de tv-serie "Diff'rent Strokes" gaan nog altijd door. In een van de meest recente opnamen probeert hij zoveel mogelijk te lijken op "Mr T" in een poging

zo in de gratie te vallen van een heel speciaal vriendinnetje. Hij moest op een tafel staan om "Mr T" in de ogen te kunnen kijken. Of de tactiek ten opzichte van de vriendin geslaagd is? Daar zal die aflevering van "Diff'rent Strokes" voor afgewacht worden, want anders is er geen lol meer aan.

***

De olifant MISTY die kort geleden een zooloog in het leeuwenpark in Orange County in Californiè doodtrapte, is verkocht. De olifant was eigendom van Gentle Jungle en werd gebruikt om shows te verzorgen van wilde dieren. Aan welke instantie het dier nu is verkocht, is niet bekend gemaakt.

***

Een vrachtwagen met in zijn laadbak ter waarde van 7,6 miljoen dollar aan pennies van de muntenslag in Denver is in Gold Run, Californië, omgeslagen op de weg. Duizenden van die MUNTEN rolden de berm in. De chauffeur was met wagen en aanhangwagen op weg naar de Federal Reserve Bank van San Francisco toen het voertuig door een mankement aan de remmen omsloeg na tegen de vangrails te zijn aangekomen. Tenminste honderd zakken met die munten vielen kapot. De politie stond erbij toen personeel van de vrachtwagen-onderneming de verspreid liggende munten opraapte. Er zijn wat munten verloren gegaan die in nabij gelegen beekjes waren gevallen.

***

Een chimpansee die zich had weten los te rukken van een ketting aan een boom, heeft een fietser van zijn rijwiel getrokken en verwond toen die probeerde hem te schoppen. De fietser was door de eigenaar van de aap aangeraden om door te rijden, maar voldeed daar niet aan. De eigenaar van "BONGO", de aap, ving hem kort daarna. Hij had de politie tevoren al laten weten dat de aap zich had losgemaakt en vrij rondliep. In de meeste gevallen zit Bongo vast in een kooi. De fietser maakt het goed in het ziekenhuis van Zanesville in Ohio.

***

Voor de Britse mariniers is een nieuwe HELM ontworpen van «nylon fiber» naar de marine-autoriteiten laten weten. Die biedt hen de helft meer protectie dan de traditionele stalen helm, de «turtle» die zij al vanaf 1944 gebruiken. Het Britse leger komt bovendien binnenkort met een nieuw camouflage-jacket van een «fiber»-soort waar granaat- en bomscherven op afstuiten.

***

De sherriff van Tustin in Californië heeft zelf als een soort HEROÏNE-CENTRALE gewerkt en kwam zo op het spoor van diverse handelaren in dit verdovende spul. Bij een huiszoeking werd een schrift gevonden met tal van namen. Vijftig telefoontjes werden aangenomen van geïnteresseerden in een hoeveelheid heroïne. Twaalf van hen konden worden gegrepen toen er eenmaal een afspraak was gemaakt voor de leverantie. Die personen kregen een ballon met een wit spul aangeboden, wat echter suiker bleek te zijn. Hun geld werd wel in ontvangst genomen. Pas daarna werd aan hen duidelijk gemaakt dat zij bij de neus waren genomen en in een val waren gelopen.

***

Ervan uitgaande dat de ambtstermijn van premier Elliott Trudeau van Canada langzamerhand ten einde loopt, wordt nogal behoorlijk de draak met hem gestoken door de oppositie. Brian Mullroney, de nieuwe leider van de «progressieve conservatieve» wordt getipt als de meest serieuze kandidaat om Trudeau te wippen. Bij zijn intrede in het Canadese parlement grapte Mullroney dat Trudeau is aangeraden om voor de verkiezingen van volgend jaar af te treden en zo een andere liberale kandidaat de kans te geven het aanzien van de partij nog wat op te vijzelen voordat de stembussen van zolder worden gehaald. "Ik zeg echter: blijf zitten waar je zit en verroer je niet", aldus Mullroney aldus uiting gevend aan zijn groot enthousiasme om Trudeau bij verkiezingen een nederlaag toe te brengen.

***

CHARGOGGA-GOGGMANCHAUGGAUGGA-GAGOCHAUBUNAGUNGA-MAUGG (even ademhalen; vergeef me een eventuele zetfout - COMPUTER), dat is voor zover bekend de langste geografische naam in de Verenigde Staten, misschien wel van de wereld. Het is de naam van een plaats bij een meer in Webster in Massachusetts, waar de indianenstammen Micmacs en de Naragansetts met elkaar zingen en dank uitbrengen voor de oogst. De betekenis van de lange naam: een visrijk gebied, een neutrale ontmoetingsplaats. Het ontleent zijn functie aan de tijd voordat de blanken Amerika tot hun territoir maakten. Overigens wordt het water meer populair ook het Webster-meer genoemd.

***

Er zijn ontelbare manieren voor een man en vrouw om elkaar te ontmoeten en te ontdekken dat daaruit een verloving en ten lange leste een huwelijk voortrolt. Toen de kinderen van zangeres Agnetha Faltskog van de Zweedse groep ABBA drie jaar geleden met ontvoering waren bedreigd, werd de toenmalige inspecteur van politie Torbjorn Brander aangesteld om te waken over de veiligheid van de kinderen. Een jaar later woonde hij met hun moeder samen. Zaterdag werd de verloving van de veiligheidsman en de moeder bekend gemaakt. Nu nog een trouwpartij aankondigen en de veiligheid van moeder en kinderen is formeel verzegeld.

Oproeping:

De Griffier van het Gerecht in Eerste Aanleg, zittingsplaats Aruba roept hierbij op:

ANITA GOMES,

zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of elders om op donderdag, 6 oktober 1983 des namiddags om 2.00 uur voor de Rechter in het Gerechtsgebouw gelegen aan de J.G. Emanstraat no. 51 alhier te verschijnen, teneinde te worden gehoord in verband met tot een door BALRAM DETERAM TOLERAM DARYANANI, ingediend verzoek tot wijziging van de voogdij over de minderjarigen DARYANANI.

de Griffier.

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	66 3/8	unch	I.B.M.	121 3/4	- 1 1/8
Asa Ltd.	63 3/8	- 3/4	I.T.T.	43	- 1/4
Anacomp	12	unch	K.L.M.	50 1/2	- 1/2
Beatrice Fds.	27 1/2	unch	Merck	90 1/2	- 1 1/2
Burroughs	53 3/8	- 1/8	Motorola	133 3/8	- 1 5/8
Comsat	39 5/8	+ 1/8	N.C.R.	118 1/2	- 1 5/8
Coca Cola	47 1/2	- 3/4	Pepsico	33 1/4	+ 1/4
Disney	59 1/2	+ 1 1/8	Pogo Prod.	26	+ 1/4
Dome Mines	15 3/4	- 1/4	Royal Dutch	46	- 3/4
Dupont	51 3/8	- 1	Sohio	54 5/8	- 1/8
East.Kodak	68 3/4	+ 1/8	Shell Oil	46	+ 3/4
Fluor	20 7/8	- 1/8	Sears	36	- 1
Ford	60 1/8	- 3/4	Union Pac.	57 7/8	+ 3/8
Foster Wheeler	14 5/8	+ 1/4	U.S. Steel	28 7/8	- 3/8
Genl.El.	49 5/8	- 3/8	West.El.	46 3/8	- 3/8
Genl.Motors	70 3/8	- 1 1/8	Xerox	43	- 1
Dow Jones	1.215,04	- 14,43	Gold	405,20	- 3,20
Six months tsy bills		9,70%	Silver	11,67	- 0,09

AMSTERDAM

A.B.N.	360,00	Philips	47,30
Akzo	76,10	Robeco	314,00
Heineken	120,40	Rolinco	305,50
Kon.Olie	139,20	Unilever	226,80

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 16 SEPTEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.43	1.45	1.47
PND STERLING	2.615	2.67	2.73
NED GLD	59.08	59.80	60.60
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	81.72	82.44	83.24
FR FRANCS	20.82	21.92	22.62
DUITSE MARK	66.20	66.92	67.72
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.79	1.09	1.15

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 16 SEPTEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	97.87
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	108.70
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	104.31
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.93
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Dokter Jan van Zalingen:

Medische kosten lopen uit de hand

Daar zat niet de onversschillige contractant die op het punt stond Curacao te verlaten. Vlak voor zijn vertrek naar Nederland leek dr. Jan van Zalingen, medisch adviseur van de Sociale Verzekeringsbank, nog zeer betrokken bij het wel en wee van deze instelling. Zelfs de betoverende omgeving van het Avila Beach Hotel waar hij de laatste dagen verbleef leidde hem daar niet van af.

”De afgelopen jaren heb ik gezien hoe medische kosten de pan uit zijn gerezen. Ze liggen nu hoger dan de premie ziekteverzekering van de Sociale Verzekeringsbank kan dekken. Ook de reserves die bestonden als gevolg van die premieafdracht zijn op. En inmiddels wordt geleend uit de pot pensioenverzekering die ook via de SVB geregeld is. Als deze tendens zich voortzet vrees ik dat de andere reservepotten van de SVB eveneens op zullen gaan. En dan sta je met de rug tegen de muur”.

Een korte kennismaking:
Dr. van Zalingen heeft 6 jaar gewerkt bij de Sociale Verzekeringsbank. Na een vakantie bij familie op Curaçao heeft hij indertijd gereageerd op een advertentie waarin gevraagd werd naar een controlerend geneesheer voor de Sociale Verzekeringsbank. De SVB is het uitvoerende orgaan op de wet ziektekosten en ongevallen. Een controlerend geneesheer verricht controle op de SVB-patient die arbeidsongeschikt heid (a.o.) claimt.

Dr. van Zalingen werd voor die functie aangenomen en heeft het eerste drie kwart jaar alleen gewerkt. Hij zag zo'n 150 tot 200 patienten per dag en ”daar wordt je op den duur zelf patient van”, zegt hij. Momenteel zijn er 6 controlerende geneesheren, en dr. van Zalingen is zelf in de loop der jaren in zijn functie gegroeid tot medisch adviseur. Dat hield in dat hij ten aanzien van medische aangelegenheden advies gaf aan de direkteur. Aangezien de 6 huidige controlerende geneesheren jonge pas afgestudeerde krachten zijn, is er tot op dit moment geen plaatsvervanger voor Van Zalingen als medisch adviseur.

VERONTRUSTEND

Het verhaal van dr Van Zalingen klinkt bekend in de oren: een verontrustende ontwikkeling bij een van de belangrijkste overheidsinstanties; een bergafwaarts stroom die veel sneller gaat dan het trage bestuursapparaat kan bijhouden en een mengeling van echt moeilijke kwesties, belangenconflicten en schroom om de koe bij de hoorns te vatten.

Het klinkt allemaal vrij bekend. Maar ditmaal kan men de schuld niet afschuiven op buitenlandse ontwikkelingen. En men kan ook niet schermen met het verhaal van de onbezonnen werknemers die ten koste van alles meer centjes willen verdienen.

”De verontrustende toename in de medische kosten van het land is niet alleen toe te schrijven aan de toename van het aantal patienten”, zegt dr. van Zalingen. Hij vergelijkt de situatie van vorig jaar met die van het jaar 1979. Alleen al op Curacao zijn de medische kosten in die korte tijd meer dan verdubbeld tot een bedrag van 13.5 miljoen gulden in 1982. Het aantal patienten voor de SVB op Curacao is echter niet verdubbeld. Dat is van 20.000 gestegen naar 30.000. Dit betekent dat het aantal patienten is gestegen met 50% terwijl de medische kosten over dezelfde periode zijn gestegen met meer dan 100%. Hieronder vallen de kosten aan huisartsen, specialisten, onderzoeken, verrichtingen en ziekenhuis. De dagen waarover de patient arbeidsongeschiktheid claimt vallen hier niet onder. Trouwens, naar gelang er meer controlerende geneesheren bij de SVB zijn gekomen is het aantal a.o.-dagen per patient afgenomen van 6,5 naar 2,5 dag per maand. Dit betekent een besparing van een half miljoen gulden per maand.

ESKALATIE

Het is niet voor niets dat dr. van Zalingen de huidige medische kosten vergeleek met die van het jaar 1979. Op één juli van dat jaar is er nl. een verandering gekomen in het betalingssysteem aan huisartsen die niet zonder gevolgen bleef. Dr. van Zalingen: ”In mijn beginfase bij de SVB constateerde ik veel ontevredenheid bij de arts medewerkers. De artsen hadden een behoorlijke administratieve rompslomp voordat zij konden declareren. Voor elke SVB patient moesten zij per consult declaratie formulieren invullen.

Op den duur betekent dat wel dat je steeds een avond bezig bent met een stuk administratie”. De SVB zelf was in de tijd echter ook niet tevreden met de situatie, en wel om verschillende redenen. Volgens dit betalingssysteem kon de behandelende huisarts nl per consult declareren, met een maximum van drie declaraties per behandelde patient per week. Nu is het niet normaal dat iedereen drie keer in een week naar de huisarts terug moet gaan. Maar het was wel typisch dat de SVB meestal het maximum aantal declaraties kreeg. Dr. van Zalingen heel voorzichtig: ”Je zag een eskalatie in sommige declaraties die bijna in de richting van fraude ging”.

Verder was daar de beruchte ziektemeldingskwesties die bij de SVB irritaties veroorzaakte. In die tijd had de arts de taak om de patient te behandelen en om zelf controle uit te oefenen op de arbeidsongeschiktheid. En daarop had de SVB weer controle. Nu zijn er artsen die bekend en bemind zijn geworden om het gemak waarmee ze a.o. formuliertjes uitdelen en eventueel voor verlenging zorgen. Hoeveel dagen wenst meneer? Geen wonder dat dit weleens conflicten veroorzaakte tussen de behandelende arts en de controlerende artsen van de SVB.

VAST BEDRAG

Om aan deze problemen het hoofd te bieden begon de SVB in 1978 een systeem uit te werken om de a.o. kwestie in de hand te houden en om het betalingssysteem in ieder geval voor de huisartsen te verbeteren. Op 1 juli 1979 was het zover. Om te beginnen werd de a.o. controle omgegooid. Vanaf die datum bepaalt de huisarts alleen bij het eerste consult of iemand arbeidsongeschikt is of niet. Zo ja, dan moet de patient op de derde ziektedag naar de SVB voor controle. Komt hij niet, dan loopt hij het risico dat het aantal verzuimde dagen niet uitbetaald wordt. Deze controle moet ook voor de huisartsen een stimulans zijn om minder vlot met a.o. briefjes te zwaaien.

Ook het lastige betalingssysteem werd per 1 juli 1979 voor de huisartsen gewijzigd. Terwijl ze vroeger per consult moesten declareren kregen ze voortaan van de SVB een vast bedrag per patient per jaar. Arts blij en SVB blij. De arts is van een hoop administratieve rompslomp af, en daarbij is hij verzekerd van een vast bedrag per patient per jaar. Ongeacht of de patient naar de dokter gaat of niet. En de SVB dacht met dit zogenaamde abonnementensysteem een oplossing te hebben gevonden voor het soms onwaarschijnlijk hoge aantal declaraties.

HALVE MAATREGEL

Maar zoals zo vaak gebeurt met halve maatregelen, zijn de problemen ook in dit geval slechts een eindje opgeschoven. Dr. Jan van Zalingen: ”Wat toen gebeurde vreesde ik al. Door dit systeem komt het voor dat huisartsen hun SVB patienten zo weinig mogelijk willen zien. Ze krijgen het geld immers toch wel. Voor het minste of geringste verwijzen ze die patienten door naar de specialist. Ik stel me voor dat er een aantal spreekkamers zijn die een soort buro geneeskunde doen. In plaats van de dokter kan evengoed een assistent daar zitten. Wijst de patient naar zijn oog, dan wordt hij verwezen naar de oogarts. Wijst hij naar zijn neus, dan krijgt hij een briefje voor de k.n.o. arts. En wijst hij naar zijn maag dan moet hij naar de internist.

Toen huisartsen nog per consult declareerden lazen wij uit de declaraties een consultfrekwentie die drie maal boven het gemiddelde lag per ziekenmelding. Nu er een vast bedrag per patient wordt uitgekeerd zien we een verwijsfrekwentie die drie maal boven het gemiddelde ligt. Hieraan kan men ook duidelijk zien dat de nieuwe betalingsregeling voor huisartsen het probleem slechts heeft verschoven. Want ondertussen worden specialisten wel betaald volgens het verrichtingensysteem. Consult en vervolgconsult worden per keer in rekening gebracht aan de SVB. Die specialisten voor wie het in de eerste plaats om de centen gaat zijn met die hoge verwijsfrekwentie best gebaat”.

CONTROLE

Nu is het wel zo dat de controlerende geneesheren van de SVB niet alleen een a.o. controle uitvoeren maar ook een behandelingscontrole. Ze oordelen dus ook of een verwijzing naar de specialist al of niet terecht is. Het komt regelmatig voor dat ze een verwijzing niet nodig vinden en dan wordt de patient voor verdere behandeling naar de huisarts teruggestuurd. (Best vervelend voor de patient. Alleen al het gevoel dat je dokter het blijkbaar niet meer wist, maar het toch maar eens verder moet proberen met jou). Maar volgens dr. van Zalingen lukt het de controlerende geneesheren heel vaak om de patient in een goed gesprek te overtuigen dat er geen specialistische behandeling nodig is. Hij merkte verder hierbij op dat de huisartsengeneeskunde zich met dit soort zaken wel heeft verzwakt. En het lijkt alsof de huidige artsengemeenschap daarbij is ingeslapen.

ONZEKERHEID

Voordat we verder luisteren naar dr. van Zalingen is het toch goed om ons even in te denken in de situatie van de SVB patient. De geloofwaardigheid van huisartsen lijkt te zijn aangetast door de houding van een aantal collega's, waardoor de patient zich onzeker kan gaan voelen. Het is begrijpelijk dat de patient dan graag doorverwezen wordt. Nu zijn de specialisten inderdaad minstens twee maal zo duur. Maar degenen die het hardst roepen dat de stroom naar de specialist dan maar ingedamd moet worden zijn meestal wel de mensen die gemakkelijk bij een vertrouwde specialist binnenwippen als ze ergens ongerust over zijn. Hun verzekering betaalt dat wel. De SVB patient moet maar terug naar die huisarts die het niet meer wist, of die te ongeinteresseerd was om verder te kijken. Men kan zich afvragen: afgezien van het feit dat sommige huisartsen misbruik maken van het vaste betaalsysteem, wat is er op tegen dat patienten gemakkelijk doorverwezen worden naar een specialist?

Dr. van Zalingen in antwoord hierop: ”Deze situatie heeft een zorgwekkende verhoging van kosten met zich meegebracht. Een kernprobleem is nogmaals dat huisartsen worden betaald volgens het abonnementssysteem, terwijl specialisten worden betaald volgens het verrichtingensysteem. Want wat zijn de gevolgen? Doordat er huisartsen zijn die doorverwijzen zodra een behandeling langdurig dreigt te worden, krijgen specialisten een grote groep relatief gezonde patienten te zien. Er zijn specialisten die dit allang best vinden want hierdoor krijgen ze extra inkomsten zonder dat ze er veel voor hoeven te doen. Maar voor de SVB maakt het wel erg veel uit.

Allereerst is een consult bij de specialist minstens twee keer zo duur. Dan volgen meestal laboratoriumonderzoeken of de meer gerichte en peperdure onderzoeksmethoden zoals rontgenfoto's, cardiogrammen, gastroscopie e.d. De kosten rijzen de pan uit maar ondertussen is het resultaat vaak: geen bijzonderheden. En dat is niet verwonderlijk. In vele gevallen ging het immers om een klacht die een huisarts zelf had kunnen onderkennen en behandelen. Trouwens, gedurende zo'n uitgebreid onderzoek blijft de patient vaak a.o. hetgeen ook nog betaald moet worden”.

ZIEKENHUIS

Maar hierbij houdt het volgens dr. van Zalingen niet op. ”De specialisten zitten dus met volle wachtkamers. De SVB patient is nl een semiepartikuliere patient. Als hij naar de specialist moet dan gaat hij naar de partikuliere praktijk van de man. Op den duur kan de specialist die volle wachtkamer nauwelijks meer aan. En vaak is dit een reden waarom sommigen nogal vlot voor verdere behandeling naar het ziekenhuis verwijzen.

Om te beginnen wordt het voor hen op die manier een stuk gemakkelijker. Want alhoewel de verantwoordelijkheid bij de specialist blijft, is het vaak de assistent die het werk in het ziekenhuis van hem overneemt. Nu is dit op zich een normaal verschijnsel. Maar de specialist hoeft de assistent hier niets te betalen, zoals dat in Nederland bv wel het geval is. In Nederland worden assistenten voor een gedeelte betaald door het ziekenhuis en voor een gedeelte door de specialisten. Hier op Curaçao worden ze voor een deel betaald door de Nederlands Antilliaanse Stichting voor Klinisch Hoger Onderwijs NASKHO, en voor een deel door de G.G.D., de gezondheidsdienst van het eilandgebied Curaçao. Daar komt dit nog bij. Ongeacht of het de specialist of de assistent is die de SVB patient in het ziekenhuis behandelt, de specialist kan er normaal voor declareren. En verder declareert de specialist ook een bedragje voor elke week dat de patient in het ziekenhuis ligt. Dit ”liggeld” bedraagt maximaal 75 gulden voor de eerste week, en daarna loopt het bedrag af naar 25 gulden per week”.

Conclusie: de huidige regelingen leiden regelmatig tot een snel afschuiven van de SVB patient naar de specialist. Dezelfde regelingen kunnen leiden tot een vlotte verwijzing naar het ziekenhuis. Huisarts blij, specialist blij, ziekenhuis blij. Maar voor de SVB betekent dit miljoenen extra per jaar.

INDEXERING

Dr. van Zalingen vervolgt: ”Er is een indexering ingebouwd in het betalingssysteem van de SVB aan huisartsen en aan specialisten. Deze regeling geldt dus zowel voor de vaste abonnementsuitkeringen als voor de uitkeringen per consult of per verrichting. De indexering bedraagt de helft van het totale indexcijfer met een minimum van 5%. Dus als de kosten van levensonderhoud zijn gestegen met bv 12%, krijgen de artsen 6% indexering. Als de kosten zijn gestegen met 8%, krijgen zij dat minimum van 5% indexering. Maar indien de toename van de kosten van levensonderhoud bv slechts 4% bedraagt, krijgen zij ook een indexering van 4%”.

Bij navraag blijkt dat de SVB deze regeling tot op heden heeft toegepast. Indien de overheid dit jaar de indexering opschort geldt deze maatregel niet automatisch voor de artsmedewerkers van de SVB. Volgens een SVB-woordvoerder zal de minister daar een aparte beslissing over moeten nemen. Voor zover hem bekend is daar nog niet over gesproken. Alle punten die hierboven genoemd zijn, hebben volgens dokter Van Zalingen ertoe bijgedragen dat de kosten van de gezondheidszorg alleen al op Curacao schrikbarend zijn toegenomen.

”Zo worden reserves en fondsen van de SVB langzaam opgevreten. De laatste maanden hoor je steeds meer dat cheques van de SVB door de bank worden geweigerd. Zeven procent van het salaris van een werknemer wordt door de werkgever als premie ziekteverzekering aan de SVB betaald, voor zover het gaat om een salaris van maximaal 2080 gulden. Toen ik hier pas kwam werken, was dat 6%. Maar ondanks de stijging zijn de kosten niet bij te benen. De reserves van de premie-afdracht zijn al op. Als de trend zich voortzet vrees ik dat ook andere reservepotten op zullen raken. Misschien dat dan maatregelen worden getroffen die dwingend en afdoende zijn”.

25%

Welke maatregelen? En waarom zijn ze dan nog niet genomen? Van Zalingen: ”Op de eerste plaats heb ik in 1978 al gesuggereerd om niet alleen het betalingssysteem aan huisartsen te veranderen in een abonnementsysteem, maar om tegelijkertijd ook het verrichtingensysteem van specialisten aan te passen. Maar dat is toen niet gelukt. De toenmalige direkteur van de SVB ging bijna weg, en hij wilde daarvóór het één en ander afronden. Zo werd die (halve) maatregel doorgedrukt.

Verder denk ik ook aan de toelage van 25% die specialisten in rekening brengen als ze een operatie hebben uitgevoerd waarbij een assistent aanwezig moet zijn. Bepaalde operaties kunnen niet door één man worden uitgevoerd. In Nederland is het dan zo dat de specialist volgens ziekenfonds-regelingen 25% extra kan declareren omdat hij zijn assistent moet betalen. Maar zoals ik al zei hoeven specialisten op Curaçao hun assistent niet te betalen. Dus die assistentietoelage van 25% die de specialist hier in rekening brengt, is in feite een extra inkomen voor hemzelf. De specialisten zeggen dat de operatie-tarieven hier een stuk lager liggen dan bv de ziekenfondstarieven in Nederland, en dat dit verschil door die 25% enigszins wordt vergoed. Binnen de SVB zijn er echter stemmen opgegaan om die 25% helemaal te schrappen, en daar ben ik het helemaal mee eens”.

TWEE TON

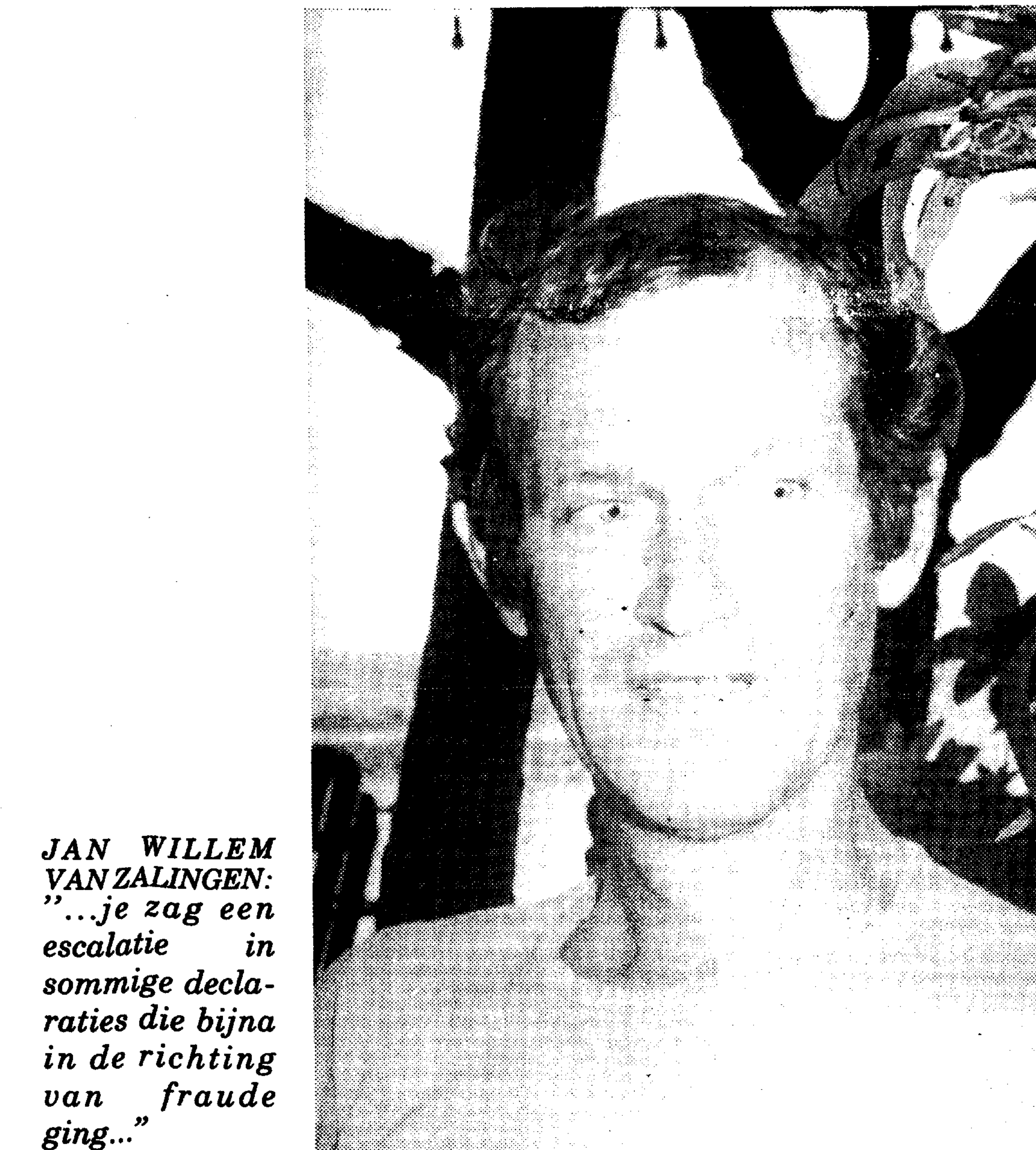
”Om de kosten van onze gezondheidszorg enigszins in de hand te houden is het belangrijk

(Vervolg op pag. 5, kol. 4)

MEN KAN HET AL of niet eens zijn met de denkwijze van dokter Van Zalingen, zoals in bijgaand artikel weergegeven. Feit is echter dat de stijging van medische kosten op de Nederlandse Antillen geen kinderachtige zaak is. En dat ligt zeker niet alleen aan de tariefsverhogingen van het ziekenhuis. Ter illustratie vergelijken we de afgelopen vier jaar. Cijfers van de Sociale Verzekerings Bank (SVB) tonen aan dat de SVB in 1982 een bedrag heeft betaald aan huisartsen dat 143% hoger ligt dan in 1979. (Deze bedragen gelden voor de hele Antillen). De uitkeringen aan specialisten zijn in dezelfde vier jaar gestegen met 103%. De betalingen aan het ziekenhuis (met inbegrip van röntgen en laboratorium) zijn in die periode gestegen met 80%. En de kosten aan medicijnen zijn in die vier jaar gestegen met 55%. Ondertussen moet men in acht nemen dat het aantal verzekerden bij de SVB slechts is gestegen met 9%.

Al met al is er dus reden genoeg om een gezonde en constructieve discussie te starten over zo'n verstrekkende ontwikkeling in de gemeenschap.

*****

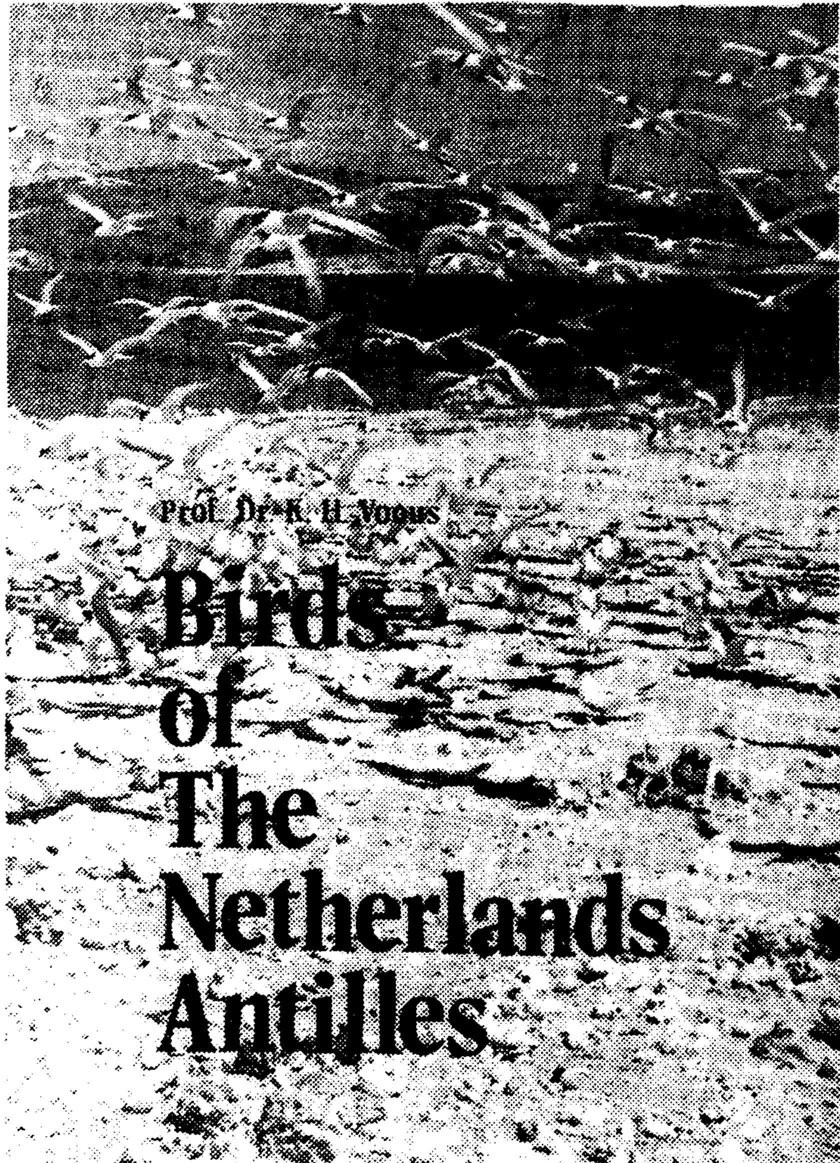
JAN WILLEM VAN ZALINGEN: ”...je zag een escalatie in sommige declaraties die bijna in de richting van fraude ging...”

Overal zweeft dat dollarteken doorheen

Door Bernadette Halabi

Rijkdom vastgelegd in Antilliaans vogelboek

"Het is triest dat de waardering voor de natuurlijke schoonheden van de eilanden en de behoefte om de vogelstand en de natuurgebieden in stand te houden, slechts zelden worden aangetroffen onder Antillianen". Deze harde uitspraak doet professor Voous in de inleiding van zijn nieuwe vogelboek: "Birds of the Netherlands Antilles". Zo maar een kreet van een Hollandse professor die "wel eens" op de Antillen is geweest? We hebben toch zeker het Christoffelpark, het Washington park en het Arikok park? Saba is in zijn geheel een natuurpark en de Quill en sommige plekken op St. Maarten bevatten veel natuurschoon. Inderdaad, maar wat gebeurt er buiten die beschermde gebieden? Iedereen kent het beeld van jongetjes langs de kant van de weg, leguanen met bebloede koppen voor zich uit houdend; net geschoten met de katapult. Elke week zie je nieuwe kale plekken op de heuvels ontstaan waar de cunucu is "schoon gemaakt" alsof planten en bomen vuilnis zijn. De erosie en de geiten zorgen er dan wel voor dat zo'n plek ook "schoon" blijft. Elk jaar weer worden er jongen uit de nesten van de lora's op Bonaire geroofd en verkocht. Ben je zo gelukkig het nest van een parkiet te ontdekken dan heb je grote kans dat bij het volgende bezoek het nest leeg is gehaald. De vele parkieten die thuis in veel te kleine kooien zitten getuigen van de marktwaarde die deze vogel heeft.

Enkele jaren geleden mocht ik een excursie van Nederlands vogelliefhebbers op Curacao begeleiden. Ze waren wild enthousiast over de vogelrijkdom die ze zagen. Het is triest om dan te moeten ervaren dat Antilliaanse kinderen de meeste vogels niet eens kennen. De interesse voor dieren blijkt te stoppen bij de vragen "Is het te eten?" of "Voor hoeveel kun je het verkopen?". Het besef dat met het vernielen van de natuur ook het leefmilieu van de mens wordt aangetast breekt bijzonder langzaam door. Geen wonder dat Voous zijn inleiding vervolgt met: "Niettemin is natuurbescherming dringend nodig om de delicate balans van het eilandsleven te behouden als het al niet hersteld moet worden".

Maar is natuurbescherming geen luxe, zeker in ontwikkelingslanden waar de mensen zelf nog hard voor hun bestaan moeten vechten? Dit lijkt zo, maar het punt is juist dat dit bestaan onverbrekelijk verbonden is met de natuur. Te vaak worden grootse projecten opgezet waarbij gouden bergen beloofd worden terwijl het resultaat na een aantal jaren slechts kale bergen zijn waar geen grasprietje meer op kan groeien. Het groots opgezette papier-project in het Braziliaanse Amazone-gebied is daar weer een mooi voorbeeld van. Men onderschat de economische waarde van de natuur. Vaak brengt een goed beheerd natuurgebied meer geld op uit het toerisme dat het aantrekt dan wanneer er een noodlijdend landbouwbedrijf op gevestigd zou worden. We hebben een schoolvoorbeeld hiervan in de ontwikkeling van Bonaire met zijn duik-toerisme dat aarlijks duizenden natuurliefhebbers trekt.

Indien een schrijver in zijn inleiding stellingen poneert als de hiervoor genoemde dan mag men verwachten dat het boek geschreven is met de bedoeling dit natuurbesef te ontwikkelen of aan te wakkeren. Voldoet **"Birds of the Netherlands Antilles" aan deze verwachting? Laten we** eerst eens kijken hoe dit boek tot stand is gekomen.

Professor Voous, een wereldbekende ornitholoog, heeft altijd een zwak gehad voor het Caraïbische gebied. Hij heeft vele malen deze eilanden bezocht waarbij hij een netwerk van vogelliefhebbers opbouwde dat hem voortdurend voorzag van nieuwe informatie over de avifauna hier. Verschillende studenten hebben onder zijn leiding onderzoekingen verricht in dit gebied. Toen Voous' "De vogels van de Nederlandse Antillen" in 1955 verscheen was het in kringen van natuurliefhebbers prompt een besteller.

Dit werd mede veroorzaakt doordat er op dat moment nog geen goede vogelgids van dit gebied bestond. Hoe succesvol dit boekje was blijkt wel uit het feit dat, hoewel het al sinds 10 jaren was uitverkocht, er nog steeds naar gevraagd werd. Dit was ook de reden dat besloten werd er een uitgebreide herdruk van te laten verschijnen. Ondertussen zijn er echter meer vogelboeken over dit gebied verschenen met als nieuwste aanwinst in 1978 "A guide to the birds of Venezuela" door R. Meyer de Schauensee en W.H. Phelps, dat de Venezolaanse avifauna uitgebreid behandeld. Is hiermee het boek van Voous niet overbodig geworden? Zeer zeker niet. De fauna van onze eilanden is namelijk uniek, niet alleen in het aantal soorten dat er voorkomt maar vooral in de samenstelling die van eiland tot eiland verschilt.

Niet voor niets worden eilanden beschouwd als de natuurlijke proeftuinen van de evolutie. Een aantal van de hier voorkomende vogels behoren tot endemische ondersoorten, d.w.z. dat ze nergens anders ter wereld voorkomen. Daar komt nog bij dat de Benedenwindse eilanden op de migratieroutes liggen van zowel Noord- als Zuid-Amerikaanse trekvogels, zoals de geelsnavelkoekoek die in deze tijd weer overal opduikt. Het Venezolaanse boek is bovendien anders van opzet. Het bevat veel afbeeldingen met daarnaast een korte beschrijving van elke soort. Voous geeft minder afbeeldingen maar het boek biedt veel meer dan alleen een gids waarin een bepaald vogeltje kan worden opgezocht. Bij elke soort wordt uitgebreid beschreven waar de vogel voorkomt, wat hij eet, wanneer hij broedt enz. Op deze manier krijgt iedere lezer een duidelijk beeld van de levensgewoontes en de bijzondere aanpassingen van elke soort aan het specifieke milieu van onze eilanden. En dit maakt het boek juist zo waardevol. Niet alleen de professionele of amateur ornitholoog zal in dit boek het door hem of haar bespiede vogeltje terug kunnen vinden, maar iedereen die iets meer wil weten over onze natuur zal dit boek een rijke bron van informatie vinden. Door het gewoon wat door te bladeren kan iedereen een duidelijk inzicht krijgen in hoe de vogelwereld op de eilanden in elkaar zit.

En daarmee is ook de eerder gestelde vraag beantwoord: Dit boek kan inderdaad in hoge mate het milieu-bewustzijn stimuleren. Uit het geschrevene blijkt duidelijk de liefde, het geduld en de nauwkeurigheid waarmee de vogels zijn waargenomen en door het te lezen wordt veel van dit gevoel voor de natuur overgedragen. Het boek is in het Engels geschreven, ongetwijfeld uit commerciele overwegingen. De markt voor dergelijke boeken is altijd al klein en om deze markt te vergroten is getracht het boek ook voor toeristen en voor andere landen in de regio aantrekkelijk te maken. Het is in duidelijk, gemakkelijk te begrijpen Engels gesteld, hoewel het vakjargon zo hier en daar wat ondoorzichtig kan zijn. (Wat te denken van het mannetje fregatvogel die in de paartijd rondvliegt met een "inflated gular pouch"?). Verheugender nog is het feit dat er een papiaments-talige versie op stapel staat, waardoor het boek gemakkelijker bruikbaar zal zijn op scholen e.d. De platen in het boek zijn gedeeltelijk overgenomen uit de eerste vogelgids, gedeeltelijk nieuw bijgemaakt door dezelfde schilder als dertig jaar geleden. Het is verbazend dat na zoveel jaren de nieuwe platen qua stijl niet zijn te onderscheiden van de oude. Beide geven de vogels uiterst nauwkeurig weer. De Walburg Pers verdient weer een kompliment dat het deze publikatie heeft aangedurfd.

Tot slot: de afbeelding op het kaft onderstreept nog eens de waarschuwing van professor Voous: Het is een foto van de broedkolonie van geelsnavelsterns op het eilandje in de Jan Thiel baai. Deze geelsnavelsterns zijn echter al sinds 1960 van dit eilandje verdreven.

BART DE BOER

Prof. Dr. K.H. Voous: Birds of the Netherlands Antilles De Walburg Pers, 1983.

Edgar Cairo: Verdrukte minderheden

In 1978 publiceerde de al jaren in Amsterdam wonende, van Suriname afkomstige auteur Edgar Cairo niet minder dan vijf werken, in 1979 drie en in 1980 zelfs zes. Dat hoge tempo kon hij niet volhouden, zodat vanaf 1981 zijn publicatiedrift wat geluwd leek. Dat jaar verscheen er slechts één uitgave, en in 1982 verschenen een poëziebundel en een roman: Dat vuur der grote drama's. Wie deze vijf centimeter dikke, 474 bladzijden tellende roman leest, mag wel verheugd constateren dat de mindere produktie de kwaliteit ten goede komt. In twee maanden tijds is er uit de pen van Cairo een bijzonder werk ontstaan over de Surinamers in Nederland en hun verhouding tot de 'inboorlingen' (zoals Cairo de Nederlanders aanduidt).

In 1979 voerde Cairo in **Koewatra Djodjo / In de geest van mijn kultuur** een pleidooi voor begrip voor de Surinamers en hun cultuur in het discriminerende Nederland. Nu gaat hij in **Dat vuur der grote drama's** veel verder door er ook andere 'aanboorlingen' als iemand uit Afrika en buitenlandse werknemers uit de Middellandse-Zeelanden, en de koloniale historie van de Nederlanders bij te betrekken. De roman speelt beurtelings in het Amsterdam van de laatste jaren en bij de Hernnhutters in de zeventiende eeuw in Berbice, met hun bekeringspogingen van Indianen en negers.

Cairo onderneemt zo een speurtocht naar de positie van de minderheidsmensen in verleden en heden, waarbij het verleden de oorzaak ervan is dat het er in het heden zo slecht voorstaat met iedereen die in een minderheidspositie verkeert. Hij daalt daarbij niet af in de psyche van de individuele hoofdfiguur, maar beschrijft (zeer on-Nederlands) de sociale groepering waarvan het individu slechts exemplarische exponent is.

Aan het eind van de historische draad wordt de zeventiende-eeuwse zendingspost verwoest tijdens de grote slavenopstand in Berbice van 1763 en raakt de in twee culturen (één door afstamming en één door opvoeding) wor(s)telende Matthias zo verward dat hij zijns ondanks de zijde van de blanke kolonialen 'kiest'. De twintigste-eeuwse Atten Nederlandse racisten en het gezag anderzijds. Het boek eindigt met zijn vlucht uit Nederland naar Suriname en vandaar verder. Hij is zo verward dat hij nergens meer terecht kan en als een moderne Ahasveros zich slechts steeds verder opgejaagd voelt.

Voor wie eenmaal losgeraakt zijn van land en cultuur, historie en familie is de enige weg de vlucht, ver van de eigen mensen, naar de onherroepelijke geestelijke ondergang. Dat is geen opwekkende spiegel die Cairo zijn lezers voorhoudt, maar wel één die door de vertelwijze overtuigend werkt. Hij beschrijft niet alleen gebeurtenissen die tot die visie leiden, maar evoceert deze ook met lyrische gedeelten in poëzie en proza in verschillende talen.

Hij heeft zich daarbij wel zeer intensief bezig gehouden met zijn stof die enorm veel historische en politieke bijzonderheden bevat èn mythische uit de oude Surinaamse slavencultuur. De taal die hij daarbij hanteert is een wat gematigder 'Caitojaans' dan hij in vorige werken hanteerde.

Edgar Cairo draagt zijn roman op "Aan de diskriminerende meerderheid van het literaire wereldje in Nederland" en geeft hem een motto van Selma Traagbraaf, een onbetekenend schoolmeisje, mee: "Elk volk krijgt de plaats die het verdient. Terecht! Elke minderwaardige verdient de plaats die híj krijgt toebedeeld. Eveneens terecht. Is zo zijn dinges nu eenmaal, is zo zijn dinges..."

Uit deze citaten blijken zowel woede en teleurstelling, als sarcasme en relativerende humor. Deze laatste stijlmiddelen worden het hele boek door volgehouden. Cairo schrijft zijn verbijstering over de mens die niet in vrede met de ander kan samenleven van zich af.

Wie door de vorige romans nog sceptisch stond tegenover Cairo's schrijverschap kan zich er nu van overtuigen dat Cairo echt tot de groten behoort...

Dat vuur der grote drama's is een roman om in details èn grote lijn, van het overrompelende begin tot het intrigerende einde te genieten!

WIM RUTGERS

Edgar Cairo: Dat vuur der grote drama's
In de Knipscheer, Haarlem 1982, 474 blzz.
I.S.B.N. 90 6265 117 8

Kort bestek

PAPIAMENTU

Onder de titel **Papiamentu, problems and possibilities,** verscheen onlangs bij de Walburg Pers een bundeling van een zestal lezingen die tijdens het in juni 1981 door het IPEP en de UNA georganiseerde congres **Papiamentu: Problema i Posibilidat** werden gehouden. De uitgave werd mogelijk gemaakt door de Maduro & Curiëls Bank ter gelegenheid van haar 65-jarig jubileum.

Terwijl eerder al de lezing van Mevr. Prins-Winkel door het IPEP als aparte uitgave in het Papiamentu verscheen, is **Papiamentu, problems and possibilities** in het Engels opdat het thema ook buiten de Antillen toegankelijk zal zijn voor belangstellenden.

Deze keurig verzorgde uitgave heeft misschien wel wat lang op zich laten wachten, maar dat neemt niet weg dat het een waardevolle bijdrage is aan de studie van het Papiamentu. Het verdient navolging van anderen om lezingen, congressen, e.d. over het Papiamentu op een soortgelijke wijze vast te leggen. Niet alleen omdat het gesproken woord vervliegt, maar ook omdat niet iedereen altijd de tijd heeft of in staat is om dergelijke bijeenkomsten bij te wonen. De studie van het Papiamentu nu en in de toekomst zal baat hebben bij het vastleggen van de gegevens!

Papiamentu
PROBLEMS & POSSIBILITIES

NELLY PRINS-WINKEL
Educational Myths, Ideals and Realities

M. C. VALERIANO SALAZAR
Papiamentu reading instruction

ENRIQUE MULLER
Some specific rules in the Papiamentu syntax

LUIS H. DAAL
Ghosts from the past, spectres of tomorrow

ROGER W. ANDERSEN
One norm or several?

RAÚL RÖMER
Papiamentu tones

Published on occasion of the 65th anniversary of MADURO & CURIEL'S BANK

PROF. WINKEL

Essays dedicated to Prof. Dr. Carlos A. Winkel on the occasion of his retirement, een uitgave van het St. Elisabeth Hospitaal op Curaçao, is de titel van het "liber amicorum" dat in april j.l. aan professor Winkel werd aangeboden bij zijn afscheid van het ziekenhuis. De, nu in een handelseditie verkrijgbare, uitgave bevat artikelen op medisch terrein die rechtstreeks of zijdelings betrekking hebben op de persoon van Professor Winkel en zijn specialisme, de kindergeneeskunde. De bijdragen werden geschreven door vrienden-collegae van de scheidend hoogleraar, zowel uit Nederland als uit Curaçao.

Naar paleizen uit het slijk

Avontuurlijke archeologie

Alhoewel de archeologie als verschijnsel al een respectabele ouderdom heeft, is de werkelijk wetenschappelijke ontwikkeling ervan van recenter datum. Is de hedendaagse archeoloog een wetenschappelijk opgeleid iemand, die zich gesteund weet door allerlei moderne technieken m.b.t. bijvoorbeeld het dateren van zijn vondsten, zijn voorgangers hadden het een stuk moeilijker. Bij het gebrek aan kennis speelde het gezond verstand een zeer belangrijke rol, terwijl — wanneer men met anderen te maken had — het goed vertrouwen van belang was.

Naar paleizen uit het slik van F.L. Bastet schetst ons enkele hoofdstukken uit de geschiedenis van de archeologie: geïsoleerde vondsten (de twee bronzen strijders die enkele jaren terug in zee bij het Zuid-Italiaanse Riace werden opgedoken), de reizen (en beschrijvingen daarvan) van verzamelaars van archeologisch materiaal, de lotgevallen van bijzondere vondsten door de eeuwen heen en bijna ongelofelijke falsificaties.

Vooral dat laatste onderwerp levert leerzame verhalen op. Wanneer de archeologie geconfronteerd werd met een bijzondere vondst, was het niet meer dan logisch dat enthousiast gezocht werd naar meer van dergelijke objecten: musea waren bereid tegen contant geld "showstukken" op te kopen, het land uit te smokkelen, enz. Dat de voedingsbodem zeer geschikt was voor oplichterspraktijken bleek achteraf maar al te vaak. Goedwillende opkopers voor de grootste musea lieten zich keer op keer beetnemen door lieden die wisten wat voor "vondsten" gewaardeerd werden door de opkopers. De geheimzinnigheid rondom de aankopen en niet zelden het tegen de wettelijke bepalingen in het land uitsmokkelen van het kunstvoorwerp, boden de oplichters een ideale werkomgeving. Waren zij eenmaal in staat hun slag te slaan, dan hoefden zij niet op vervolging te rekenen: de beetgenomenen waren medeplichtig geweest aan bijv. smokkel van kunstvoorwerpen en zouden het niet in hun hoofd halen tot rechtsvervolging over te gaan.

De beschrijvingen van Bastet laten zich vlot lezen en geven de lezer een beeld van het vallen en opstaan van de archeologie door de laatste eeuwen heen. Eeuwen van "eerlijke" verzamelaars, snobisten, patriotten, wetenschappers die zich op de meest doorzichtige wijze bij de neus lieten nemen, lieden zonder begrip voor de waarde van hetgeen zij voor zich hadden. Grappig zijn ook de verhalen over de eindeloze diskussies over de "echtheid" van een vervalsing: eenmaal bij de neus genomen en na het uitgeven van immense sommen geld, duurde het niet zelden jaren alvorens erkende wetenschappers of grote musea hun verlies durfden erkennen.

Naar paleizen uit het slik is als het ware archeologie bedreven op de archeologie zelf en als zodanig zal het de belangstelling hebben van een ieder met interesse voor deze tak van de wetenschap. Daar komt nog bij dat Bastet haarscherp de gebeurtenissen beschrijft, de personages tekent om zo het leesplezier alleen nog maar te vergroten!

CAREL DE HASETH

F.L. Bastet: Naar paleizen uit het slik, Wandelingen door de antieke wereld. Querido, 1983. ISBN 90 214 5126 3.

"Walkman" is gevaar op de weg

* *Toni Winton uit de Amerikaanse plaats Milledgeville is trots op zijn nieuwe aanwinst: een gigantische opblasbare koptelefoon, waarin een radio gemonteerd is. Een reuze-walkman zo te zeggen. Het weegt niet veel, maar vergt wel veel ruimte. Ook die is gevaarlijk op de weg...*

Deskundigen vinden het zeer gevaarlijk aan het verkeer deel te nemen met een walkman op het hoofd, een draagbare cassette-speler of radio, die de gebruiker via een lichte koptelefoon van muziek voorziet. (Zo schrijft Paul Weststrate in de Haagsche Courant).

Instanties die zich bezighouden met de verkeersveiligheid laten weten dat het gehoor een zintuig is dat bromfietsers, motorrijders en automobilisten hard nodig hebben.

De Nederlandse politie vindt het echter niet beslist nodig om, zoals in New York gebeurt, de apparaten wettelijk voor fietsers, motorrijders en automobilisten te verbieden. Ook zonder een aparte regeling immers wordt er door de politie al procesverbaal opgemaakt tegen bromfietsers met een walkman in de helm. „De sirenes van de brandweer, de fietsbel of claxon van de buurman, de schreeuw van het oude vrouwtje dat onder de wielen dreigt te komen, dat moet je als weggebruiker allemaal kunnen horen", zegt woordvoerder M. Eijsink Smeets van de Haagse politie.

De politie baseert zich bij haar optreden op artikel 25 van de wegenverkeerswet. Daarin staat dat het verboden is zich zo te gedragen, dat de veiligheid op de weg in gevaar wordt gebracht. Daarnaast bepaalt artikel 13 van het wegenverkeersreglement dat een bestuurder voortdurend in staat moet zijn de handelingen te verrichten, die van hem worden vereist.

VERSTERKER

„Het is hetzelfde probleem als met autoradio's met een zware versterker. Daardoor kun je niet te allen tijde het overige verkeer horen. Reken maar dat een diender die iemand ziet die door een walkman niks hoort, een procesverbaal uitdeelt", aldus inspecteur Eijsink Smeets.

W. Krop, woordvoerder van de Stichting wetenschappelijk onderzoek verkeersveiligheid (SWOV) meldt: „Het gehoor is nodig. In ingewikkelde verkeerssituaties leidt een gewone autoradio al af, laat staan als het vermogen wordt opgevoerd. Of als een koptelefoon ervoor zorgt dat je geïsoleerd bent. Je krijgt bovendien wellicht minder interesse voor je omgeving. Concentratie op de muziek gaat ten koste van concentratie op het verkeer".

Hij vertelt in dit verband een anekdote over een vriend, die van Amsterdam naar Den Haag reed in zijn auto, met muziek op de koptelefoon. „Pas in Den haag merkte hij dat hij 100 tot 110 had gereden in de derde versnelling".

GEEN ONDERZOEK

Ook ir P.B. van Gurp, adjunct-directeur van de Directie Verkeersveiligheid van het ministerie van verkeer en waterstaat, acht de walkman nadelig voor de verkeersveiligheid. Maar hij wijst erop dat daar naar zijn weten nog nooit onderzoek naar is gedaan.

F.S. van Paasschen, hoofd voorlichting van Veilig Verkeer Nederland, zegt over de walkman: „Hoe meer geluid, hoe slechter het is. Bromfietsers en motorrijders zijn toch al, wat het horen betreft, belemmerd door een helm. Ik moet er niet aan denken dat iemand ook nog een koptelefoon daarbij op heeft en dan een onbewaakte spoorwegovergang overrijdt. Al die apparatuur vinden wij uiteraard geen goede zaak", aldus Van Paasschen.

Hij maakt een uitzondering voor de gewone autoradio. Die kan op lange en stille trajecten juist helpen de verveling te verdrijven en die kan zeer nuttige verkeersinformatie doorgeven.

BEDIENING

B. Koens, plaatsvervangend chef van de verkeersafdeling van de ANWB vult aan: „Maar apparaten die geluiden van buiten meer afsluiten, zijn gevaarlijk. Juist fietsers en bromfietsers, toch al kwetsbaarder dan automobilisten, hebben hun gehoor nodig in het verkeer. En ze moeten dan ook nog telkens een hand loslaten van hun stuur voor het bedienen van het apparaat, het omdraaien van de cassete, het opzoeken van een andere zender".

Paul Anka is terug

In Las Vegas' mondaine muziektempel Ceasar's Palace zijn de toegangskaarten al weken van tevoren uitverkocht als hij er optreedt: Paul Anka, de kleine, in Canada geboren schrijver van honderden songs. Van 'Diana' en van 'My Way' en nu ook van de elpee 'Walk a fine line'. Was vijf jaar geleden nog het bezwaar tegen Anka dat hij een brave, zoetswingende muzikale gezelschapsheer is geworden die het neefje van Perry Como en Tony Bennett zou kunnen zijn, thans poogt het weer te maken in de sector Hard & Swingend. Daartoe heeft hij de assistentie ingeroepen van zwaargewichten als Jeff Porcaro, Kenny Loggins, Steve Lukather en Paulinho da Costa. De typische Anka-composities krijgen nu meer 'volume': ze klinken steviger dan ooit en ook afwisselender. Geen slechte elpee, vooral niet de songs 'Hold me till the morning comes' en 'Golden boy'. Paul Anka heeft zich met deze elpee plotseling in de belangstelling teruggebracht.

Jah Thomas

JAH THOMAS is een actief mens in de Jamaicaanse reggae-scene. Enkele maanden geleden schreef en produceerde hij de elpee 'Joker Smoker' van Triston Palma. Onlangs deed hij hetzelfde voor Ranking Toyan en verscheen er eveneens een solo-elpee van hem.

Opvallend is wel dat wat hij voor andere mensen doet veel beter uit de verf komt dan zijn eigen plaat. De plaat van Palma werd gekenmerkt door goedgeschreven songs en een heldere produktie en opwindende mix. Dit is ook het geval op 'Ghetto Man Shank' van Ranking Toyan.

Hoewel de geluidskwaliteit van deze plaat minder is, zijn de nummers stuk voor stuk vlotte meezingers. Begeleidingsband Roots Radics wordt ook hier door Thomas in toom gehouden en Ranking Toyan toast er in de tien songs lustig op los.

Datzelfde is niet te zeggen van Jah Thomas' plaat 'Dance Hall Connection'. Veelzeggend is zijn uitvoering van het nummer 'Joker Smoker' dat wordt afgedaan in een traag tempo, weinig inspirerende zang en een saaie mix. Af en toe wordt duidelijk dat Thomas het wel degelijk kan. In het titelnummer bijvoorbeeld. Dan wordt ook duidelijk dat hij hier flinke kansen heeft laten liggen.

De elpee's verschenen op het Silver Camel-label. Een kleine Londense maatschappij die Greensleeves aardig naar de kroon begint te steken.

Miles Davis begint weer opnieuw

DE AMERIKAANSE trompettist MILES DAVIS houdt maar niet op de jazzwereld te verbazen. Als bedenker van nieuwe jazzvormen, uiteraard, maar ook als muzikant. Zo introduceerde hij een jaar of vijftien geleden een nieuwe mode voor improviserende musici door na vijfentwintig jaar maatkostuums plotseling te verschijnen in hippie-uitrusting. In het midden van de jaren zeventig besloot hij — zeer tegen de jazzgebruiken in — met pensioen te gaan en twee jaar geleden koos hij, op 55-jarige leeftijd, voor een comeback. Een wederopstanding die — en dat is nóg ongebruikelijker in jazzkringen — alle kenmerken begint te vertonen van een tweede jeugd.

Zag het er vorig jaar naar uit dat de grote trompetmeester aan een tragische afscheidstoernee was begonnen, die mening moet langzamerhand drastisch worden herzien. Want na zijn schitterende dubbel-LP "We want Miles', verscheen deze dagen opnieuw een plaat — 'Star people' — en die doet wat betreft overtuigingskracht nauwelijks voor zijn voorganger onder.

Meer nog dan 'We want Miles', is 'Star people' een LP waarop alle verworvenheden van Miles' lange loopbaan zijn verenigd. De bonkende jazzrock-ritmiek bijvoorbeeld, de kernachtige trompetstoten, de stijgende en dalende notenreeksen, de onnavolgbare lyriek. En de macht om met geringe middelen een grandioze muzikale illusie op te bouwen. Want hoewel Davis de zes kruisjes dicht begint te naderen, is hij nog steeds een tovenaar met noten en tonen.

'Star people' telt op z'n minst één juweeltje: het vrolijke 'U n I'. Een compositie die rechtstreeks uit de glorierijke nadagen van de bebop lijkt te zijn gelicht en waarin alle leden van Davis' oktet even naar voren worden gehaald. Het is overigens niet de enige verwijzing naar het verleden, want met 'Star people' viert Miles Davis ook — en dat mag best verrassend genoemd worden — de terugkeer van Gil Evans als arrangeur voor zijn muziek. Als dát geen tweede jeugd is.

Meer muziek uit Australië

AUSTRALIE — Het succes van Men At Work heeft in elk geval platenmaatschappijen duidelijk gemaakt dat het met de Aussies goed zaken doen is.

Een nieuw fenomeen heet 'Inxs' en gaat er even enthousiast en energiek en brutaal tegenaan als alle voorgangers.

Inxs maakt gejaagde rockmuziek. Vet erop, weinig originaliteit, wel spannend maar slechts vluchtige ontmoetingen

Succesnummers zijn natuurlijk niet uitgesloten want Inxs, een zestal, begrijpt dondersgoed dat het concept niet ver van zoiets als Men At Work af moet staan. De elpee heet 'Shabooh Shoobah', in Australië is het een klapper van jewelste.

Verbod tv op brommer

HONGKONG — De regering van Hongkong wil dat bestuurders op de weg en op niets anders letten en heeft daartoe zaterdag regels bekendgemaakt waarbij televisietoestelletjes op motoren worden verboden.

Het verbod, in het kader van een belangrijke wijziging van de verkeersregels, is genomen "in het belang van de veiligheid", verklaarde een regeringswoordvoerder. De maatregel is genomen uit vrees dat motorrijders, mogelijk verveeld door de vaak voorkomende opstoppingen in de Britse kroonkolonie, geklusterd raken aan het beeldscherm. Overtreders van het verbod kunnen een boete van 3.800 gulden en een half jaar gevangenisstraf verwachten. Eén van de andere maatregelen, die volgend jaar van kracht kunnen worden, voorziet in oogcontrole — maar alleen voor bestuurders boven 70 jaar.

Als er één dame in de Verenigde Staten haar zaakjes goed voor elkaar heeft, dan is dat wel Dolly Parton. Ze is zangeres, actrice en zakenvrouw, en voor deze hoedanigheden toont de wereld veel respect. Van haar is verschenen de elpee 'Burlap & Satin', onder regie van Greg Perry die volgens een artikel in Rolling Stone haar meer en meer in de richting van de pure amusementsmuziek wil sturen.

Deze elpee bevat echter nog volop gerichte country & westernsongs, sommige geschreven door Dolly, andere door Han Locklin, Steve Kipner en andere door de wol geverfde cowboys. Een aardige elpee overigens. Dolly doet er een duetje op met Amerika's allergrootste C&W-ster van dit moment, Willy Nelson (van wie 'Always on my mind' alle records op platenverkoopgebied heeft geslagen). Dolly's grote verdienste is het feit dat ze onzinromantiek weet af te wisselen met harde, zinvolle woorden over de Wereld Waarin Wij Leven.

Vaarwel Doobies, maar waarom toch?

NIET PRETTIG OM te horen dat een groep als The Doobie Brothers ermee kapt. Toch een stuk van menig jong leven geweest in de loop van de 70-er jaren. En ook na de grote ommezwaai een band die talloze hoogtepunten heeft gekend. Met andere woorden: een duidelijk aanwijsbare reden om ermee te stoppen is en was er niet.

Toch hebben The Doobie Brothers eerder dit jaar hun afscheidstoernee door het westen van de V.S. gemaakt. De groep is inmiddels niet meer.

Het is gebruikelijk dat een gezelschap van dit kaliber, in de bloei van het leven, vertrekt met achterlating van een speciale plaat. De Doobies hebben gekozen voor een live-dubbelelpee waarop in sneltreinvaart nog eens tien jaar worden doorgenomen. Van 'Toulouse Street' tot en met 'One Step Closer', van de rauwe rhythm and bluesrock tot en met de gepolijste poprock, van Tom Johnston tot en met Michael McDonald.

De dubbelelpee 'The Doobie Brothers Farewell Tour' geeft ons in elk geval nog eens ten overvloede de zekerheid dat de band nog lang niet aan opstappen toe was. Het is een perfect spelende club die genoeg muzikaliteit herbergt en probleemloos in staat is fraaie, op het Amerikaanse publiek gerichte rockmuziek te maken.

Van een uitgemolken concept of een tanende creativiteit kan geen enkele sprake zijn. Oudere stukken zoals 'Listen To The Music' kregen een aangepaste uitvoering, nieuwere songs zoals 'What A Fool Believes' of 'Minute By Minute' hebben bij een zeer groot publiek hun waarde reeds bewezen.

Bijzonder is de terugkeer van ex-Doobie zanger Tom Johnston in 'China Grove' en 'Long Train Runnin'. De man had destijds niet moeten opstappen.

Wat er verder nog van de Doobies overblijft krijgt voortaan gestalte in de solocarrières van Michael McDonald en Patrick Simmons die in hetzelfde genre al beide één plaat hebben gemaakt. De rest van de groep zal ongetwijfeld in nieuwe samenstellingen tot ons komen.

Da's 'n goeie van Thomas

DE TWEEDE SOLOPLAAT van Pere Ubu-zanger David Thomas heet 'Variations On A Theme'. Inderdaad bevat de plaat variaties op thema's die we al kennen van Thomas: vogeltjes, wandelen en voeten.

Maar, zoals de Clevelandse zanger eens vertelde worden de thema's steeds in een ander kader gebruikt en hebben ze elke keer weer een nieuwe betekenis. Op die manier is 'Variations' een tamelijk verrassende plaat geworden. Lichtvoetiger dan ooit en aanmerkelijk toegankelijker dan eerdere produkten.

Vrolijk roept Thomas: 'Hey you, with the duck on your head, what's the name of this town'? Na enig geharrewar blijkt het dan 'Birdtown' te zijn. En even blij verklaart hij in 'Pedestrian Walk': I am the professor of walkology'.

Deze beide nummers, samen met 'A Day At The Botanical Gardens' blijken de sterkste troeven te zijn. Thomas wordt zeer sterk begeleid door muzikanten als Chris Cutler, Anton Flier, Paul Hammen, Lindsay Cooper (Henry Cow?) en stergitarist Richard Thompson. Speels, losjes, ontspannen, exact aansluitend op Thomas' stijl. Thompson is immers afkomstig uit de folkhoek. De ontwikkeling die met 'The Sound Of The Sand' al was ingezet is hier bijna vervolmaakt. De herrie van vroeger is verdwenen, voor een doorsneepubliek is het nu wel degelijk om aan te horen. Het is natuurlijk mogelijk dat er nog luisteraars zijn die moeite hebben met de vreemde, piepende, expressieve stem van Thomas.

In elk geval heeft hi nu een plaat van niveau afgeleverd. Van niveau en voor een publiek dat met de dag in aantal toeneemt.

Rick Wakeman uit de vergetelheid

ER IS EEN TIJD geweest dat hij als toetsennist algemeen erkend werd als de grootste goochelaar: f2Rick Wakeman. Jaren hebben we nu al niet meer van hem gehoord. Met de elpee f2 'G'OLé' probeert hij uit die vergetelheid terug te krabben.

'G'OLé' is een soundtrack, behorend bij een Engelse film over de wereldkampioenschappen voetbal 1982. Wakeman's opvattingen over (synthesizer)-muziek zijn onveranderd dezelfde gebleven: symfonisch, bombastisch, theatraal. De man van geld-verslindende projecten als 'Voyage to the centre of the earth' en 'King Arthur' houdt van de Beethoven-aanpak. Maar zijn klandizie wordt steeds minder. Eén nummer mogen we echter graag horen: 'Shadows', een transparante compositie, die Cruyff zou kunnen begeleiden in zijn onstuitbare gang naar Het Doel. Voor Wakeman-adepten (en die zijn er nog heel veel) voldoet de hele plaat zeker aan de gestelde eisen.

Hollies- reunie

VERMOEDELIJK ter gelegenheid van een jubileum is de groep The Hollies heropgericht in de meest succesvolle samenstelling: mét Allan Clarke, mét Graham Nash. In eerste instantie komt een dergelijke reünie enigszins banaal over, temeer daar er natuurlijk weer een plaat van gemaakt is die wij dienen aan te schaffen.

THE HOLLIES. Het zal veel mensen niets meer zeggen. In de 60-er jaren had deze Britse groep een enorme serie hits die alleen werd overtroffen door de Beatles: 'Busstop', 'Jennifer Eccles', 'On A Carroussel', 'Carri Anne'. Stuk voor stuk klassiekers. Ongecompliceerde popmuziek die in één aspect alle andere groepen de loef afsteekt: de vocalen, de harmonieën.

In '68 verlaat Graham Nash de groep en trekt de aandacht ondermeer naar Crosby, Stills, Nash en Young. Met Allan Clarke worden evenwel nog talloze hits gescoord. Maar als ook Clarke opstapt is het met de groep gedaan ook al wordt door talloze muzikanten getracht het fenomeen nieuw leven in te blazen.

De samenkomst van met name Clarke en Nash zou oorspronkelijk een eenmalige aangelegenheid zijn maar heeft geresulteerd in een heroprichting van The Hollies in de sterkste bezetting: Nash, Clarke, Tony Hicks en Bobby Eliott. De elpee heet 'What Goes Around' en laat een soort moderne uitvoering van Hollies-muziek horen. Nog altijd even ongecompliceerd, nog altijd briljante vocalen, nog altijd goed voor een aantal hits. Er is weinig veranderd. Deze groep veegt met actuele soortgenoten nog moeiteloos de vloer aan.

Speciale aandacht ook voor Mike Batt, Alan Tarney, Trevor Spencer en Paul Bliss die de begeleiding voor hun rekening nemen en waarvan de laatste (Paul Bliss van The Bliss Band) de meeste songs heeft geschreven. Perfecte popsongs in een perfecte uitvoering.

Voorzitter episcopaat:

Chili door haat verziekt

SANTIAGO — Chili is een hel van haat geworden, zo verklaarde de voorzitter van de Chileense bisschoppenconferentie, mgr. Jose Manuel Santos. Als er niet gauw een akkoord komt is de kans groot op een verharding van het militaire regiem of op chaos, en een ontwikkeling a la Nicaragua. Hij zei dit in een gesprek met het Chileense dagblad Mercurio. Chili is ziek van de haat, de mensen weten niet meer te luisteren, kunnen zich niet meer bezinnen en men polariseert tot in het gevaarlijke toe. Ik geloof in God, dat er nog tijd is voor de Chilenen om het drama van het gebied te onderkennen en om dit te onderkennen. Hij zei dit in een periode dat de regering en oppositie aan tafel zaten op zoek naar een oplossing.

......door militaire geweld verziekt

Na 16 maanden verblijf in Rome

Afrikaanse kardinaal-gebedsgenezer met ontslag

VATICAANSTAD — Kardinaal Emmanuel Milingo, aartsbisschop van Lusaka en primaat van Zambia heeft zijn ontslag aangeboden aan de paus, die dit ontslag heeft aanvaard en hem heeft benoemd tot speciale gedelegeerde bij de pauselijke commissie voor de Migratie en het Toerisme. Kard. Milingo werd zestien maanden geleden naar Rome geroepen in verband met zijn activiteiten op het gebied van de gebedsgenezingen.

De toeloop naar deze kardinaal was dermate groot geworden en de roem die van hem uitging als gebedsgenezer was zo groot dat Rome meende te moeten ingrijpen. Men verdacht hem zo'n beetje van voodoo oftewel bruha. De Afrikaanse kardinaal heeft zich steeds solidair opgesteld tegenover de paus. In een korte verklaring liet het Vaticaan weten, dat het ontslagverzoek van de 53-jarige populaire kardinaal was aanvaard. Hij werd ondertijd ontboden naar Rome voor geneeskundige onderzoekingen. Hij maakte geen gebruik van de mogelijkheden om met de pers in contact te komen en beantwoordde talloze telefoontjes aan het klooster waar hij verbleef niet. In Zambia echter dreigde er aanvankelijk een opstand binnen de kerk te ontstaan na de ontbieding naar Rome. Men dreigde de kerk de rug toe te keren.

De problemen van Rome met kard. Milingo begonnen in 1973, vier jaar nadat hij tot aartsbisschop was benoemd. Tijdens een bezoek aan Rome zei hij een verschijning te hebben gehad om het evangelie uit te dragen. Bij zijn terugkeer wachtten hem honderden mensen op die hem om een gunst vroegen. Uiteindelijk was er tweemaal per week gelegenheid voor zieken en mensen die zich niet goed voelden om bij hem te komen bidden. Zij kwamen hem om zijn zegen vragen. Velen zeggen dat zij inderdaad genezen zijn na zijn zegen. Er werd dan gebeden en gezongen en de liederen en gebeden waren van katholieke en Afrikaanse oorsprong. Het Vaticaan was daar niet zo gelukkig mee. Ook van de kant van het Zambiase episcopaat waren er bezwaren tegen deze activiteiten, maar Milingo legde de bezwaren naast zich neer en verwees naar het in de bijbel veel voorkomende uitdrijven van boze geesten en duivels. In feite was hier sprake van een conflict over de vraag: tot hoever kan de katholieke kerk gaan bij het overnemen van het Afrikaanse cultuur-eigenen. In Rome wil men daarin niet zo ver gaan.

Kerk en Wereld

Godsdienstvrijheid bepleit

CASTELGANDOLFO — Voor de tweede keer binnen een week heeft de paus de kwestie van de godsdienstvrijheid aan de orde gesteld in een openbare uitspraak.

Het is noodzakelijk het menselijke leven te verdedigen tegen de dreiging van een oorlog, maar ook moeten we het geestelijk leven in verdediging nemen dat bedreigd wordt door de zonde en door het gebrek aan respect voor de mensenrechten: het recht op godsdienstvrijheid en het recht op gewetensvrijheid. Eerdere uitspraken in deze geest tijdens het bezoek aan Lourdes werden later door het Sovjet persbureau Tass als anti-socialistische aanvallen omschreven en bedoeld om de ideologische confrontatie met de socialistische landen te verhevigen.

SUGGESTIES: VAN BEDEVAART TOT BEVRIJDINGSPASTORAAL

Informatiemarkt bij jubileum slaat aan

Surinaamse kerk is op zoek naar eigen vorm

(van een mede werker)

Op zondag 21 augustus heeft het katholieke bisdom Paramaribo haar zilveren feest gevierd met een plechtige kerkdienst en een tentoonstelling van de parochies en groepen. Dit vond plaats in het vormingscentrum Ons Erf. Honderden mensen van de katholieke gemeenschap en vrienden hebben geparticipeerd en de slogan van de viering was: Bribi e gi wan tamara (Geloof geeft een toekomst). Oud-bisschop Mgr. St. Kypers, die in Nederland woont, heeft felicitaties gestuurd, evenals de katholieke groep van Rotterdam en nog vele andere mensen die nog steeds verbonden zijn met de moederkerk (mamakerki) van het land van herkomst.

AANLOOP

Het vikariaat Suriname, werd in 1958, samen met dat van de Antillen, tot bisdom verklaard, en wel vallend onder het aartsbisdom Port of Spain van Trinidad. Toen in 1955 de eerste algemene Latijns-Amerikaanse bisschoppenkonferentie te Rio de Janeiro gehouden werd en er bijzonder veel aandacht aan de kerkelijke organisatie besteed was, bleek pas hoe rommelig de Caribbean kerkelijk in kaart gebracht was. Er waren al wel in 1854 en 1867 regionale synodes te Port of Spain gehouden, maar daarna versnipperde de organisatie toch weer. Port of Spain werd in 1850 al tot bisdom verklaard, evenals Roseau (Dominica). In 1956 kwamen Castries (St. Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica) St. George's (Grenada), Belice en, heel merkwaardig, ook Cayenne van Frans Guyana erbij. Martinique en Guadeloupe waren al in 1850 tot bisdom verheven.

In 1957 werd de eerste Antilliaanse bisschoppenkonferentie gehouden, alleen de Engelssprekende gebieden. De Hollandse gebieden vielen er eigenlijk buiten. Zodoende moest er toch snel een aansluiting gemaakt worden en dat was dan in 1958.

Het bisdom Paramaribo met een 80.000 katholieken is beslist niet het grootste, maar ook niet het kleinste bisdom. In 1980 had Port of Spain een 360.000 katholieken. Hamilton had er een 9.000.

Ongeveer een 20% van de Surinaamse bevolking is katholiek. Ongeveer een even groot aantal is Hindu, Moslim, anderchristelijk dan de r.k., en bosnegerreligie of andersins. Vandaar dat de religieuze groeperingen zich in evenwicht houden en de rivaliteit en concurrentie van voorheen, redelijk tolerant zijn en gezamenlijke zaken aanpakken.

VERANDERINGEN

In 1958 werd er in Suriname aan het Welvaartsfonds, het Tienjarenplan en andere ontwikkelingsaktiviteiten gewerkt. In 1954 was het Koninkrijk nieuwe stijl met het beroemde Statuut tot stand gekomen, terwijl er elders in de wereld naarstig naar onafhankelijkheid gezocht werd. In 1957 kwam voor het eerst een dichtbundel in het Sranan, Trotji van Trefossa, uit een manifestatie van kulturele en politieke bewustwording vanuit de studentengroep rond Eddy Bruma en zijn Wie Eegie Sanie (=Onze eigen zaken).

De zelfstandigwording van de katholieke kerk van Suriname lag dus wel goed. Maar het was toch meer een kerkrechtelijke daad. Er was slechts één Surinaamse priester. Twee Surinaamse priesters waren in Brazilië werkzaam. Financieel moest nog erg veel geld uit het moederland komen en liturgie en vorming droegen alle kenmerken van de Hollandse, Europese kerken.

Momenteel is er een Surinaamse bisschop, een viertal Surinaamse priesters en 3 seminaristen. Hoewel dit ook wel gewenst is, is het toch ook van belang te vermelden dat er in de parochies een aantal pastorale werkers/sters werkzaam zijn. Voor de geloofsgemeenschappen in het bosland zijn een groot aantal pastorale leiders en leidsters getraind en aangesteld. Daarmee is het bisdom duidelijk bezig met verbreding van het kader en de deklerikalisering van de kerk. In vergelijking met 1958 is het priestertal zeker gehalveerd en voor wat de religieuze zusters en fraters betreft, zijn er nog drastischere getallen.

SECULARISATIE

Een aantal kerkelijke aktiviteiten zijn duidelijk ontzuild in de 25 jaar. De kerk had haar politieke groep, haar vakcentrale, ook al was dat niet helemaal volgens de statuten maar meer naar de maatschappelijke waardering. De progressieve Surinaamse Volspartij van pater J. Weidmann en de Progressieve Werknemers Organisatie zijn verzelfstandigd en losgekoppeld. Het katholiek ziekenhuis, gemeenschapscentra, sociale instellingen zijn stichtingen geworden met een zelfstandig beleid. De secularisatie is in de afgelopen 25 jaar sterk toegenomen

Van de andere kant zijn er duidelijk andere kerkelijke activiteiten op gang gekomen. Zo is het gemeenschapsontwikkelingswerk in het bosland beter opgezet en gaat ook van betere uitgangspunten uit. Zo is het idee van liefdadigheid omgezet in een stimulans tot self-reliance, zelfbewustzijn en grote waardering voor de kulturele verworvenheden.

Een grotere aandacht voor de maatschappelijke en politieke problemen van het land rond de onafhankelijkheid van 1975, de staatsgreep op 25 februari 1980 en de diverse coups en contracoups met alle ellende vandien, bracht het Comité Christelijke Kerken, waarvan het bisdom een belangrijk lid is, ertoe memoranda, pastorale brieven en verklaringen uit te geven. Daarin komt de grote zorg voor het nationaal, algemeen belang naar voren in plaats van de vroeger neiging tot particularismen en revaliteit. Zo was de katholiek kerk met haar groot netwerk van sociale, culturele en religieuze organisaties op een gegeven moment ongeveer een staat in de staat en vreesde de tegenpartij voor een verroomsing van de voorheen altijd als protestants geziene kolonie.

Het bisdom is ook enigszins gedecentraliseerd. Door grotere aandacht voor het pastoraal werk in de districten en het bosland, is de overheersende positie van de stadskerk wat afgezwakt. En dat ligt geheel in de lijn van

...nation-building...

de regionalisering zoals dat de laatste 10 jaren ook door de overheid wordt nagestreefd.

In 1958 was het kerkelijk werk nog verdeeld naar Javanen-, Chinezen- en Hindostanenmissie, alnaargelang de bevolkingsgroep. Priesters leerden de diverse talen en er kwamen priesters uit China, India en een uit Java. Dit verdeelsysteem is door de idee van nationbuilding achterhaald. In die zin draagt de katholieke gemeente bewust bij aan de eenwording van het volk. Bij de Evangelische Broerder Gemeente is het kerkelijk werk nog altijd naar de bevolkingsgroep verdeeld, maar daar wordt ook intern zwaar over gediscussieerd.

DISKUSSIE

De bisschop A. Zichem, heeft op 3 juli een pastorale brief aan de gemeenteleden geschreven over de aanstaande viering op 21 augustus. Hij deed dat bij gelegenheid van de viering van 120 jaar emancipatie. De brief geeft aan dat er nog veel werk verzet moet worden om de ware vrijheid vorm te geven en te kunnen beleven. De brief roept alle gelovigen op mee te denken, mee te praten en mee te handelen in het belang van kerk en wereld.

Aan de viering op 21 augustus is dan ook een brede diskussie over het heden en de toekomst van de kerk in de parochies en groepen voorafgegaan. En de rapporten brengen enkele interessante zaken naar voren. De parochies zijn allen uit op verbreding van het kader om steeds meer mensen aktief te betrekken bij het kerkelijk werk. Daarom is er een vraag naar training, begeleiding en vorming. Daarbij staat ook het belang van bijbelstudie en verdieping van het geloof op de voorgrond.

Bijna alle parochies snijden de kwestie van de jeugdzorg, de jeugdpastoraal aan. Meer dan de helft van de bevolking valt onder de kategorie jeugdigen en de kerken hebben eigenlijk te weinig zorg voor de begeleiding en levensoriëntatie van de jongeren.

De parochies zijn ook bezorgd voor de demokratisering binnen eigen gelederen, maar ook naar de leiding van het bisdom toe. Vandaar de roep om betere communicatie van boven naar beneden en van beneden naar boven. Enerzijds is er dus een grote behoefte aan kwaliteitsverbetering, anderzijds willen de parochies wat duidelijker en effectievere organisatiestructuren.

Voor de toekomst zijn nog allerlei verse suggesties gedaan. Van de vraag om meer bedevaarten en processies, tot structurele aanpak van de armoede en jongeren, pak van de armoede en jongeren, raal die het bevrijdingsproces begeleidt. Van het behoud van de verering van de Antonius tot grotere aandacht voor de gemeenschapsontwikkeling. Van de opvang van jeugdigen in crisis, tot solidariteit met de armsten. Deze grote variëteit weerspiegelt de religieuze voorkeuren van de gemeenteleden, de beleidssuggesties zullen nog stevig doorgesproken moeten worden.

VIERING

Om deze discussie aan te wakkeren is er bij de viering op 21 augustus een tentoonstelling gehouden waarbij iedere parochie of groep zich kon presenteren om met de bezoekers aan de praat te komen. Op korte termijn is er veel creativiteit en vindingrijkheid aan de dag gelegd en de honderden bezoekers hebben een grootste viering meegemaakt. Opvallend was het groot aantal jongeren die op de viering aanwezig was.

Tijdens de kerdienst stelde de bisschop dat er al veel werk verzet wordt, maar dat de kerk er nog lang niet is. Het vernieuwingsproces, de verandering en de verbetering van de maatschappij gaan heel langzaam en vaak is niet duidelijk wat goed en kwaad is. Maar de kracht van het geloof geeft vertrouwen in de toekomst.

In een interview met Mgr. A Zichem in De Ware Tijd van 20-8-83, komt naar voren dat de bisschop veel waarde hecht aan het besef van eigen identiteit en zelfbewustzijn. Allerlei taken kunnen niet afgeschoven worden en andere standpunten doen het niet meer. Het Surinaamse volk, de kerk, zal haar eigen vorm moeten vinden,, niet op instructie van anderen, maar door eigen inspanning".

De kerk kan veel dichter bij de samenleving staan, daarmee moet de kerk bezig zijn. De evaluatie toont aan dat de kerk er nog lang niet is. Daarom is de viering van het zilveren jubileum een oproep om in harmonie, mee te denken, te praten over de toekomst van kerk en samenleving.

In hetzelfde weekend had de afdeling Volksmobilisatie een lang seminar over de funktionering van de volkskomité's, de regionale-en districtsraden. De Evangelische Broerder Gemeente had de laatste dagen van augustus en begin september haar synode. De Anglikaanse kerk haar provinciaal eeuwfeest. Alom dus viering, beraad, overleg en ontmoetingen. Maar het is ook de tijd van de schoolvakanties tot 1 oktober. Bribi e gi wan tamara.

Boliviaanse bisschoppen:

Democratie in gevaar bij gebrek aan beleid

LA PAZ — De democratie loopt ernstig gevaar bij gebrek aan politieke leiding, politiek sectarisme en het voortduren van de grote economische crisis. Zo meent het Boliviaanse episcopaat, dat waarschuwt voor de sociopolitieke gevolgen als de huidige crisis voort blijft duren.

Het was niet voor de eerste keer dat de katholieke kerk van Bolivia zich uitspraak over de politieke kwesties. In het verleden tijdens de moeilijke jaren van het militaire bewind gebeurde dit meermalen. Onder het huidige burger-bewind was het de eerste openbare kritische uitspraak van het episcopaat. In de verklaring verwijst het episcopaat naar de steeds toenemende zorg bij de burgers over de problemen welke zich in de rechtsstaat voordoen.

De bisschoppen zeggen dat zij het overdreven individualisme of het vooropzetten van de groepsbelangen betreuren. Omdat deze de daadkracht van de politieke krachten aan tasten. De bisschoppen doelden daarbij klaarblijkelijk op de politieke crisis in het land welke in de tweede helft van augustus werd opgelost. Wanneer de politieke partijen zich in zichzelf vastbijten ontstaat er een onstabiele situatie, waarbij het gevaar ontstaat dat de crisis op economisch gebied blijft voortduren omdat hij niet aangepakt wordt. Maar zeggen de bisschoppen, ook de overvloed aan stakingen is niet gerechtvaardigd waarbij zij wijzen op acties zoals het blokkeren van toevoerwegen enz, wanneer men zich niet houdt aan de ethiek en de wettelijke regelingen. Daarmee wordt de economie slechts kwaad aangedaan evenals het welzijn van de bevolking en de openbare rust en vrede. Van de andere kant moet er begrip zijn voor hen die de gevolgen van de economische crisis het hardste aan den lijve ondervinden. Begrip moet er ook zijn voor de salarissen van de arbeiders. Tevens roepen de bisschoppen op tot solidariteit met de duizenden slachtoffers in Bolivia van overstromingen en waternood, droogte.

Paus: vredescultuur moet bevorderd worden

VATICAANSTAD — Paus Johannes Paulus II heeft de wetenschappers die zich bezig houden met de gevolgen van de nucleaire oorlog opgeroepen om al hun krachten in te spannen bij het zoeken naar het bevorderen van een vredescultuur. De paus wees op het grote belang van hun werk en noemde dit thema een van de meest urgente problemen waarmee de mensheid wordt geconfronteerd.

MENSEN

God houdt van
delegeren
mensen doen graag
alles zelf
wij scheppen op als we
wat presteren
en treuren als iets
niet lukt
en loopt de zaak
hopeloos in het slop
dan bellen we
God weer haastig op

Aartsbisschop van Panama:

Huis militante katholieken in Nicaragua is beklad

PANAMASTAD — Het komt in Nicaragua voor dat men de woningen van militante katholieken, die zich onafhankelijk opstellen tegenover het Sandinistische bewind, tekent met een rood kruis. Zo heeft de aartsbisschop van Panamastad, mgr. Marcos McGrath, verklaard.

Wij weten dat de regering van Nicaragua een Marxistische lijn volgt en dat er zich problemen voordoen met die sectoren van de kerk welke hun onafhankelijkheid willen handhaven om zo te kunnen prijzen wat zij juist achten en om kritiek te leveren als zij dat nodig achten. Maar de situatie verhardt zich steeds meer ten aanzien van de katholieken die actief zijn in hun parochies, die steun verlenen aan hun bisschoppen. Er doen zich gevallen voor, aldus de Panamese aartsbisschop die bekendheid kreeg door zijn positieve opstelling tijdens en na het tweede Vaticaanse concilie, dat de Sandinistische verdedigingscomite's de huizen met een rood kruis bekladeren en van hen die actieve leden van de parochie zijn zodat zij beter gecontroleerd kunnen worden op hun praktijken als zodanig.

Wat zijn eigen land betreft zei de aartsbisschop dat de Panamezen gelovig zijn, hun christelijke waarde kennen maar ook hun sociale waarden en de vrijheid en dat zij geen communisme willen. Onlangs werd er vernomen dat er in Panama communistische propaganda werd verspreid door Cubaanse, Nicaraguaanse diplomaten. Het communisme is geen oplossing, aldus mgr McGrath. Maar het is wel een oplossing toeschijnen aan hen die behoeftig zijn. Daarom is het absoluut noodzakelijk zich meer bewust te zijn van de bestaande sociale en economische behoefte.

Preek tot Peru-top:

Terreur niet alleen met geweld bestrijden

LIMA — De regering moet het terrorisme niet alleen met krachtige hand bestrijden, maar ook door met kracht te werken aan het creëren van een menselijker en rechtvaardiger gemeenschap. Zo hield de priester Jose Lobaton zijn gehoor voor in de kathedraal bij gelegenheid van de herdenking van de 162e verjaardag van de onafhankelijkheid van Peru. Onder zijn gehoor bevonden zich president Fernando Belaunde Terry, de leden van diens kabinet, de chefs van de strijdkrachten en de rechterlijke macht. Zonder de namen van de guerrillagroep Sendero Luminoso te noemen verwees de predikant daar wel heen toen hij zei: wanneer een ideologie naar het geweld grijpt moet men hem niet met zijn eigen zwakheid bestrijden. De terreur moet men niet alleen met de gewapende hand bestrijden, maar ook door het werken van een nieuwe rechtvaardige gemeenschap. Daarvoor moeten we ons leven inzetten.

Na veroveren parlementszetel

Mulroney gaat oppositie aanvoeren tegen Trudeau

TRUDEAU
grote tegenspeler...

NEW GLASGOW — Brian Mulroney, de nieuwe leider van de conservatieven in Canada, is doorgestoten tot het parlement door bij een tussentijdse verkiezing in het conservatieve bolwerk New Glasgow in Nova Scotia een zetel in het parlement te veroveren.

Mulroney, 44, van origine advocaat en geslaagd zakenman, laatstelijk als president-directeur van de mijnbouwonderneming Iron Ore Company, verdrong in juni Joe Clark als leider van de conservatieven, maar had een zetel in het parlement nodig om daar de oppositie te kunnen leiden. Partijgenoot Elmer Mackay maakte daarvoor plaats door uit het parlement te treden. Mulroney maakt naar verluidt een goede kans om volgende verkiezingen te winnen van de regerende liberalen van premier Pierre Trudeau.

Hij heeft wel geen enkele bestuurservaring, maar omdat hij Engels zowel als Frans vloeiend spreekt en geboren en getogen is in Quebec zou hij de enige kandidaat zijn die de machtsbasis van Trudeau in Quebec zou kunnen aantasten. De regering van Trudeau is ernstig verdeeld als gevolg van de economische crisis gepaard met een werkloosheid die nog nooit zo groot is geweest in Canada. Trudeau, die op het ogenblik een officieel bezoek aan Griekenland brengt, heeft verklaard, dat hij niet meer zal meedoen aan nieuwe verkiezingen, maar heeft nog steeds geen enkele vaste datum genoemd voor zijn terugtreden.

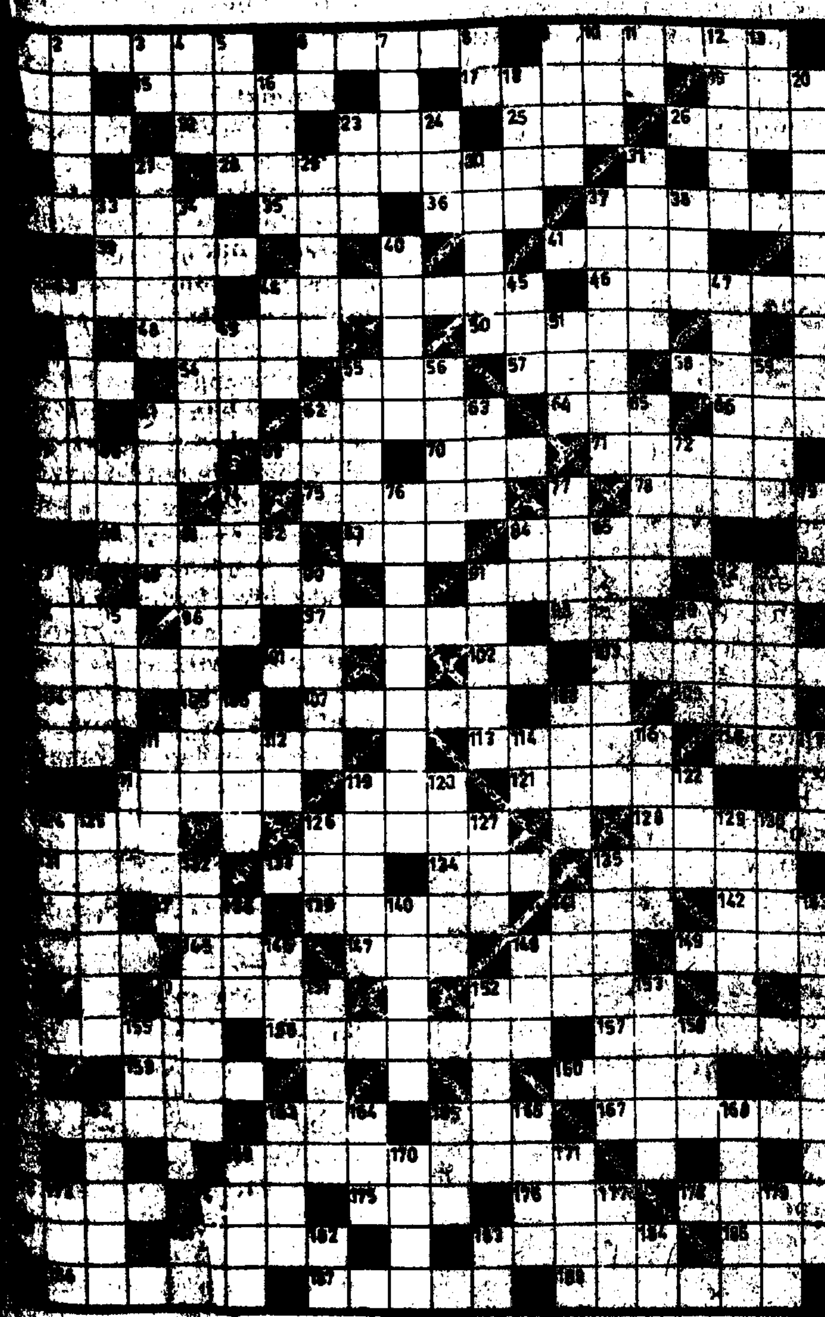
Door in juni na een in 1976 mislukte poging van Mulroney om leider van de conservatieven te worden als eerste 'Quebecois' en eerste Frans-sprekende leider van de partij in 116 jaar toch Mulroney naar voren te schuiven in plaats van Clark te kiezen, hopen de conservatieven de liberalen stemmen afhandig te maken in Quebec. De zes miljoen inwoners tellende provincie heeft 75 zetels in het Lagerhuis waarvan de helft in handen is van Trudeau. Dit terwijl de conservatieven er vanuit Quebec maar één hebben. Bij de eerste gooi naar het conservatieve leiderschap in 1976 keek Mulroney niet op een paar centen. Dit stuitte getrouwe partijleden zo tegen de borst dat zij de voorkeur gaven aan de 'buitenstaander' Joe Clark. Deze onderbrak de heerschappij van Trudeau als premier gedurende negen maanden in 1979. Mulroney aanvaardde na zijn nederlaag een functie als president-directeur van Iron Ore Company.

Hij staat bekend om zi n verzet tegen overheids-inmenging, tegen bureaucratie en om zijn warme steun voor kleine en middelgrote bedrijven. Vergunning voor immigratie mag pas worden gegeven als er uitzicht op een baan is. Hij heeft geen bezwaren tegen het beproeven van Amerikaanse Kruisraketten op Canadees grondgebied.

Amigoe Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. school; 6. afstandsmaat; 9. uitdingstuk; 14. voorzetsel; ... bereide dierenhuid; 17. ...dsein; 19. kloosterlinge; ... vrouwelijk dier; 22. ...rdje; 23. snijwerktuig; 25. de haver; 26. landbouwwerktuig; 28. depot; 32. ...t; 35. deel van het gelaat; ... woonschip; 37. kleurling; ... stookinrichting; 41. duide vijandschap; 42. lede...; 44. zangvogel; 46. afwe...heid; 48. bevrachten; 50. ...; 52. rekening; 54. niet ...is; 55. jongensnaam; 57. ...ziekenoot; 58. soort van ...n; 60. droog; 61. gravure; ... zuidvrucht; 64. tennis...; 66. plechtige gelofte; ... terug; 69. met; 70. broe...; 71. naam; 73. reukwater; ... land in Azië; 78. ganze...t; 80. kwekeling; 83. ...kboom; 84. kerking; 86. ...md; 89. toelage; 91. tap; ... vernak; 94. dierlijk...; ... ...lijke; 97. manne...; ... spil; 102. voegwoord; ... speels; 104. ontkenning; ... achter; 107. kwekeling; ... muzieknoot; 109. dop; ... jonge stier; 111. pook; ... symbool van Indianen; ... keurig; 118. meerstemmige compositie; 119. de men...; 121. gezellige; 123. ...n; 126. godin van de ...bouw; 128. betaalplaats; ... akker; 133. afgelegen; ... verlaagde toon; 135. pro...ie in Japan; 136. gravin ...Holland; 137. plaats in Z...; 139. strijdmacht; 141. ...ier in Tanganyika; 142. ...jesnaam; 144. bleek; 145. ...huis; 147. meisjesnaam; ...vod; 149. plaats in Italië; ... halfgod; 152. roede; 154. ...dijk land; 156. wild dier; ...toeslag; 159. gelijk; 160. ...; 161. iedereen; 163. pro...l; 165. Noorse godheid; ... tandrad; 169. behoe...g; 172. riviermonding; ...samentrekking van te en ...; 175. zandheuvel; 176. ...; 178. honingdrank; 180. ...nning; 181. barak; 183. anti; 185. mannetjesbij; 186. opdrinken; 187. kapgebint; 188. schriftelijke verklaring.

VERTIKAAL: 1. omslag; 2. negatief geladen ion; 3. lengtemaat; 4. dwaas; 5. lusthof; 6. titel; 7. pek; 8. dwarsmaat; 9. inwendig orgaan; 10. deel van een wet; 11. maandstand; 12. hemelgeest; 13. plomp; 14. onzeker; 16. nobel; 18. afkeuring; 20. Europees land; 23. klap; 24. groente; 27. voorval; 29. meubelstuk; 30. dierentuin; 31. spaans riet; 33. plakmiddel; 34. voertuig; 37. zeuren; 38. lidwoord; 40. verschil; 43. toegang; 44. paardje; 45. gravure; 47. tektuig; 49. tafel; 51. het morgenrood; 53. plaats; 55. roofvogel; 56. kortom; 59. watervogel; 61. plaats in Saoedi-Arabië; 62. steen; 63. baan; 65. vreemde munt; 68. slaapje; 72. mee; 73. familielid; 74. dapper krijgsman; 76. afstandsmaat; 77. vogel; 79. boom; 81. drinkbak; ...; 85. plaats in Turkije; 86. metaal; 90. rivier in Overijssel; 91. gil; 92. opgeven; 93. meisjesnaam; 95. plaats in Gelderland; 99. politieke partij; 106. emmer; 108. deel van de boom; 110. roofdier; 111. cowboybijeenkomst; 112. voegwoord (Fr.); 114. voorzetsel; 115. bedevaartplaats; 117. baan; 118. moeder; 119. aanleggen; 120. cijfer; 122. groot gebouw in Amsterdam; 124. mee; 125. bruin gesteente; 126. klein vertrek; 127. Sociaal Economische Raad; 129. electriciteit; 130. bijeen; 132. etsen; 135. asfalt; 136. aannemen; 138. Engelse titel; 140. snelle loop; 141. mand; 143. holtedier; 146. ongebonden; 148. gibbon; 150. hefboom; 151. damp; 152. spook; 153. plaats in Turkije; 155. rivier in Engeland; 158. rivier in Utrecht; 162. vertrek; 163. eetgerei; 164. klein; 165. paling; 166. Ierland; 168. al; 169. edelgas; 170. lekkernij; 171. echtgenoot; 173. eikeschors; 174. gesloten; 177. bevel; 179. aanw. v.nw.; 181. maandstand; 182. vaartuig; 183. geheel de Uwe; 184. deel uit de bijbel.

Eensgezindheid over ernst situatie, niet over oplossing

CARACAS — Aan de conferentie van Latijnsamerikaanse schuldenaars in Caracas zijn door de CIES drie alternatieven voorgelegd om uit de financiele problemen te komen. Maar deskundigen twijfelen er ernstig aan of men wel zal beslissen een der alternatieven over te nemen. Want behalve de overtuiging dat men als er geen oplossing komt voor de enorme schuldenlast slechts chaos of minstens achteruitgang kan verwachten, lopen de meningen vaak uiteen. Daar komt nog bij dat de landen met de grootste schulden eigenlijk niet het achterste van hun tong willen laten zien om hun onderhandelingspositie tegenover de industrielanden niet te verzwakken. Deze onderlinge verhouding betekent ook dat uit deze conferentie echt niet een club voortkomt van slechte betalers, waarvoor de Verenigde Staten wat bevreesd waren. De VS, aanwezig als lid van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) hebben trouwens gewaarschuwd dat men van de koude kermis thuis zal komen als men probeert door samenwerking druk uit te oefenen om zo verzachting van standpunt bij de schuldeisers af te dwingen.

De Latijnsamerikaanse socio-economische raad (Cies) welke evenals de OAS aan de vergadering een rapport heeft voorgelegd, heeft ook drie voorstellen gedaan om uit de schulden-put te komen. Deze komen op het volgende neer: de rijke landen vormen een garantie-fonds binnen het Internationale Monetaire Fonds (IMF) door middel van crediet-brieven, waarbij uit dit fonds geput kan worden bij noodsituaties. Het IMF stelt verder een plan op voor herstructurering van de aflossing over een termijn van niet minder dan tien jaar, inclusief een periode om op adem te komen. De nieuwe rentetarieven moeten gelijk zijn aan die gangbaar zijn in het betrokken land. In het andere geval moet er een internationaal fonds worden gevormd, met mogelijke deelname door het IMF, dat zijn kredieten koopt van de particuliere banken. Men betaalt de banken in bonussen over een termijn van niet minder dan vijftien jaar, met vijf jaar «gratie». De derde mogelijkheid is dat de Centrale banken van de schuldenaars bewijzen gaan uitgeven tot de omvang van hun schuld, waarbij aan de schuldeiser het recht wordt toegekend, overeenkomstig de omvang van zijn krediet, op een percentage van de jaarlijkse bruto deviezenopbrengst.

De ruim dertig landen die bijeen zijn in de Venezolaanse hoofdstad zijn samen goed voor een buitenlandse schuld van 300 miljard dollar. Daarvan erkennen zij dat dit een enorm probleem betekent. Cies-secretaris Diogo de Figueiredo zei in dit verband dat als er niet spoedig voorwaarden worden geschapen voor een herstel van de Latijnsamerikaanse economie het resultaat niet zal zijn dat deze regio de financiele verplichtingen dood stopt, of in chaos terecht komt. En dat is iets wat iedereen wil voorkomen. De enige oplossing is volgens hem een economisch herstel. Zijn collega bij het Latijnsamerikaans economisch systeem (SELA), Carlos Alzamora van Peru, zei op zijn beurt dat het schuldenprobleem een onhoudbare toestand veroorzaakt. Dit vergt nieuwe formules om de situatie onder ogen te zien; de omvang van het probleem, zo erkende hij, gaat de capaciteiten van de landen, de banken en de financiele organen te boven. Daarom is een gezamenlijke oplossing, welke allen aangaat, geboden. En dat is nu juist iets wat niet uit deze conferentie lijkt te komen, aldus waarnemers. De landen met de grootste schulden zoals Brazilie, Mexico en Argentinie bezien elkaar met argus-ogen.

Alzamora wees op verschillende aspecten van het probleem: een daarvan is de hoogte van de rente. De situatie is zo dat dat men de landen die een herschikking van de afbetaling krijgen soms drie procent meer laat betalen dan de marktrente. Elk procentje dat er voor Latijns Amerika bijkomt betekent vier miljard dollar per jaar. Bij drie procenten extra betekent dit dat de regio twaalf miljard dollar meer betaalt dan men eigenlijk verplicht zou zijn als het gewone tarief was aangehouden. Het is een ding schuld te betalen, het is een andere zaak als het gaat om woekerrente te betalen, zo meent hij.

Een omstandigheid waarop de meeste schuldenaars elkaar ook kunnen vinden is de houding tegenover het IMF. Landen als Bolivia en Ecuador vinden dat er doekjes om en vinden dat er vastberaden weerstand moet worden geboden aan wat zij beschouwen als de buitensporige druk van het IMF en de buitenlandse banken om orde op financiele zaken te stellen. Vooral zet men zijn stekels op tegen de strenge economische voorwaarden waarvoor het IMF een zekere beruchtheid heeft gekregen in kringen van de schuldenaars. Daar stellen de VS dan tegenover dat de Latijnsamerikaanse landen zelf moeten zorgen dat er verbetering komt in hun economische situatie, willen ze kunnen rekenen op voortzetting van de kredietverlening. Geeft men niet de versekering dat de noodzakelijke economische maatregelen worden getroffen, dan komen er ook geen kredieten. Zo eenvoudig ligt dit volgens de VS.

Of het op deze manier zin heeft te blijven praten ? Deze vraag wordt positief beantwoord door De Figueiredo. Alleen het feit dat men samen is, bli kt voor hem al een vooruitgang te zijn. Hij vindt een open en eerlijke gedachtenwisseling van groot belang en verhelderend. Het proces moet op gang gebracht worden om nieuwe ideeen te ontwikkelen en nieuwe mogelijkheden te scheppen om zo het probleem aan te kunnen pakken. En deze conferentie is volgens hem de eerste stap in die richting. We zijn nu eindelijk uit de fase van de steriele confrontatie met elkaar, zo vindt hij.

Belangrijke vondst in Davidstad

JERUZALEM — Bij de jongste opgravingen in de "Stad van David", ten zuidoosten van de ommuurde oude stad van Jeruzalem, zijn sporen gevonden die teruggaan tot de eerste kern van deze stad van 3.000 jaar geleden. Dit heeft prof. Ygal Shilo bekendgemaakt, die de opgravingen sinds 1977 leidt.

Naar aanleiding van kritiek van zeer orthodox-joodse zijde dat er op de plaats van het onderzoek uit de Middeleeuwen stammende graven liggen, die zonder worden ontwijd, verzekerde Shilo dat men niets had aangetroffen dat op de juistheid van die stelling zou wijzen. Desalniettemin hebben ultra-orthodoxe kringen opgeroepen, een nieuwe manifestatie tegen de opgravingen te houden.

Volgens prof. Shilo zijn bij de jongste graafwerkzaamheden verscheidene vruchtbaarheidsbeelden gevonden uit de tijd van de tweede tempel van Jeruzalem die in 70 na Christus werd verwoest. Dit deze vondst zou blijken dat in die tijd de Kanaanitische godsdienst nog een belangrijke rol speelde.

MIDDEN-AMERIKA is voornamelijk een belangrijk facet van de Amerikaanse politiek geworden, omdat Washington volhoudt dat in het roerige gebied vitale belangen van de Verenigde Staten op het spel staan. Maar ter plaatse vraagt men zich af in welke mate Midden-Amerika — zeven achtergebleven en zwakke landen met in toaal 20 miljoen mensen — van vitaal belang voor de VS is.

Vraag blijft bestaan:

Midden Amerika echt belangrijk voor VS?

In Amerikaanse officiële kringen zegt men dat Midden-Amerika economisch van betekenis voor Washington is. Niettemin worden de directe investeringen van Amerika in de zeven landen geschat op nog niet 1 procent van het hele pakket Amerikaanse buitenlandse beleggingen.

De export van de Verenigde Staten naar Midden-Amerika komt neer op ongeveer 1 procent van de hele Amerikaanse verkoop in het buitenland en de import uit Midden-Amerika is nog minder indrukwekkend. Denigrerend aangeduid als 'bananenrepublieken', moeten Guatemala, El Salvador, Honduras, Nicaragua, Panama, Costa Rica en Belize het nog steeds overwegend hebben van de export van bananen en koffie naar de Verenigde Staten en andere geïndustrialiseerde landen. Zestig procent van de bananen die in de VS worden geconsumeerd, komt uit Midden-Amerika en elke vierde kop koffie die men er drinkt ook, maar een Europese econoom in Nicaragua vermoedt dat de meeste mensen deze factoren toch niet als van vitaal belang voor de Amerikaanse economie zouden willen beschouwen.

Op schulden-conferentie in Caracas

NICARAGUA

Het enige Middenamerikaanse land dat met de Verenigde Staten overhoop ligt, is Nicaragua. Maar Nicaragua zou op eigen kracht, zelfs niet als het dat wilde, de VS militair de handschoen kunnen toewerpen. De sterkte van zijn bevolking van 2.700.000 mensen is ruw geschat gelijk aan de gecombineerde mankracht van het actieve militaire personeel in de Verenigde Staten, de National Guard of kustbewaking inbegrepen. „Het idee dat ons land de Verenigde Staten, een kernmogendheid, zou bedreigen, is te absurd om erover te praten", zei de Nicaraguaanse minister van buitenlandse zaken, Tomas Borge, onlangs.

Aan de andere kant vindt Washington het belang van Nicaragua liggen in wat het noemt zijn rol als exporteur van marxistische revolutie en basis voor Cubaanse en Russische inmenging in Midden-Amerika.

Nog een overweging die Amerika opgeeft wanneer het zegt dat Midden-Amerika van vitaal belang is voor de VS, is dat het gebied kusten heeft aan zowel de Caribische als de Stille Oceaan, met het Panama-kanaal als verbinding tussen de twee. Als president Reagan een bedreiging van de Amerikaanse nationale veiligheid ziet, zegt hij: „Als (links) guerrillageweld slaagt, wordt El Salvador gevoegd bij Cuba en Nicaragua als basis van waar uit nieuw geweld wordt doorgegeven aan Guatemala, Honduras, zelfs Costa Rica. Het doden zal toenemen en daarmee de bedreiging voor Panama, het kanaal en uiteindelijk Mexico".

Critici van Reagans regering in Latijns-Amerika zeggen echter dat de Verenigde Staten geen overtuigend bewijs van gevaar voor de Amerikaanse veiligheid hebben geleverd.

NAVO

Het Panama-kanaal, bij voorbeeld, wordt beveiligd door 9000 Amerikaanse militairen, die in de Kanaalzone zijn gelegerd, gesteund worden door gevechtsvliegtuigen en helicopters en die snel kunnen worden versterkt. „Zich voorstellen dat linkse guerrilleros zouden proberen zich van het kanaal meester te maken en de strijd aanbinden tegen het Amerikaanse 'Southern Command', vraagt meer fantasie dan opgebracht kan worden", verklaarde een militair attaché uit het Westen. „ Hetzelfde geldt voor een Cubaanse of Russische invasie van Panama".

Naar Amerikaanse verklaringen is het doel op lange termijn van de Sovjet-Unie de handen en voeten van het Amerikaanse leger te binden ten zuiden van de grenzen van de Verenigde Staten en zo het vermogen van Washington te niet te doen om de NAVO in West-Europa te versterken wanneer de nood aan de man zou komen. Tot zover de Haagsche Courant.

Medische kosten...

(Vervolg van pagina 1)

dat er minder royaal naar het ziekenhuis wordt verwezen. Het ziekenhuis, en alle kosten die daaraan verbonden zi n is de grootste hap uit de fondsen en reserves van de SVB. Je zou bv het honorarium voor opname kunnen verminderen om te vermijden dat dit een stimulans is om patienten te doen opnemen. Vermeden moet worden dat specialistenwachtkamers zo vol raken dat ze een deel van het werk afschuiven op hun assistenten in dat dure ziekenhuis".

Dr. van Zalingen denkt niet dat dergelijke maatregelen voor arts-medewerkers een reden zullen zijn om hun medewerking aan de SVB op te zeggen. "Er zijn huisartsen die een volle SVB praktijk hebben en die twee ton per jaar verdienen. Dat komt neer op ruim 16.000 gulden in de maand. Er zijn specialisten die bij de SVB meer dan een ton per jaar declareren. Dat komt neer op ruim 8000 gulden in de maand. Ik zeg niet dat deze mensen minder zouden moeten verdienen, maar er moet een redelijke en verantwoorde gang van zaken zijn zodat de hele gemeenschap erbij gebaat is".

POLIKLINIEK

"De SVB betaalt per jaar ongeveer 3 miljoen gulden aan de polikliniek. Ook hierop zou stevig bezuinigd kunnen worden als huisartsen zich aan hun afspraken hielden. Een van die afspraken met de SVB is dat dienstregelingen goed geregeld moeten zijn. Nu gebeurt dat misschien wel op papier, maar in de praktijk klopt daar niet alles van. Een arts medewerker van de SVB die ook patienten ziet van het eilandgebied (p.p. patienten), laat soms een p.p. arts waarnemen. Maar die waarnemer mag misschien van het eilandgebied alleen p.p. patienten behandelen. De SVB patient die urgent een dokter nodig heeft staat dan in de kou. En de mens in nood gaat nu eenmaal naar de poli. De polikliniek brengt voor zo'n bezoek minstens 50 gulden in rekening, en dat wil over het gehele jaar best oplopen tot een fors bedrag. Het komt erop neer dat tachtig procent van dat bedrag aan gewone huisartsengeneeskunde wordt besteed. Daar is in feite al voor betaald. De SVB betaalt immers voor alle patienten een vast bedrag per jaar aan de huisarts. Ook aan de huisarts die zijn dienstregeling niet in orde had. Trouwens de

JAN WILLEM VAN ZALINGEN
...reserve-potten op...

gezondheidszorg zal veel efficiënter zijn als er goede afspraken worden gemaakt tussen de SVB en de GGD die de belangen behartigt van de pp-patienten".

KRACHTIGER HOUDEN

"Verder is het van belang", vervolgt dr. van Zalingen, "dat er beter overleg wordt gepleegd tussen de SVB en alle arts medewerkers. Duidelijke afspraken moeten eventueel door een krachtiger houding van de SVB worden nageleefd. De SVB moet indien nodig sanktionerend optreden door bv een medewerker uit te schrijven. Het is wel eens gebeurd dat een medewerker is uitgeschreven, maar via de minister is hij er weer ingekomen. Zo werd het belang van patienten in de waagschaal gesteld voor het inkomen van een enkeling. Een krachtiger houding van de SVB vereist echter wel een goed funktionerend team van centrolerend geneesheren. Op dit moment is het misschien wat problematisch dat er jonge controlerende artsen zijn die het papiamento nog niet kennen. Dat is ook voor hen een moeilijk punt.

Een krachtiger houding vereist ook dat er echt maatregelen worden genomen waar dat nodig is. In de tijd dat ik hier heb gewerkt zijn er talloze adviezen gegaan naar de direktie, maar door de complexheid van de materie en .....ja...het schijnt moeilijk te zijn voor niet medici om maatregelen te nemen die op medici van invloed kunnen zijn. Misschien denkt men: morgen ben ik hun patient. Door de jaren heen heb ik geproefd dat beslissingen op een aantal punten hierop stokt.

Daar zijn wel voorbeelden van. Zoals bekend bestaat er in de medische wereld nogal wat ontevredenheid over bepaalde tarieven. Mede naar aanleiding van die onvrede heeft de toenmalige minister van Sociale Zaken Eisden, in samenwerking met de ministeries van Ekonomische Zaken en Gezondheidszorg een landelijke commissie ingesteld die advies moest uitbrengen over tarieven voor SVB- en partikuliere patienten (die commissie heeft inmiddels al advies uitgebracht maar daarover moet nog een beslissing worden genomen). We hebben het nu gehad over die 25% assistentietoelage die door chirurgen hier als extra vergoeding wordt beschouwd voor bepaalde operaties. De commissie heeft hierover echter een uitwijktoelichting bijgezet in de trant van: hier moet nog een definitieve beslissing over worden genomen".

ALLEMAAL GODJES

"Toch zal men ergens moeten beginnen. Ik ben ervan overtuigd dat men zeer veel geld bespaart als alleen al de eerstelijnsgezondheidszorg over de hele linie gaat funktioneren zoals het hoort. Zelfs indien de vergoeding aan artsen per patient hoger wordt. Nu is het al ta vaak zo: als je het een beetje weet ta verzieren ben je in 5 jaar binnen. Het zijn ook allemaal godjes. Dat is een god kent de andere niet. Vele huisartsen verwijzen een patient naar de specialist zonder erbij te vermelden wat precies het probleem is, welke onderzoeken al zijn gedaan en wat de resultaten van zijn. Van de andere kant zijn het soms de specialisten die patienten voor zich houden zonder de huisarts op de hoogte te stellen van eventuele resultaten en verdeelingen. Overal zweeft dat dollarteken doorheen. Probeer dat maar eens te doorbreken.

BERNADETTE HALABI

Vernieuwing in beleving van de godsdienst

GEDURENDE DE LAATSTE 25 jaar is er in de wereld heel wat veranderd, hetgeen ook zijn gevolgen heeft gehad voor de geloofsBELEVING. Tijdens het tweede Vatikaanse Concilie (1962 - 1965) waaraan ook mgr J.M. Holterman OP aan deelnam, hebben de bisschoppen van de hele wereld zich in vier vergaderingen van drie maanden verdiept in de inhoud van ons katholiek geloof en hoe dit kan en mag beleefd worden in onze moderne tijd. Dit heeft in de loop der jaren ook zijn positieve invloed gehad op de geloofsbeleving in ons bisdom.

Van missie tot bisdom en verder

OP 28 JUNI 1958 WERD OP Curacao bericht ontvangen uit Rome dat het Apostolisch Vicariaat van de Nederlandse Antillen verheven was tot bisdom, het Bisdom Willemstad. De bisschop, — in dit geval mgr J.M[Holterman o.p. — zou niet titulair bisschop zijn van Vagada, een of andere bisschopszetel uit lang vervlogen tijden. Voortaan zou hij bisschop van Willemstad zijn, de eerste. Op 18 october van dat jaar had de plechtige intonatie van mgr Holterman plaats.

De Amigoe is via de Ñapa toe aan het derde artikel uit een reeks over deze achterliggende 25 jaar bisdom. In het bijgaand artikel, van de hand van pater S. L. Timmermans, worden de ontwikkelingen van enkele vormen van beleving van de katholieke godsdienst nader belicht.

LITURGISCHE VERNIEUWING

Tijdens het concilie riep mgr Holterman een liturgische commissie in het leven die de nieuwe instructies betreffende de liturgie, moest vertalen en aanpassen aan onze Antilliaanse cultuur. De vernieuwde ceremonies moesten in de landstaal — het Papiamentu — vertaald worden en er moest een totaal nieuwe documentatie worden opgebouwd. Het boekje voor de gelovigen verscheen in oktober 1968: „Liturgia". Door deze nieuwe gebeden, cermonies en het intensiever gebruik van de bijbel tijdens de diensten, kwam er langzaam een proces van hernieuwde belangstelling op gang.

De paters B. van Baars OP en G. Lensen OP hebben zeer hard gewerkt aan dit zeer moeilijke en taaie karwei. In 1970 kwam de officiële Papiamentu-vertaling van het Ordinarium Missae, de vaste gebeden van de heilige mis uit. Ons bisdom was het eerste van alle buurlanden dat het Missaal van de zondagen in de landstaal kon gebruiken. Het definitieve boekje voor de gelovigen zag het licht oktober 1978. Dit „Misal di pueblo" bevatte een enorme schat aan nieuwe liederen. Hierna volgden de vernieuwde ceremonies van het doopsel, vormsel, huwelijk. Rond 1980 „Liturgia di ora", de Papiamentse vertaling van het officiële gebed van de Kerk: het brevier, namelijk het morgengebed (de lauden) en het avondgebed (de vespers). In dit jaar kwam het lang verwachte „Kantorale I" met de geschreven muziek van alle liederen van „Misal di pueblo". Spoedig zullen volgen de ceremonies van begrafenis (respons) en andere.

Beleving van deze vernieuwde ceremonies en gebeden

Nieuwe vertalingen en vernieuwde ceremonies van bovenaf opgelegd, brengen echter geen vernieuwing in de beleving van de sacramenten. Een levende liturgie dient uit het geloof en het hart van de gelovige mensen te komen. Door deze vertalingen kwam er een betere verkondiging van het geloof. Maar vooral in de zeventiger jaren is door de pastoors ook veel meer aandacht aan de voorbereiding voor het ontvangen van de sacramenten door bijvoorbeeld het organiseren van bijeenkomsten met ouders en peter en meter van dopelingen, het organiseren van buitenschoolse voorbereiding variërende van 2 tot 6 maanden op vormsel en eerste communie. Ook een betere voorbereiding op het huwelijk. Reeds tussen 1962 - 1966 werden jong-gehuwden-en verloofden-cursussen gegeven van vijf weken in de parochie van Buena Vista en ook Santa Maria en Janwé. In 1977 werd op Aruba gestart met een verloofden-cursus van drie weken op zondagmiddag van 2 - 6 uur, welke verloofden dienen gevolgd te hebben, voordat ze elkaar het sacrament van het huwelijk kunnen geven in de kerk.

Vooral ook onder invloed van de charismatische beweging heeft de liturgische verniewing diepgang gekregen. Zowel priesters als gelovigen hebben ervaren dat als er een groep mensen van deze beweging de diensten meeviert, er een betere gebedsfeer is tijdens bijvoorbeeld een eucharistie-viering. Zonder op te vallen door handgeklap, dragen zij bij door met overtuiging te bidden en zingen. Veel mensen zijn gevoeliger geworden voor liturgie, brevier en andere officiële gebeden van de kerk. Onder invloed van EMAUS en de charismatische beweging is men in verschillende parochies de „Liturgia di ora" gaan gebruiken. In parochies zoals Koraal Specht, Steenrijk en Oranjestad wordt gezamenlijk dit brevier-gebed gebeden. Door een vernieuwde geloofsbeleving en gebedsbeleving is vanonderop vanuit de mensen zelf, de liturgie levendiger geworden.

Cursillos di Cristiandad

Reeds in 1957 schreef mgr Holterman in zijn vastenbrief aan de gelovigen, dat we moesten werken aan het vormen van 'lekenapostelen', die samen met de priesters de verantwoordelijkheid zouden kunnen dragen voor de R.K. Kerk op de Nederlandse Antillen. Reeds voor deze tijd hadden leken de leiding gekregen van verschillende katholieke organisaties, zoals Wit-Gele-Kruis, R.K. Volksbond, R.K. Onderwijsraad, Bestuur van Elisabeth-hospitaal, jeugdbewegingen. Dit bracht echter niet met zich mee, leken die bezield waren met echte apostolaatsi ver, die gegrepen waren door Christus en het Evangelie.

Als oorzaken zou men kunnen aanwijzen, dat de priesters toch nog te veel inbreng hadden. Daarnaast ook dat de geloofskennis van vele mensen was blijven steken op het niveau van het school die ze hadden verlaten. De geloofdbeleving kreeg te weinig kans om tot een volwassen overtuiging te groeien, ook omdat veel werk op religieus terrein toen door broeders en zusters werd gedaan. Veel katholieken wisten niet goed raad met hun christelijke geloofsbeleving in hun werkmilieu, hun huwelijk enz. Geloof werd te veel gezien als iets van de priesters en religieuzen en voor vrouwen en kinderen en werd vaak vereenzelvigd met bidden, novenehouden, processie houden en elke week naar de kerk gaan. Er was een passieve houding bij veel christenen en geen positieve bijdrage aan de kerk, parochie of het sociaal-culturele leven van onze Antilliaanse gemeenschap.

Om meer gevormde, apostolisch bezielde mensen te krijgen, die daadwerkelijk mede de verantwoordelijkheid zouden kunnen en willen dragen voor de Kerk, zocht mgr Holterman kontakt met de Paters Dominikanen van Puerto Rico, waar men door de Cursillo-beweging gemotiveerde mannen kreeg in alle rangen van de maatschappij. De promotor van deze beweging, Rev. Augustin Dunnewijk OP, kwam rond Pasen 1964 op Curaçao. Na overleg tussen priesters en leken, werd door de bisschop besloten om drie priesters en zes gehuwde mannen naar Puerto Rico te sturen, om daar een Cursillo te volgen en daarna te bekijken of dit hier in ons bisdom geïntroduceerd kon worden.

Doel van de Cursillos di Cristiandad en de ontwikkeling ervan in ons bisdom

Ze is ontstaan aan de universiteit van Majorca (Spanje) om geloofsvorming te geven aan de studenten. Na enige tijd heeft de bisschop de hulp ingeroepen van professoren in psychologie, sociologie, philosofie en theologie, om deze cursus korter te maken, opdat meerderen dit konden volgen. Deze cursus, die duurde van donderdagavond tot zondagavond, kreeg de naam van „Cursillo di Cristiandad", een cursus in christelijk geloofbeleven. Er werd aan de deelnemers geloofsinformatie gegeven, gebedstraining, maar vooral lag de nadruk op het apostolisch christenzijn in het gewone dagelijkse gezinsleven, werkmilieu en ontspanning. Onder leiding van een team uit Puerto Rico werd in augustus 1964 op Alverna het eerst „Cursillo" gegeven, gevolgd door twee op Brakkeput en verder in Landhuis Habaai, wat door het bisdom was ingericht als een vormings-centrum. In december 1965 kwamen mensen uit Aruba om hier een „Cursillo" te volgen en in 1966 werd op Aruba gestart. Vooral mannen uit alle rangen van onze maatschappij, zoals doktoren, advocaten, diensthoofden, vakbondsleiders, chauffeurs, timmerlui, metselaars, mensen uit allerlei beroepen hebben eraan deelgenomen. Allen hebben het „Cursillo" als een zegen ervaren en als een ontdekking en bewustwording van de rijkdom van het christen-zijn en hebben ook mede verantwoordelijkheid op zich genomen voor de Kerk. Op Curaçao hebben ongeveer 600 mensen deelgenomen aan een „Cursillo". Op verzoek van de mannen is er overgegaan tot het organiseren van „Cursillos" voor dames, en op de eerste plaats voor de echtgenotes en verloofden van de mannen die een „Cursillo" gevolgd hadden. Het eerste „Cursillo" voor dames vond plaats in april 1967, nadat er 15 „Cursillos" gegeven waren voor mannen. In 1971 werden ook twee vormings-cursussen van drie maanden georganiseerd voor verdere verdieping.

Deze „Cursillo"-beweging heeft zich na 1971 niet doorgezet wegens gebrek aan voldoende gevormde leiders, een tekort aan een goed-geleide ‚follow-up'. Bovendien was er een praktische moeilijkheid om vrijaf te krijgen voor een long weekend en een heel weekend niet thuis te kunnen zijn. Daarnaast wisten vele pastoors niet uit eigen ervaring wat de Cursillo-beweging was en wisten ze ook niet hoe ze deze mensen konden inzetten in de parochie en hun verantwoordelijke taken te geven.

De Cursillo-beweging heeft veel goed gedaan. Bij de deelnemers kwam een meer overtuigde geloofsbeleving op gang en velen hebben zich op sociaal gebied dienstbaar gemaakt in parochieraden, Fundashon Drecha Kas, Buurtcentra, Ayudo Social, jeugdwerk. Anderen hebben leiding-gevende posities gehad, waar ze crhistelijke idealen hebben weten uit te dragen.

EMAUS-centrum op Soto

De charismatische beweging

De Cursillo-beweging zou men meer een kern-beweging kunnen noemen. In 1975 begon op Curaçao een andere vernieuwings-beweging onder de massa van de mensen op gang te komen. De commissie die de jaarlijkse 'Blauwbaaidag' organiseerde — een eucumenische gebeds- en studiedag aan genoemde baai — koos in 1975 als thema: „De kracht van de geest". Op voorstel van Rev. R. Josepa werd aan mrg W.M. Ellis gevraagd om de Benedictijner Bat Bernard Vlaar uit te nodigen om te praten over de charismatische beweging, die in Trinidad veel aandacht trok. Deze Abt kwam samen met mevr. Usula (Babsy) Bleasdale en Harcourt Blasket om deze 'Blauwbaaidag' te leiden. Na deze geestdriftige dag werden nog verschillende bijeenkomsten geleid door het team uit Trinidad op Elisabeth hospitaal, bij de zusters van Schijndel en elders, waar werd gebeden, gezongen, schrift-uitleg werd gegeven.

Na het vertrek van dit team, werd door een paar priesters, religieuzen en leken heel schuchter met wekelijkse gebeds-bijeenkomsten begonnen in de pastorie Brievengat, en spoedig erna door R. Josepa in Steenrijk. Deze groepen groeiden snel, maar de grote ontplooiïng van de charismatische beweging op Curaçao kwam na een volksmissie in de parochie van Brievengat van 6 januari tot 11 februari 1976 bij gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de parochie. Pastoor B. van Baars had hiervoor uitgenodigd twee Colombiaanse priesters, die samen met een priester-student, drie zusters van de Presentashon en Antilliaanse religieuzen deze missie leidden. Deze priesters hielden deze missie in de geest van de Charismatische beweging. Tijdens de noveen van voorbereiding op de feestdag werd onder leiding van deze twee priesters het eerste 'Seminar of the Spirit' gegeven in verkorte vorm. Het is eigenlijk een zeven-weekse vorming om te groeien in een groter geloof in de Geest en zijn werkzaamheid en om te komen tot een hernieuwde beleving van het geloof vanuit diezelfde Geest. Na deze missie namen de charismatische gebeds-groepen een grote vlucht, ook in **andere parochies** op het eiland en later ook op Aruba en Bonaire. Na veel gebed, studie en lectuur heeft een groep mensen eerst zelf een Seminar of the Spirit gehouden en daaruit zijn leiders gegroeid die verschillende Seminairs gehouden hebben. Momenteel zijn er meer dan 20 katholieke charismatische gebeds-groepen.

Doel

Deze beweging is één van de vele vernieuwings-bewegingen die de Kerk heeft gekend. Via wekelijkse gebeds-bijeenkomsten wil men komen tot geloofs-verdieping. Tijdens deze bijeenkomsten wordt spontaan gebeden. Met gesproken woord, gezang en meditatie rond bijbel-teksten wordt God geloofd en gedankt. Via deze dank- en loofprijzings-bijeenkomsten, zoekt deze beweging naar vernieuwing van geloofsleven door een groter geloof in de werkzaamheid van de heilige Geest en zijn gaven. Ze zoekt Zijn leiding en vertrouwt erop dat de heilige Geest zich zal manifesteren in de gelovigen door een vurig geloof en overtuigd christelijk leven, maar ook door zijn Gaven, zoals St Paulus die in zijn brieven heeft omschreven. Zo'n 'Seminar of the Spirit' is een begin hiervan en het daar gevormde plantje dient uit te groeien.

Positieve uitwerking

Vele mensen zijn tot een dieper en overtuigender geloofsleven gekomen, hetgeen zich onder andere uit in bijwonen van wekelijkse gebeds-oefeningen **èn in hun manier van leven.** Velen hebben hun eigen leven veranderd. Gezamenlijk gebed brengt mensen tot elkaar en helpt hen ook om tot verzoening te komen. Vele relaties tussen gehuwden, ouders en kinderen, buren, zijn verbeterd en gebroken relaties hersteld. Men heeft spontaan leren bidden en men is ook gevoeliger geworden voor de Kerk als **gemeenschap** en er is een bereidheid gegroeid elkaar bij te staan in moeilijkheden van iedere dag.

Daarnaast is er een grote belangstelling wakker geworden voor de bijbel, **de bron van ons geloof.** Jammer is dat uit deze gebedsgroepen nog maar schuchter sociale actie op gang is gekomen, d.w.z. dat men zelf iets onderneemt met en voor elkaar. Mede met de hulp van de mensen uit de charismatische beweging zijn in de parochie van Santa Maria de „Comunidades de Base" ontstaan, kleine groepen gemotiveerde mensen die in hun onmiddellijke omgeving (bario) overgaan tot sociale activiteiten gevoed vanuit wekelijkse bijeenkomsten van gebed en bezinning op de bijbel.

Moeilijkheden

Na een enorme groei van de eerste jaren is het aantal bezoekers van de gebedsgroepen merkbaar geslonken. Velen hadden te hoge verwachtingen of verkeerde verwachtingen, want ze zagen dit als een soort nieuwe devotie en wel tot de H. Geest en ze kwamen alleen om iets te krijgen. Een ernstiger probleem is dat men te weinig goed gevormde, capabele en geïnspireerde leiders heeft. En men weet nog niet goed raad met een goede 'follow-up' van hen die een 'Seminar of the Spirit' hebben gevolgd. Daarom dat de leiding naar wegen zoekt tot verdieping. De belangstelling voor de bijbel heeft ook negatieve kanten gehad. Om tot beter begrip van de bijbel te komen, zochten mensen naar literatuur en de R.K. Kerk had wat dit betreft nauwelijks iets te bieden.

Men las daarom in boekjes van de Pinkster-gemeenten en andere die gebaseerd zijn op fundamentalistische uitleg van de bijbel, d.w.z. een soort zelfvertrouwen dat de Geest steeds aan iedereen zal ingeven welke de boodschap van de bijbel is. Men kreeg moeite om de traditie en de leer van de Kerk in deze te volgen. Verschillenden hebben zich afgescheiden en zijn naar andere groepen overgegaan of hebben eigen onafhankelijke christelijke groepen gevormd. Wegens de **grote nadruk op het sentiment** voelt men zich in die kleinere groepen meer aangesproken. Helaas dreigt men wel eens te vergeten dat het **kenmerk** en **christen-zijn, de liefde** is dat men geen vijandige gevoelens mag koesteren of kweken jegens christenen die een andere overtuiging en geloofsbeleving hebben. Ondanks deze moeilijkheden is de charismatische beweging een grote steun voor vele mensen in hun geloofsbeleving, vooral ook door het spontaan gebed en een grotere openheid jegens elkaar, hetgeen Elis Juliana eens deed opmerken: „Eindelijk mogen de mensen bidden zoals ze zijn: als Curaçaoënaars".

Kas di orashon 'Emaus' of het Bezinningscentrum 'Emaus'

Het initiatief voor deze Emaus-gemeenschap werd geboren tijdens een bezinningsweekeinde van de oversten van religieuze orden en congregaties in ons bisdom in maart 1977. De vraag was: „Hoe presenteren we het religieuze leven op een duidelijke aanspreekbare manier aan de Antilliaanse gemeenschap om een bijdrage te kunnen geven aan de religieuze vorming, vooral van de Antilliaanse jeugd"? Uit deze orden en congregaties kwamen enkele vrijwilligers, die in september 1977 begonnen met wekelijkse bezinning n gesprekbijeenkomste

De opzet van bezinningscentrum

Uit deze gel en studiebijeenkomsten m het voorstel om een crum op te richten, waar dit gieus leven duidelijk en aar ekelijk zou worden geprese rd en wat zou dienen als ee pen haard waar mensen vo angere of kortere tijd voor b ning zouden kunnen blijv Op 1 mei 1978 werd in het anciscusklooster te Soto, da or de fraters van Tilburg ter chikking was gesteld, met dit trum begonnen.

Er zijn drie groep an verbonden. Een „Binnen ep" van 3-5 personen, die v in het centrum woont en die zorg op zich neemt om een bedscultuur te scheppen. D lles in de landstaal om een zo n mogelijke deelname van bevolking te bevorderen. De le n zullen een sobere leefw e betrachten en geen bezi f inkomsten voor eigen gebr k hebben. Principieel is deze roep open voor mannen en vr wen zowel religieuzen als lek . De tweede groep is de „ ui tengroep", bestaande ui t eli gieuzen en leden die niet i h centrum wonen, maar vol d het werk en de waarden va centrum onderschrijven en m verantwoordelijkheid erv willen dragen. Zij leven en w ken elders, maar komen we lijks met de 'binnengroep' bij voor bezinning, evaluatie planning. De derde groep zijn „Vrienden van Emaus", wa vertegenwoordigers zitten alle parochies, die de contac onderhouden tussen de pasto de parochies en Emaus en die meehelpen bij bepaalde acti teiten. Minstens twee keer jaar komen zij samen op Em voor bezinning. Ze telt 42 led

Doel

Op 1 mei 1978 betrokken 1 ter Dominikaan, 2 zusters v Schijndel en 2 zusters van Ro endaal dit centum en gaven h de naam: „Emaus, kas di or hon" of „Bezinnings-centru Het is geen algemeen v mingscentrum, maar een re gieus-bezinnings-centrum, huis van gebed, meditatie en zinning. Allerlei groepen, sc len en personen zijn welkom. centrum organiseert weeke den en/of dagen om bezoekers helpen bij gebed, meditatie, bel-kennis. Tot ondersteuni van dit centrum en het help verlenen van faciliteiten voo ligieuze bezinning werd op 16 bruari 1979 opgericht stichting „Bezinnings-centr Emaus". Deze stichting wo vooral gedragen door de religi ze orden en congregaties die Curaçao werkzaam zijn. Zij he ben ieder één vertegenwoordi in het bestuur en samen met 3 ken bestaat het bestuur uit 9 p sonen. Deze orden en congreg ties hebben ook de grote fin ciële steun gegeven welke dient verkregen te worden uit deelname gelden van de bez ningsdagen en weekeinden. 'binnengroep' bestaat mome teel uit 4 leden en de 'bu tengroep' uit 6.

Het eerste weekeinde ov GEBED werd gegeven in janu 1979. In de loop de jaren werd tijdens weekeinden en dagpro ramma's allerlei thema's beha deld, zoals: liturgie, meditat training, christelijk leve huwelijk, de Kerk, de sociale le van de Kerk, bijbel-lezen, bidd van psalmen. In totaal werd tot 1 mei 1983, 62 weekeinde gegeven en 78 dag-programm en er namen in totaal 4.125 p sonen deel aan deze pro ramma's.

Toekomst

In januari van dit jaar werd be gonnen met de bouw van 1 één persoons-kamers, want h t be stuur en de leden va het centrum zijn overtuigd at dit centrum voorziet in een b hoef te bij de bevolking. Door eens een dag weg te zijn uit het wek en de beslommeringen van he gezin en bezig te zijn met gebe en bij bel, worden veel mense gehol pen dingen te ontdekk n, waar ze in het gewone leven ooit bij hebben kunnen stilsta n. Velen gaan overgelukkig w g. In de eerste jaren kwam m n vooral om zèlf te krijgen maar de laatste tijd wil men k doorgeven aan anderen e probeert men anderen te ove tuigen om ook eens een dag na Emaus te gaan.

E M A U S

